

nedeljski Primorski dnevnik

Postnina plačana v gotovini - Cena 50 lir
Abb. postale 1 gruppo

TRST, nedelja 29. avgusta 1965

Leto XXI. - Št. 205 (6183)

Odgovornost OZN

Prihodnje zasedanje generalne skupščine Združenih narodov bo očitno še prav posebno pomembno za svetovno organizacijo. To izvira iz dejstva, da bo potekalo po skoraj enoletni prekinitvi v delu generalne skupščine (izjavo zaradi kratkovidnosti nekaterih sil) in pa iz potrebe, da se z obnovljenimi razporeditvami reševanje številnih, tako dolgoročnih kakor akutnih, mednarodnih problemov.

O tem dogodku se je prvotno govorilo z velikimi upi. Z optimizmom so pričakovali, da bo slavnostno obeležje jubilejne dvajsetega zasedanja v marsičem prispevalo k nastanku ugodnega ozračja za tvorno razpravo o uspehih in slabostih svetovne organizacije, o njeni vlogi in nalogah, o prilaganju njene organizacijske in politične strukture spremembam, ki so nastale v svetu v miru dveh desetletij. Umetno izsiljen in pretirano povečan spor okoli finančnih prispevkov za mirovne akcije ZN pa je spravil lani svetovno organizacijo v skrajno škodljivo pasivnost, nedovoljeno s stalisti življenjskih koristi iz neodločljivih potreb mednarodne skupnosti. Če bi ta zastoj trajal še dlje, bi postala kriza ZN morda objektivno neizbežljiva. Na srečo je v Združenih državah prevladalo razumno stališče, opustile so nevezdržno in za veliko večino držav članic nesprejemljivo prvotno zahtevo o izjavi 19. člena ustavne listine ZN, tako da bo 20. zasedanje generalne skupščine potekalo v normalnih okoliščinah.

Čas, ki je pretekel, pa je nedvomno dejstvo. Devetnajsto zasedanje generalne skupščine bo sklicano za 1. september samo zato, da bi lahko bilo končano. Celotno neopravljeno delo iz zelo izčrpnega dnevnega reda pa ostaja za prihodnje zasedanje. Z drugimi besedami: letos je treba začeti tam, kjer so ostali lani, s tem, da so se v teh mesecih odprla nova ali nevarno razgorela nekatera stara žarišča na mnogih točkah sveta; zato je tudi odgovornost svetovne organizacije, da se zavzame za njihovo pomiritev, večja.

Seveda ne smemo imeti iluzij, da bo septembra in v naslednjih mesecih mogoče zlahka, brez naporov, doseči v generalni skupščini začelene sporazume. Deblokiranje generalne skupščine samo po sebi še ne pomeni tudi večje pripravljenosti in odločnosti nalogovornejših sil, da store na primer na razorožitvenem področju tiste korake, ki jih je tako dolgo nočejo sprejeti kljub zahtevam velike večine članstva Združenih narodov. Nasprotno, zkušnje s prejšnjimi zasedanji skupščine kažejo, da je bilo potrebno za vsak, celo najmanjši napredek na katerikoli področju delovanja Združenih narodov, ravnati vložiti velike napore, hkrati pa tudi kažejo, da niti napori praviloma niso bili zaman, marveč so vodili k del-

nemu, v posameznih primerih pa tudi k popolnemu uspehu.

Pred začetkom devetnajstega zasedanja je bil izdelan, vsaj za neuvrščene države, jasen program najvažnejših akcij Združenih narodov na podlagi priporočil gospodarske konference in kairske konference neuvrščenih držav. Ta program, tako rekoč nenačrt, stopa sedaj pred dvajseto zasedanje. V njegovem središču so vsekar ideja o sklicanju splošne svetovne konference o razorožitvi, načrtu akcij za izvršitev priporočil ženevske gospodarske konference in številni ukrepi za dekolonizacijo. Kairska konferenca neuvrščenih držav je dala tudi koristne pobude, ki bi lahko bile izhodišče za odpravo vojnih žarišč, kot na primer

Rekorderja v trajanju vesoljskega poleta Cooper in Conrad, ki se bosta danes popoldne po osmih dneh preživetih v tesni kabini «Gemini 5» vrnila na Zemljo.

v Vietnamu, ali mučnega položaja v Kongu, Dominikanski republiki ali okoli Cipra — nastalih kot posledica intervencionistične politike neokolonizacijskih sil. Vzpostaviti pa so bile splošne tudi zahteve za popolno demokracijo in univerzalnost Združenih narodov, zlasti se za razširitev glavnih organov svetovne organizacije in za ureditev kitajskega predstavnstva, ker je jasno, da odlašanje pozitivnih in vrh vsega še neizogibnih sklepov o teh in podobnih vprašanjih vse bolj oremoga Združene narode v izvajanju njihovih osnovnih in najvažnejših nalog.

Prihodnje zasedanje generalne skupščine Združenih narodov se torej srečuje z velikimi odgovornostmi. Zgrešilo bi, če bi ostalo zgolj pri reševanju splošnih in dolgoročnih nalog. Številna konkretna vprašanja, ki zastrupljajo mednarodno odnose — so zrela za rešitev. Na primer najmanj, kar svetovna organizacija lahko naredi in mora narediti glede Vietnama, je odločna zahteva, da se v najkrajšem možnem času skliče konferenca, podobna ženevski iz leta 1954, za prenehanje agresije na Severni Vietnam in za priznanje osvobodilnega gibanja Južnega Vietnama kot kvalificiranega sogovornika. Če bo jubilejno zasedanje generalne skupščine sposobno, da se tako loti posameznih problemov iz svojega obilnega programa, potem bodo Združeni narodi lahko toliko bolj izpolnili svoje odgovorne obveznosti in toliko bolj opravičili tudi upanja, ki jih je varje polagalo človeštvo, po dolgi in hudi vojni, ob njihovi ustanovitvi pred dvajsetimi leti.

Z. M.

PO OSMIH DNEH LETENJA PO VESOLJU

«Gemini 5» s kozmonavtom Cooperjem in Conradom bo danes pristala blizu Bermudskih otokov

Na Zemljo se bo spustila po svojem 120. krogu okoli Zemlje, ko bo preletela približno pet milijonov kilometrov

HOUSTON, 28. — Danes so odredili, naj Cooper in Conrad nadaljujeta vesoljski polet do jutri. Na Zemljo se bosta vrnila jutri okoli 15.28 po srednjeevropskem času približno 1100 kilometrov jugozahodno od Bermudskih otokov. Vesoljska kabina «Gemini 5» bo do tedaj napravila 121 krogov okoli Zemlje. Ko so to sklenili, je «Gemini 5» bila na svojem 106. krogu okoli Zemlje in je letela nad ZDA. Ob 18.45, med 109. krogom, je preletela 4.828.000 kilometrov. Ko bo vesoljska kabina jutri pristala na Atlantskem oceanu, bo preletela 5 milijonov kilometrov v 192 urah in 28 minutah.

Vreme na področju, kjer mora «Gemini 5» pristati, je razmeroma dobro. Vendar pa so zaradi grkana «Betsy» približno 1600 kilometrov od kraja, kjer je predviden padec kabine v morje, spremenili program, tako da bo kabina pristala 90 minut prej, in sicer po 120. krogu okoli Zemlje.

Danes so javili, da se je uhalje nje vodila iz kabine, ki je povzročilo njeno vrtenje, ustavilo. To uhaljenje je prisililo astronauta, da uporablja precejšnje količine goriva za delovanje majhnih raket, ki imajo nalogo preprečiti vrtenje kabine. Kakor poročajo, ima vesoljska kabina še dovolj goriva, ki bo potrebno za vse operacije za povratek na Zemljo.

Zdravniki poročajo, da se kozmonavta dobro počutita, če se iz vzame njuna trudnost zaradi dolgega bivanja v tesni kabini. Iz Cambridgeja v državi Massachusetts so javili, da sta dva observatorija Smithsonianovega zavoda fotografirala «Gemini 5» in drugo stopnjo nosilne rakete s posebnimi fotoaparatnimi aparati. Drugo stopnjo rakete so fotografirali v observatoriju Olfansfoteln v Južni Afriki v torek, ko se je vračala v atmosfero in se razkrojila. Fotografije so pokazale, da se je

Scott Carpenter in drugi trije potapljači spustili do batiskafa «Sealab 2» v globino 62 metrov v okviru poskusa vztrajanja človeka pod vodo. Jekleni cilindri so spustili v Tihi ocean in je privezan na močan kabel. Služil bo kot oporišče astronautu Carpenteru in drugim devetim potapljačem. Carpenter bo ostal pod morjem tri deset dni zaporedoma. Večkrat bo zapustil jekleni cilindri. Ostali pa se bodo zamenjali vsakih deset dni. Predstavniki programa «Sealab» je izjavil, da bodo sku-

sal Carpenter in ostali govoriti s Conradom in Cooperjem, če bo moč navezati stik z «Gemini 5», preden se bo začela vračati na Zemljo.

Naserjevi razgovori v Moskvi

MOSKVA, 28. — Predsednik Naser je začel davi v Kremlju razgovore s sovjetskimi voditelji. Kakor poroča Tass, so govorili o

mednarodnem položaju in o nadaljnjem razvoju prijateljskih odnosov med Sovjetsko zvezo in ZAR.

Po razgovorih je Naser priredil v Kremlju kosilo sovjetskimi voditelji. Popoldne so se razgovori nadaljevali v bližini Moskve. Na današnjem kosilu je Naser v svoji zgradbi izjavil, da se v Sovjetski zvezi čuti kakor doma, med prijatelji in brati. To izhaja iz enakih stališč, ki jih obe državi zavzemata v skupni borbi za načela svobode, napredka in miru. Naser je dejal dalje, da je sklenil, da ne bo zapustil Moskve ves čas svojega obiska, da bo lahko bolje obravnava probleme skupnega interesa ter se izboljšanje medsebojnega sodelovanja in razumevanja.

Zatem je Naser omenil konferenco arabskih državnih poglavarjev in nevezanih držav v Kairu, konferenco v Casablanci, Akri in Alžiru. Pri tem je dejal, da se bo ZAR udeležila alžirske konference, zato da se še večje odločnosti, ki jo potrdi prejšnje sklepe. «Vemo, je zaključil Naser, kakšno je sovjetsko stališče. Sovjetska zveza je vedno bila z nami v vseh bitkah in v vseh okoliščinah se je pokazala lojalna prijateljica svobode, napredka in miru.» To tolažilo opazovalci kot znak, da bo ZAR podpirala udeležbo SZ na konferenci.

Mikojan je v svojem odgovoru poudaril, da ima ZAR po revoluciji veliko vlogo v arabski skupnosti in v vsej Afriki. Izrekel je priznanje znanju politiki ZAR, ki stremi po združitvi vseh protimperialističnih sil in vodi odločno borbo proti napadalnim dejanjem imperializma in kolonializma.

ŽELEZNIŠKA NESREČA V FRANCJI

12 mrtvih in 28 ranjenih

Brzi vlak je na majhni postaji zadel v ustavljeni vlak. Večina žrtev so Italijani, ki so se vračali s počitnic iz Italije

DIJON, 28. — Davi ob 4.40 sta se na majhni postaji Pont d'Henry v Franciji trčila dva vlaka, pri čemer je zgubilo življenje 12 potnikov, 28 pa jih je bilo ranjenih. Večina žrtev so Italijani. Gre za delavce, ki živijo v Franciji in ki so se vračali s počitnic iz Italije. Povečini so med žrtvami po dva ali trije člani iste družine.

Brzi vlak, ki je odpeljal ob 22. uri iz Milana, je zadel od zadaj v vlak «Lombardia Express», ki je odpeljal iz Milana ob 21.50. «Lombardia Express» se je ustavil na majhni postaji Pont d'Henry zaradi majhne okvare. Čez nekaj minut je pripeljal po istem tiru drugi vlak iz Milana, ki je za-

del v zadnji vagon. Ko je prišlo do nesreče, je bila še tema, in med potniki je nastala velika zmeda. Ranjenim potnikom so prvi prišli na pomoč ostali potniki, kmalu pa so prispele orodniki in druge reševalne skupine. Ranjenec so prepeljali v bolnišnico in v bližnjo kliniko. Na postaji se je zbrala večja množica iz bližnjega kraja. Vsi so hoteli pomagati pri reševanju in orodniki so se morali truditi, da preprečijo zmedo pri reševanju. Zdi se, da so bile vse žrtve v zadnjih dveh vagonih vlaka «Lombardia Express», ki sta vsa zmečkana.

Okoli 14. ure se je reševanje

Meja zblíževanja

Mitja Ribičič, predsednik komisije pri CK ZK Slovenije za mednarodne stike o desetletnici videmskega sporazuma

Povzemamo iz večerajšnje številke ljubljanskega 14-dnevnika «Naši razgledi» naslednje pomembne izjave, ki jih je dal na vprašanja tega časopisa Mitja Ribičič, predsednik komisije CK ZK Slovenije za mednarodne stike, priložilo desete obletnice videmskega sporazuma o kate-

terem smo s svoje strani pisali še v naši prejšnji nedeljski številki. Ribičičeve izjave vsebujejo namreč tudi mnogo načelnih stališč jugoslovanskih in predvsem slovenskih političnih voditeljev do najaktualnejših zunanje-političnih vprašanj.

Deset let je v sodobnem svetu zaradi spreminjajočih se situacij, pilim in osebk v razreševanju družbenih protislovij zadostno preiskumsko obdobje tako občutljivega inštituta, kot ga predstavlja avgustovski obmejni sporazum iz leta 1955 do danes, zlasti ker živi na meji dveh različnih družbeno političnih struktur, ker se razvija na območju na katerem je bilo v zgodovini nakopičenih dosti tradicionalnih problemov nestrpnosti in nezaupanja, in naposled, ker se izvršuje ob meji, ki je mlada, nova in niti ne de iure podrobno začrtana. In vendar je v tem času ta sporazum dosegel tako velik obseg osebnega in blagovnega prelivanja na tem območju, da resnično lahko govorimo o ustanovitvi odprte meje. Sporazum je postal elementarno nujen za obmejni prebivalstvo dveh držav in treh narodnosti in bi ga danes lahko ukinili le za ceno hudih političnih posledic. Nasprotno, njegov pozitivni vpliv se razširja daleč čez njegovo območje, ko pritiska zaradi njegovega razširitev, obenem pa tudi nerodno močno deluje v smeri ustanovitve podobnih institucij v odnosih z našimi sosednimi in vzhodnimi sosedmi. Oznaili bi ga kot praktično, konkretno pridobitev politike aktivnega sožitja in s tem tudi pridobitev in last mednarodnega delavskega gibanja ter socialističnih sil, ki so v smeri ustanovitve podobnih institucij v odnosih z našimi sosednimi in vzhodnimi sosedmi. Oznaili bi ga kot praktično, konkretno pridobitev politike aktivnega sožitja in s tem tudi pridobitev in last mednarodnega delavskega gibanja ter socialističnih sil, ki so v smeri ustanovitve podobnih institucij v odnosih z našimi sosednimi in vzhodnimi sosedmi.

Pravzaprav odprtega demokratičnega sodelovanja na meji so velike. To bi dokazala že preprosta računska primerjava rezultatov gospodarskega in kulturnega napredka na območju jugoslovansko-italijanskega obmejnega sporazuma v zadnjih dveh desetletjih v obeh državah. Tudi če oddajemo objektivne težave prvih povojnih let, bi taka primerjava med prvimi desetletji, polnim političnih in narodnostnih spopadov zaradi nenejnega tršaškega vprašanja (katerim je teko še holi povojni rastloli naprednih socialističnih sil IB), in drugim desetletjem, ko je postopno raslo demokratično vzdušje sodelovanja med državami in lokalnimi organi ter demokratičnimi silami obeh plačil, bila prepričljiva dokument v prid odprtosti in sožitju.

Ker se novo lahko uveljavljaj samo, če premaga staro, je tudi jubilejni sporazum doživel svoje rojstvo v krutih in težavih in je v svojem razvoju moral premagovati mnoge ovire na naši in sosedni strani. Lahko bi rekli, da je naša odprta zahodna meja plod demokratičnega razvoja in polnomanja tako v naši socialistični skupnosti, kot v italijanski državi in družbeni strukturi. Pri nas je bilo najprej treba premagati administrativno birokratsko miselnost, ki ima korenine v stalinističnem konceptu; le-ta hoče razredna družba-

(Nadaljevanje na 2. strani)

«Iz ljubezni...»

Ko smo za prejšnjo nedeljo pisali komentar o ponovnem po-elevecanju tako imenovanega «domobranstva» kvisinske vid-njanega italijanskim javistom in nacistom, smo že vnaprej vedeli, kako bo «Katoliški glas» nanj odgovoril, čeprav ni od njega nihče terjati pred javnostjo od-govora. Ni sedaj, saj se bližajo, ni slovenski ne italijanski tu-kajšnji javnosti. Tako kot sta kvizinsko hujskala, obrekovala, klevetala in denuncirala nekdan-ja «Slovenec» in «Slovenski dom» ter druga podobna glasila, tako deli sedaj njihove nasled-nik v Trstu in Gorici. Bistvene razlike ni nobene. Le da je za «K.G.» neaktualno geslo tistih, ki so se glasovali ljubili in ki se je glasilo: «V imenu Kristu-skih sil na pogibe parti-zan!» Nadaljnja nebitnost raz-lik je v tem, da si pred dvaj-setimi in več leti niso upali na pr. zapiski, da so slovenski ko-munisti «slabi od fašistov», ker jim nekaj takega ni moglo priti na misel, saj se bližajo, ni slovenski ne italijanski tu-kajšnji javnosti. Tako kot sta kvizinsko hujskala, obrekovala, klevetala in denuncirala nekdan-ja «Slovenec» in «Slovenski dom» ter druga podobna glasila, tako deli sedaj njihove nasled-nik v Trstu in Gorici. Bistvene razlike ni nobene. Le da je za «K.G.» neaktualno geslo tistih, ki so se glasovali ljubili in ki se je glasilo: «V imenu Kristu-skih sil na pogibe parti-zan!»

Nadaljnja nebitnost raz-lik je v tem, da si pred dvaj-setimi in več leti niso upali na pr. zapiski, da so slovenski ko-munisti «slabi od fašistov», ker jim nekaj takega ni moglo priti na misel, saj se bližajo, ni slovenski ne italijanski tu-kajšnji javnosti. Tako kot sta kvizinsko hujskala, obrekovala, klevetala in denuncirala nekdan-ja «Slovenec» in «Slovenski dom» ter druga podobna glasila, tako deli sedaj njihove nasled-nik v Trstu in Gorici. Bistvene razlike ni nobene. Le da je za «K.G.» neaktualno geslo tistih, ki so se glasovali ljubili in ki se je glasilo: «V imenu Kristu-skih sil na pogibe parti-zan!»

Iz današnje Grčije

Mea zobljevanja

(Nadaljevanje s 1. strani)

no-ekonomski protislovi odstraniti predvsem s krepitvijo države in njenih reaktivov (meja pa je njen pomemben delni sestavni del). Danes pa se ne verjame, da smo na primer tudi pri nas v prvem pomembnem razdobju zavarovali svoj z upravnim preplezanjem, administrativno kontrolo in petajstletnim ekonomskim pasu in posebnimi omejitvami. V tem socialističnem svetu je bil močno zasidran element državne represije, ostanek tiste dobe, ko je bila prva socialistična država obkrožena, ekonomsko in politično blokirana, ko socializem kot svetovni družbeni sistem ni bil nikoli razredno preživel sloj. Demokratični razvoj pri nas je premagal te pomsleke, vedno značilne za administracijo, ki se neče ukvarjati s področja neposrednega delovanja družbenih faktorjev.

Drugi pomislek je bil ekonomski narave. Nasproti gospodarsko razredno preplezanju, ki je bilo v večini mestnih središčih smotno odpravljanje gospodarsko nerazvito območje z nižjo življenjsko ravni in nižjo produktivnostjo dela. Omenjam ta pomislek, ker je še danes ena osnovnih vprašanj, zaradi katere je bila razredno preplezanje več zapira pred spreminjenimi kapitalističnim svetom. Spominjam se izredno ugodne ocene Hruščova na poti po Koprskem glede odprte meje in pripombe, da bodo tudi oni (lahko odprli, ko bodo razredno preplezanje izvedli industrije (to je potrošnje blaga). Tudi pri nas je bila razredna miselnost, da je treba najprej znotraj socialistične dežele ustvariti gospodarski razvoj in standard. Ta miselnost ima idejno osnovo v kapitalističnem svetu, kjer je civilizacijsko življenje, Zaprati se pred njim pomeni, vnaprejši se obsiditi za nesposobne. Ta kompleks inferiornosti je bilo treba premagati, da je proti avtoritizmu zmagala alternativa odprtega gospodarskega sodelovanja.

Nimam dovolj podatkov za opredelitev pomislekov druge, to je italijanske strani. Verjetno so bili podobne narave, seveda z drugih družbeno političnih izhodišč. Najbrž je bilo treba zgoraj, v centru, v administraciji premagati zadržanost, nezaupanje do socialistične dežele, na periferiji meje z našo državo pa premagati za tržne razmere značilen narodnostni sovinitven, ki mu je uspevalo, najbolj konservativnim silam tega območja ustvarjati možnosti, da se jim, kar je del sveta, preoblikovala miselnost prebivalstva obeh strani, uveljavila sila miru in demokracije.

V dilemah današnjega mednarodnega življenja imamo primerov hudih konfliktih situacij na številnih mejah znotraj kapitalističnega in znotraj socialističnega sveta, še več pa na stališčih interesov, ki jih imajo vsi oboje družbeni strukturi. Zato je potrebno in koristno poudarjati take pozitivne primere sodelovanja na meji, kot ga predstavljajo naše meje. V tem smislu je prijateljski kritik Italijani, Avstrijci in Jugoslavljanje, ali na oboji oboje, dežele Koroske — štajerske in republike Slovenije resnično spočuden primer. Vedeti pa moramo, da se je to sodelovanje razvilo v desetletju vredno blaginje in pozitivnih prenov v svetovni politiki, ki so v svetovnih razsežnostih uveljavili socializem ter politiko aktivne koeksistence kot dinamično silnico, ustrezajočo novim razmerjem, nadaljnemu razvoju, preoblikovanju in razvijanju oboje povezovanosti med narodi. V sedanjem mednarodnem položaju pa smo na prehodu, ali pa smo že (brezobzirna ameriška intervencija v Vietnamu) v novem stanju, v obdobju vesolopisnih raziskav, demokratiziranih procesov, razpiranja, žarke, konfliktov in pravih malih vojn. To poslabšanje mednarodnega položaja povečuje našo odgovornost za ohranitev in razvijanje vseh pridobitev enostanskega razvoja, za širjenje in razvijanje sodelovanja. Sicer pa je interes glede poudarjanja koristnosti obojih aranžmajev obojestranski.

Naša načela (program ZKJ) in zlasti VIII. kongres ZKJ) v zvezi z nadaljnjim razvijanjem mednarodnih odnosov in tem načelom ustreznega zakonodaja in praksa (ustava, statuti) so tako znani, da ne potrebuje odgovoriti ni treba povnavljati. Osebnostno mislim, da sta oba dejavnika — na eni strani popolnoma vključitev narodne manjšine v politično, gospodarsko, kulturno ustvarjanje dežele, v kateri živi, ter na drugi strani popolna možnost za njeno nenehno povezovanje z vsemi področji družbenega gospodarskega, kulturnega življenja matice — da sta oba ta dejavnika povsem enakovredna, v medsebojni odvisnosti ter nujni skupni pogoj zdravega demokratičnega razvoja in napredka na narodnostno mešanih območjih. Odprta meja ustvarja ugodnosti manjšini za zvezo z matičnim narodom, njegovimi prizadevanji in kulturo. Odprta ustvarja možnost za uresničitev dvojezičnosti v vsem javnem življenju. Dvojezičnost pa je po mojem najširši temelj celovitega uveljavljanja manjšine znotraj dežele in v zvežah z narodom, katerega del je.

Naj z aktualnim primerom pokažemo medsebojno odvisnost obeh dejavnikov. Zadržana sovinitvena gonja okrog mandata Slovenca Hruščaka v Trstu (zaradi splošnega demokratičnega razvoja v pre-

PRIZADEVANJA TAJNIKA OZN ZA MIR V VIETNAMU

U Tantovi stiki s predstavniki Hanoja, Pekinga in osvobodilne fronte

Stike so navezali s posredovanjem Alzira - Naserjev predlog za pomirjenje? - Osvobodilna vojska nadaljuje napade okoli Sajgona

ALZIR, 28. — V poučenih krogih izjavljajo, da je glavni tajnik OZN U Tant večkrat stopil v stik z voditelji Severnega Vietnama, LR Kitajske in južnovietnamske osvobodilne fronte s posredovanjem Alzira. Zvedelo se je, da je alžirski zunanji minister Buteflika sestal v četrtki s kitajskim poslanikom, s predstavnikom osvobodilne fronte in s severnovietnamskim poslanikom.

V New Yorku je U Tant sprejel alžirskega predstavnika v OZN, ki mu je poročal o svojem razgovoru s Butefliko. Ugotavlja se, da je U Tant imel do sedaj številne stike v zvezi z Vietnamom.

V poučenih krogih v Kairu trdijo, da namerava predsednik Naser predložiti med svojimi razgovori v Moskvi načrt za sklenitev miru v Vietnamu. Glavne točke predloga so: baje povzete po izjavi, ki jo je zasednik leta podpisal maršal Tito, Naser in Saad.

Egiptovski funkcionarji pa nočejo komentirati te novice, ki jo je objavil neki list v Kairu.

Ameriška letala so v Južnem Vietnamu že tretje v enem tednu bombardirala tako imenovano »področje D«. Današnje bombardiranje se je začelo po večerjani ofenzivi južnovietnamske osvobodilne vojske, ki skuša prekiniti oskrbovanje Sajgona z vsem potrebnim, s številnimi sabotažami na poti in železnice, ki peljejo v prestolnico.

Področje, ki so ga danes bombardirala ameriška letala »B-52«, je v pokrajini Bien Hoa, 50 kilometrov severno od Sajgona. Proti letalski točkovni osredini vojske se sestrelilo en helikopter ter dve ameriški letali.

Včeraj je skupina 21 ameriških letal bombardirala razne kraje v Severnem Vietnamu.

Bitka ob izlivi reke Mekong se je končala davič ob obutini izgubami na obeh straneh. Danes zjutraj je enota osvobodilne vojske napadla na tem področju postojanko sajgonske vojske, kateri je zadal hude izgube in se nato umaknil. Južno od Hue se je patrulja ameriških mornarjev spopadla s patruljo osvobodilne vojske. Do večjih ali manjših spopadov je prišlo na raznih drugih krajih.

Agencija »Nova Kitajska« je danes javila, da so enote osvobodilne vojske med dvema spopadoma v vasi Binh Giang v Južnem Vietnamu ubile 108 ameriških mornarjev. Do spopadov je prišlo 13. in 14. avgusta. Agencija dodaja, da znasla stvo ubitih Američanov na tem področju med junijem in 14. avgustom 362.

Tito obišče Bolgarijo

BEOGRAD, 28. — Na vabilo predsednika sobiranja Ljudske republike in CK KP Bolgarije bo predsednik Jugoslavije marko Tito obiskal v drugi polovici septembra letos Bolgarijo.

Kašmir

NOVI DELHI, 28. — Indijski uradni predstavnik je sporočil, da je enota indijske vojske prekročila demarkacijsko črto v Kašmiru južno od Uri. Prišlo je do spopadov. Indijski podtajnik v obrambi, ministru je izjavil, da gre za ukrep zakonite obrambe, zato da zasedajo veliko skupino Pakistancev, ki so skušali vdreti na indijsko del Kašmira.

Indijski predstavnik je izjavil, da je bilo od 5. avgusta do večera 447 Pakistancev, ki so vdrla na indijsko ozemlje, 101 pa so ušli. Istosčasno je padlo 122 indijskih vojakov, 31 policijskih agentov.

GRŠKI PARLAMENT JE IZGLASOVAL NEZAUPNICO

Tudi Cirimokos mora odstopiti Incidenti pred glasovanjem

ATENE, 28. — Po zaključeni debati v grškem parlamentu so poslanci izglasovali vladi predsednika Cirimokosa nezauupnico. Proti je glasovalo 159 poslancev, za vlado 135 poslancev, vzdržalo pa se je šest poslancev.

Podpredsednik vlade Stefanopoulos je pozval poslance, naj glasujejo za zaupnico ter ponovno kritiko Papandreujeve politike, s katero je bil bivši predsednik evropski krizo na posttrajskih vprašanjih.

Pred glasovanjem, ki je nato sledilo, je prišlo do hudih neredov, ko je Kanelopoulos izjavil, da so njegovi lastniki ladij financirali mladinsko organizacijo Zveze centra ter zahtevali ustanovitve posebne preiskovalne komisije, ki naj ugotovi točnost njegove trditve.

nekaterimi svojimi specializiranimi agencijami: Mednarodno unijo za proučevanje prebivalstva, Unesco, Svetovno zdravstveno organizacijo in z Mednarodno banko za obnovo in razvoj. Na konferenci so sodelovali okrog tisoč demograf, biologov, genetikov in drugih znanstvenikov iz 40 držav. Predložili bodo 448 znanstvenih del.

PRAGA, 28. — Po petnajstih letih prekinitve so bili diplomatski odnosi med Čilom in ČSSR obnovljeni. Danes je čilski poslanik izročil češkoslovaškemu predsedniku poverilnice.

Pogreb orožnikov v Bocnu O ozadju atentata

Komentar »Dolomiten« in v avstrijskem »Tiroler Nachrichten«

BOCEN, 28. — Danes je bil pogreb obeh karabinerjev, ki so ju predvčerajšnjim ubili teroristi v Pustriški dolini. Pogreba se je udeležilo okrog pet tisoč oseb, s strani vlade sta bila navzoča obrambni minister Andreotti ter podtajnik Ceccherini, dva generala, predstavniki lokalnih oblasti, vzdržil ulice, po katerih se je pomikal pogrebni sprevod, pa je bilo okrog petdeset tisoč ljudi. Po končanih obredih na glavnem trgu, so odjedali krste na postajo in nato v vlakom v rojstne kraje obeh karabinerjev.

Iz Rima poročajo, da je podtajnik v zunanji ministruvstvu Z. Sorci povabil na razgovor odpravnika poslov avstrijskega poslanstva, kateremu je med drugim omenil, da ni brez zveze z atentatom hujškanje nekaterih krogov in oseb v Avstriji ter omenil nujnost ekonomskega sodelovanja med organi varnostne službe obeh držav, da bi se zločina dejanja ne ponavljala in kvara dobre odnose med Italijo in Avstrijo.

V Pustriški dolini pa policija sumi, da so atentat izvršili isti teroristi, ki so ubili leta 2. septembra v vsi Molini di Tures orožnika Tiralonga, ker se opis dvajset neznancev, ki ga je dal 18-letna Elizabeta Innerkofler strinja z zunanjo vsaj dveh lanskim atentatorjem.

Glasilo SVP v Bocnu »Dolomiten« piše med drugim v zvezi z atentatom, da je umor brez dvoma povezan s »političnimi nameni in z nameni druge posttrajne prirode.« »Zaradi tega — piše, list — se ponovno, kot v primeru Immerwola, ki je izgubil življenje v Bocnu, ko se je ukvarjal z eksplozivom, vprašamo: Po čigavem nalogu delajo ti mladeniči? Kdo bo jutri na vrsti? Ljubzen za Južno Tirolsko, s katero se hvalijo teroristi in ki se izraža v obliki podlage umora, ne more biti resnična: dejansko ni nič drugega kot izraz zločina in slepega sovratva.«

Precej drugače pa piše v Innsbrucker »Tiroler Nachrichten«, glasilo avstrijske ljudske stranke za Tirolsko, ki najprej govori o mladeničih, ki mislijo, da je moč južno tirolsko vprašanje rešiti z nasiljem in nadaljuje: »Toda dodati moramo, da se doslej ni zgodilo nič, kar bi te mladeniče lahko prepričalo.«

DVOJEK S KIRMARIEM
1. ITALIJA 6'37"79, 2. Danska 6'37"38, 3. Bolgarija 6'37"36, 4. Belgija 6'37"77, 5. ZDA 6'42"39, 6. Švica 6'45"16.

DVOJEK BREZ KIRMARIA
1. RUCKSTADT, RONCA (Švica) 7'05"39, 2. Karafiat, Novy (ČSSR) 7'07"15, 3. Leali, Pontana (It.) 7'14"03, 4. Lest, Gustavsson (Nor.) 7'18"77, 5. Gustavsson-Dahlstrom (Šved.) 7'24"09.

SKIFF
1. MEISTER (Švica) 7'18"34, 2. Krakkanen (Nor.) 7'20"71, 3. Bohn (Mad.) 7'22"31, 4. Andres (ČSSR) 7'24"47, 5. Maher (ZDA), 6. Van Herck (Belg.) 7'41"62.

DVOJEK S KIRMARIEM
1. DANŠKA 7'18"57, 2. Poljska 7'23"43, 3. Francija 7'23"70, 4. Nem. 7'31"84, 5. Grčija 7'33"84, 6. Švedska 7'33"74.

CEVREK BREZ KIRMARIA
1. JUGOSLAVIJA 6'27"92, 2. ČSSR 6'28"16, 3. Avstrija 6'31"32, 4. Švedska 6'32"80, 5. Francija 6'36"87.

DOUBLE SCULL
1. BOLGARIJA (Jelev - Tašev) 6'36"26, 2. Vel. Britanija (Mae Kenzie - Cooper) 6'38"48, 3. Italija (Ponzi - Pestugina) 6'39"80, 4. ZDA (Wachlin - Robinson) 6'55"90.

OSMEREC
1. ČSSR 5'56"25, 2. Madžarska 5'58"09, 3. Poljska 6'04"98.

UNIVERZIADA

Frinoli prvi na 400 m ovire

BUDIMPEŠTA, 28. — Tudi danes so na univerzitetnih tekmah v Budimpešti oddali nekaj kolajn. V igrala neodločeno 1:1 (0:1).

NOGOMET

RIM, 28. — Sodnik D'Agostini bo sodil finalno tekmo za italijanski pokal 1964-65 Inter - Juve, ki bo jutri na olimpijskem stadionu v Rimu. Tekmo bo TV direktno oddajala ob 21. uri.

BEOGRAD, 28. — V tekmi za prvenstvo I. zvezne nogometne lige sta Crvena zvezda Radnički iz Niša igrala neodločeno 1:1 (0:1).

POSAMEZNI DELI POHIŠTVA
UVOŽENO POHIŠTVO
POHIŠTVO ZA SOBE IN PREDSOBE
SPREJEMNE SOBE - KNJIZNICE
SPALNE SOBE
DNEVNE SOBE
KUHNJE
SPLOŠNA IZBIRA POHIŠTVA

Carapkin o pogajanjih v Ženevi

ŽENEVA, 28. — Sovjetski delegat na ženevski razorožitveni konferenci Carapkin je v intervjuju z dopolnilom glasila švicarske stranke dela »Volx Ouvrier« omenil sovjetske stališče, ki ga je bil obrazil na konferenci, in sicer: umik tujih čet in ukinitve tujih oporišč na vsem svetu, prepoved neposrednega ali posrednega širjenja jedrskega orožja, prepoved vsake večstranske ali atlantske jedrske sile. Poudaril je, da je potrebna dobra volja in želja vseh, da se doseže sporazum. »Predlagamo, da izjavi Carapkin, naj se vse države sporazumejo o prepovedi uporabljanja jedrskega orožja. Ta ukrep, ki je že sam na sebi važen, ima sedaj še posebno važnost sprčo izjave ameriškega ministra za obrambo McNamare, iz katere izhaja, da ZDA ne izključujejo možnosti uporabljanja jedrskega orožja proti vietnamskim patriotom in v drugih primerih. Sovjetska zveza in socialistične države so pripravljene storiti vse, da bi napredovala pogajanja o najvažnejših problemih razorožitve. Sedaj morajo ZDA in njihovi zavezniki povedati svoje namene.«

Carapkin je mnenja, da bo moč pogajanja spraviti iz slepe ulice, samo če se bodo ZDA odpovedale svoji napadalni politiki, ki bremeni mednarodni položaj na raznih delih sveta in ki skuša dati za hodnoevniški militarizem atomsko orožje. Ta politika sabotira vse konstruktivne napore za razorožitev.

Zaključeno tekmovalje v Arezzu

AREZZO, 28. — Tekmovalje pevskih zborov v Arezzu se je danes končalo. Jutri bodo razdelili nagrade zmagovalcem. Zadnje tekmovalje je bilo nočno ob 21. uri, ko so nastopili zbori v gregorijanskem petju. Tekmovalje je sedem zborov. Rezultati so naslednji: 1. Zenski zbor Santa Cecilia iz Trsta, 2. Kmentberg (Avstrija), 3. Zbor »Giuseppe Verdi« iz Ronk, 4. Zbor iz Assisi, 5. Zbor iz Anduri (Arezzo), 6. Zbor iz Porto Torre na Sardiniji, 7. Zbor »Nuovo Montasio« iz Trsta.

VEŠLANJE EVROPSKO PRVENSTVO

Dve sedmi mesti za Italijo in Jugoslavijo

Finalne regate bodo danes popoldne

DUISBURG, 28. — Danes so se na evropskem prvenstvu v veslanju borili za zasedbo 7. do 12. mesta. Finalne tekme bodo jutri popoldne z začetkom ob 14.30. Izidi današnjih regat so naslednji:

1. ITALIJA 6'37"79, 2. Danska 6'37"38, 3. Bolgarija 6'37"36, 4. Belgija 6'37"77, 5. ZDA 6'42"39, 6. Švica 6'45"16.

DVOJEK BREZ KIRMARIA
1. RUCKSTADT, RONCA (Švica) 7'05"39, 2. Karafiat, Novy (ČSSR) 7'07"15, 3. Leali, Pontana (It.) 7'14"03, 4. Lest, Gustavsson (Nor.) 7'18"77, 5. Gustavsson-Dahlstrom (Šved.) 7'24"09.

SKIFF
1. MEISTER (Švica) 7'18"34, 2. Krakkanen (Nor.) 7'20"71, 3. Bohn (Mad.) 7'22"31, 4. Andres (ČSSR) 7'24"47, 5. Maher (ZDA), 6. Van Herck (Belg.) 7'41"62.

DVOJEK S KIRMARIEM
1. DANŠKA 7'18"57, 2. Poljska 7'23"43, 3. Francija 7'23"70, 4. Nem. 7'31"84, 5. Grčija 7'33"84, 6. Švedska 7'33"74.

CEVREK BREZ KIRMARIA
1. JUGOSLAVIJA 6'27"92, 2. ČSSR 6'28"16, 3. Avstrija 6'31"32, 4. Švedska 6'32"80, 5. Francija 6'36"87.

DOUBLE SCULL
1. BOLGARIJA (Jelev - Tašev) 6'36"26, 2. Vel. Britanija (Mae Kenzie - Cooper) 6'38"48, 3. Italija (Ponzi - Pestugina) 6'39"80, 4. ZDA (Wachlin - Robinson) 6'55"90.

OSMEREC
1. ČSSR 5'56"25, 2. Madžarska 5'58"09, 3. Poljska 6'04"98.

ŠZ BOR

VOĐSTVO BORA obvešča predstavnike vseh društev, ki se nameravajo udeležiti nogometnega turnirja v okviru spornega tedna, da bo PRIPRAVLJALI SEŠTANOK V PONEDELEK, OB 20.30 NA STADIONU »PRVI MAJ« PRI SV. IVANU.

ITAL. televizija

10.15 Oddaja za poljedelce; 16. Evrovizija: Evropsko veslaško prvenstvo in visokolske tekme v lahkoletitvi; 19.30 »Napoli contro tutto«; 20.30 »Sporto d'oggi«; 21.00 »Mare contro mare«; 22.15 Popotovanje v pragozdovino; 22.45 Sportni komentarji, nato dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik; 21.15 Priredba »Il grande giorno«; 22.05 »Chitarra, amore mio«.

NEDELJA, 29. AVGUSTA

9.00 Pelnika; 9.30 Kmetijska oddaja; 10.15 Zapolje z nami; 14.25 Duisburg: Evropsko prvenstvo v veslanju (do 18. ure); 18.05 Zabavno glasbena oddaja; 19.00 Rečnoladja (serijski film); 20.00 TV dnevnik; 20.30 »Mare contro mare«; 21.00 »Mare contro mare«; 22.15 Popotovanje v pragozdovino; 22.45 Sportni komentarji, nato dnevnik.

PONEDELEK 30. AVGUSTA

18.40 Poročila; 18.45 Film za otroke; 19.15 Tedenski sportni pregled; 20.00 TV dnevnik; 20.30 Operna arja; 20.45 »Karolina Reška« (predstava režiserja gledališča); 21.45 VI. jazz festival na Bledu; 22.05 TV obzornik.

SREDA 1. SEPTEMBRA

18.45 Oddaja za otroke; 19.15 Violinski koncert J. S. Bacha; 19.45 Cirkak; 20.00 TV dnevnik; 20.35 Lirika; 20.45 Danny Kaye vam predstavlja (serijski film); 21.50 Dnevi in dela Michelangela, II. del.

NEDELJA, 29. AVGUSTA

Radio Trst A

8.30 Kmetijska oddaja; 9.50 Godalni orkestri; 10.30 Poslušali boste...; 11.00 Karakteristični ansambli; 11.15 Oddaja za najmlajše; »Nackov detektivski uradi«; 11.45 Za naše malčke; 12.30 Glasba po želji; 13.30 Nadaljevanje glasbe po želji; 14.45 Pisan glasbeni spored; 15.30 »Evanhelijska trobja«, komedija v enem delu; 16.15 S simfoničnih koncertov v Verduju; 17.30 Popolninski ples; 18.30 Jazz party; 19.00 Slovenski orkestri; 19.30 Z glasbo po želji; 20.00 »Sporto d'oggi«; 20.30 »Mare contro mare«; 21.00 »Mare contro mare«; 22.15 Popotovanje v pragozdovino; 22.45 Sportni komentarji, nato dnevnik.

Radio Trst A

7.30 Jutrarnja glasba; 11.30 Slovenski slovenski; 11.45 Italijanski akvareli; 12.15 Iz slovenske folklorne; 12.45 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasbeni kontrasti; 17.00 Igraj anisambel Carlo Facchioni; 17.20 Pesem in ples; 18.00 Radijska poljudna enciklopedija; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.30 Mojstri klasičizma; 18.50 Violinski Josip Klime, pri klavirju Freddy Dosek; 19.25 Sodobni motivi; 20.00 Sport; 20.30 Zvočni ugalski na temo; 21.00 Giuseppe Verdi: »Siliclske večernice«.

Trst

12.05 Plošče; 12.30 Glasbeni vložek; 12.35 Tretja stran; 14.45 Srečanje z opero.

Koper

7.15 Jutrarnja glasba; 7.40 Lahka glasba; 8.00 Pevski program; 8.30 Pojo zbori iz Sezane, Sečoveljskega zaliva, iz Sežane, Sečoveljskega zaliva; 9.00 Plošče; 9.45 Poje Rita Pavone; 10.00 Zbrani operni dueti; 10.40 Glasbeni vložek; 10.45 Najbolj znane melodije; 11.00 Pevski lahke glasbe; 11.50 Glasba po želji; 12.45 Lahka glasba; 12.55 Nadaljevanje glasbe po želji; 13.30 Poročila; 13.40 Operna panorama; 14.40 Zabavna glasba; 13.00 Ljudski pesni; 15.15 Anisambel Aleksandra Vodopivca; 15.40 Sport; 15.50 Herb Alpert in njegov orkester; 16.00 Operetne melodije; 16.30 Sport; 16.40 Orkester RTV Ljubljana; 17.00 Poslušajmo jih skupaj; 18.00 Prens RL; 19.00 Igraj anisambel; 19.30 Prens RL; 20.00 Prens RL; 21.15 Enrique Billegas igra za vas; 22.40 Glasba za lahko noč.

Nacionalni program

7.15 Jutrarnja glasba; 7.40 Lahka glasba; 8.00 Pevski program; 8.30 Pojo zbori iz Sezane, Sečoveljskega zaliva, iz Sežane, Sečoveljskega zaliva; 9.00 Plošče; 9.45 Poje Rita Pavone; 10.00 Zbrani operni dueti; 10.40 Glasbeni vložek; 10.45 Najbolj znane melodije; 11.00 Pevski lahke glasbe; 11.50 Glasba po želji; 12.45 Lahka glasba; 12.55 Nadaljevanje glasbe po želji; 13.30 Poročila; 13.40 Operna panorama; 14.40 Zabavna glasba; 13.00 Ljudski pesni; 15.15 Anisambel Aleksandra Vodopivca; 15.40 Sport; 15.50 Herb Alpert in njegov orkester; 16.00 Operetne melodije; 16.30 Sport; 16.40 Orkester RTV Ljubljana; 17.00 Poslušajmo jih skupaj; 18.00 Prens RL; 19.00 Igraj anisambel; 19.30 Prens RL; 20.00 Prens RL; 21.15 Enrique Billegas igra za vas; 22.40 Glasba za lahko noč.

Nacionalni program

7.15 Jutrarnja glasba; 7.40 Lahka glasba; 8.00 Pevski program; 8.30 Pojo zbori iz Sezane, Sečoveljskega zaliva, iz Sežane, Sečoveljskega zaliva; 9.00 Plošče; 9.45 Poje Rita Pavone; 10.00 Zbrani operni dueti; 10.40 Glasbeni vložek; 10.45 Najbolj znane melodije; 11.00 Pevski lahke glasbe; 11.50 Glasba po želji; 12.45 Lahka glasba; 12.55 Nadaljevanje glasbe po želji; 13.30 Poročila; 13.40 Operna panorama; 14.40 Zabavna glasba; 13.00 Ljudski pesni; 15.15 Anisambel Aleksandra Vodopivca; 15.40 Sport; 15.50 Herb Alpert in njegov orkester; 16.00 Operetne melodije; 16.30 Sport; 16.40 Orkester RTV Ljubljana; 17.00 Poslušajmo jih skupaj; 18.00 Prens RL; 19.00 Igraj anisambel; 19.30 Prens RL; 20.00 Prens RL; 21.15 Enrique Billegas igra za vas; 22.40 Glasba za lahko noč.

II. program

7.45 Jutrarnja glasba; 8.40 Ital. narodne pesmi in plesi; 10.35 Oddaja smu; 11.35 Pevski program; 12.10 Plošče; 12.35 Srečanje ob 13. uri; 14.00 Narodne pesmi; 15.15 Program na plošče; 16.30 Orkester; 17.00 Glasba in ples; 18.35 Vaši najljubši pevci; 20.00 Srečanje z opero; 21.00 Pradoda godal; 21.40 Pred Bongusto vam predstavlja program »Musica per i vostri sogni«.

III. program

16.30 Glasba Antona Brucknerja; 18.00 »Woyzeck«, tridejanski Georga Buecherja; 19.15 Pregled francoske kulture; 19.30 Vskakovecni koncert; 20.30 Revija revij; 21.20 »Enfances«; 22.00 »Enfances«; 22.45 Plošče.

IV. program

DOKUMENT GA PONOSA

Srečko Kosovel

(Foto Mario Magaina)

*Viskrenem impresionizmu išče
svojo podobo našega Krasa in morja*

V štirih letih 14 samostojnih razstav skoraj vedno z novimi deli - Učenec in posnemalec Riccarda Tostija - Novost: «praskanice» na zlatih listih - Tudi violinist

rzáška perspektiva (Foto Mario Magajna).

Zoran Jerin: Vzhodno od Katmanduja

Zanimiva potopisna knjiga s potovanja po Nepalju pod vrhovi Himalaje

Pržaška perspektiva (Foto Mario Magaina)

SI. P. 22

Sl. Ru.

(Fete Marie Massina)

Kako žive najbogatejši ljudje na svetu

Najbogatejši človek na svetu si kuha ob nedeljah sam - Barbara hoče napisati dramo - Hilton preverja, ali so njegovi hoteli zares prvovrstni - Znamke angleške kraljice cenijo na milijon funtov - Karim Khan se navdušuje za konje in ženske

Človek, ki se mora dan za dnem truditi, da preživi se, in svojo družino, zlasti se, ako je njegov zaslužek pičel, pač ne utegne razmišljati o tem, kaj počenja s svojim denarjem milijonarji. Morda le tu pa tam vzdihne in jim zavida, meneč, da so srečni, ker nimajo nobenih skrbi, kako bodo prebrinili svojo družino, kje bodo vzeli denar za obliko in druge vsakdanje potrebine.

Vsekakor pa je le zanimivo vedeti, kako žive ti srečniki, ali so zaradi svojega boga-

Konrad Hilton

stva srečni in zadovoljni in pa, kaj neki počno, da bi imeli njih življenje vsebinsko in vobče kak smisel.

V sami Evropi računajo, da je okoli sto tisoč milijonarjev, a v Ameriki jih je še več. Ameriški časopis Fortune, ki vsako leto priobči poseben seznam bogatašev po stopnji njih premoženja, so navedeni zgolj multimilijonarji. In na tistem seznamu je John B. Rockefeller III., ki je postal že kar pojem za bogataša, komaj na četrtem mestu.

Krez med Krezii

Prvi na seznamu časopisa Fortune je John Paul Getty. On je potemtakem najbogatejši človek v Ameriki. Živi pa v Angliji. Sedemkrat se je poročil in prav tolikokrat se je tudi ločil. Petrolejski vrelci, ki so mu dali toliko bogastvo, mu pač niso mogli nuditi družinske sreče. Po vsem svetu ima vile, palače, prevaža se iz kraja v kraj z osebnimi letali in z lastnimi ladjami, ima ogromno zbirko nakita in najlepših britantov. Nima pa človeka, ki bi ga imel rad, ki bi bil z dušo in srcem ves njegov. V nedeljah si celo kar sam kaj malega skuha na plinskem štedilniku - ker neče plačati svojih kuharic prazniške doklade.

Barbara Hutton je postala budista

Prav tako kot Getty, je bila tudi dedinja Woolwortho-

vil milijonov, Barbara Hutton že sedemkrat poročena in ločena. Življenje te multimilijonarke je torej bilo na moč razgibano in raznoliko. Zelo pogosto je ta nemirna žena potovala po svetu kot bi jo kaj preganjalo. Šele ob sedanjem, sedmem možu, vietnamskem princu Deanu Vinhu, se zdi, da se je umirila. Sedaj je njen konjiček bivanje v razkošnem gradiču v Maroku s svojim eksotičnim princem, kjer se je popolnoma posvetila prebiranju budističnih knjig. Svojemu sedanjemu možu na ljubo je postala budistka. Celo vodstvo poslov je popolnoma prepustila centrali v New Yorku. Barbara se je pa jela zanimati za literaturo in, pravijo, da si je vtepla v glavo, da bo napisala neko dramo.

Dinastije ameriškega velekapitala kot so Astor, Vanderbilt, Rockefeller, Ford in Morgan imajo sicer pisano in na moč očarljivo življenje, ki pa se vendar razlikuje od prvih.

William D. Rockefeller III., vnuk starega Rockefellerja in sedanjí poglavar te znamenite družine se je pri zadnjih volitvah za predsednika ZDA tudi potegoval za ta položaj, vendar pa je v zadnjem trenutku odstopil. O tem bogatašu so precej govorili in pisali, ko se je ločil od svoje žene, s katero je bil poročen že 25 let. Potem se je poročil z drugo, ki ima prav tako kot on iz prejšnjega zakona pet

Barbara Hutton

otrok. Rockefellerjev konjiček je zbiranje starih umetnin. Tudi se ni izneveril izročilu svojega deda, ki je ustanovil poseben fond, v katerega se stekajo obresti Rockefellerjevga premoženja, in ki je namenjen podpiranju in pospeševanju znanosti. Tudi to moremo pristežati k hobbiju milijardierja Rockefellerja III.

Po vojni je med ameriški petičniki vzniknilo ime Hilton. Konrad Hilton ima sko-

ro po vsem svetu velike hotele, ki so vsi prvovrstni. Od kar se je lotil tega posla, nima več miru. Nenehno potuje od enega hotela do drugega, ter v vsakem prespi po eno noč, da bi se tako prepričal, če so njegovi hoteli v resnici prve vrste. Konrad Hilton je eden od osmih otrok nekega propadlega trgovca iz Teksasa. V prvem zakonu je imel troje sinov, in eden od teh, Erik, je bil sedem mesecev leta 1950 poročen z Liz Taylor. Pravzaprav je bil Erik Lizin prvi mož.

Sicer pa je lepa Liz prav tako milijonarka. Svoje ogromno imetje si je pridobila s filmi. A njen hobi so moške. Sedanjí njen mož, Richard Burton je peti. Kaže, da med njima ni kakih posebnih nesoglasij. Razen morda v tem, da pije on zgolj whisky, ona pa daje prednost pivu. Glede tega se kdaj pa kdaj sporeta, toda o denarju nikoli. Cemu le, saj ga imata oba obilo.

Filmski milijonarji

Poleg Liz Taylor je še nekaj takih, ki so si s filmi pridobili ogromno premoženje. Med temi je eden prvih William Holden. Denar, ki ga je zaslužil predvsem s filmom «Most na reki Kwa», je tako dobro naložil, da se mu je večkrat pomnožil. A morda najbolj zanimivo in svojevrstno pa je njegovo «podjetje» v Keniji, kjer je iz nekega nekdanjega britanskega okraja preuredil zelo moderen hotel Mount Kenya Safari Hotel. V bližini hotela živi celo neko afriško plemo, ki za dobro plačilo ustvarja v času, ko so v hotelu gostje, vzdušje «divje Afrike».

Frank Sinatra je tudi med temi izbranci. Njegovo imetje izhaja od filmov in od ploše. Sinatra si lahko privoščijo krožni polet z lastnim letalom za 20 oseb. In dasiravno mu je odprta palača sedanje kneginje v Monaku Grace Kelly in tudi palača Kensington v Londonu, je nedavno priznal nekemu časnikarju: «Ne morem trditi, da sem srečen!»

Nesrečna Olga

Pred leti se je zatekla v samoto afriškega pragozda tudi milijonarjeva hči Olga Deterding. Zaradi razočaranja v ljubezni je potovala tja. In tako se je nenadoma pojavila v znani bolnišnici za gobavce dr. Schweitzerja v Lambarenu. Vendar jo je «pragogni doktor» sprejel le s pogojem, da bo opravljala vsako delo, tudi najtežje in najbolj umazano. Tri leta je Olga vzdržala tam. Iskala je miru in ga je med nesrečnimi gobavci tudi našla.

Po treh letih se je vrnila med civilizirane ljudi.

Kronani milijonarji

Najbogatejša vladarica in hkrati najbogatejša ženska na svetu je pač holandska kraljica Julijana. Plača, ki jo preje-

Paul Getty

ma od države kot kraljica je naravnost smet proti dohodkom, ki jih ima od delnic raznih družb po vsem svetu. V New Yorku, v Afriki, posebno pa pri petrolejskih družbah. Velik delež ima pri družbi Shell, pri kateri je soudeleženica tudi Olga Deterding, a tudi pri drugih ameriških petrolejskih družbah in pri številnih v Arabiji.

Med najbogatejšo žensko in vladarico moramo šteti tudi angleško kraljico Elizabeto. Elizabeta ima najdragocenejšo dragulje na svetu, veliko zbirko dragocenih slik in izredno zbirko znamk, ki jo je podedovala po svojem očetu, in ki jo cenijo na milijon funtov. Toda njen konjiček niso znamke, marveč dirkalni konji.

Med bogate vladarje spada vsekakor tudi Karim Khan. Svoje milijarde pa vlaga v poselstva. Tako je znano, da je kupil velik del Sardinije, kjer bo nastal nekakšen raj na zemlji. Ko bo vse urejeno si Karim obeta, da se bo vložen kapital obilo obrestoval. Poleg

tega pa se mladi Karim navdušuje tudi za dirkalne konje kot njegov oče Ali Khan in pa za - ženska, kot ded Aga Khan.

Ko omenjamo evropske multimilijonarje, ne smemo prezreti Grka Aristotela Onasisa. Tudi on vlaga svoj denar v precejšnjem obsegu tudi v zemljišča. Kot Karim Khan je odkupil precej obale na Sardiniji in nekaj grških otokov. Tam namerava urediti «počitniški raj» za najzahtevnejše goste. Onassis pa si ni pridobil svojega ogromnega bogastva s črpanjem petroleja, marveč s prevažanjem.

A. Krupp je na seznamu milijarderjev prvi med Nemci. Krupp ni zaslovel po vsem svetu in obogatel, ker je izdeloval topove, marveč zategadelj, ker je iznašel posebno vrsto plemenitega jekla. A vrhu tega se je zavedal, da so potrebni za sleherni strokovni strokovno usposobljeni ljudje. In take je znal Krupp poiskati in vzgajati.

S. A.

Ženska in moška noša mandrjarjev

Stari običaji in noše pri Sv. Ivanu

Okoličanska moška narodna noša

Iz revije Slovenski svet šte. 9 od 10. 5. 1963 posnemamo: «Tržaški okoličani so nosili kratke do kolena segajoče hlače, ki so bile spodaj navadno nekoliko zožene in ob straneh za 3 ali 4 centimetre odšite. Bile so običajno iz črnega sukna ali kake druge črne volnene tkanine, pa tudi iz sivga ali rjavega sukna. Moške in mladeniči so bili enako oblačeni. Telovnik, sukna in hlače so bili po navadi iste barve. Telovnik pa je bil včasih različne barve. Pred mnogimi leti je bil telovnik iz vijoličaste ali temno vijoličaste barve. Imovitosti so imeli na njem prišite srebrne gumbce, večoglate ali okrogle, gladke ali lepo izrezane.

Suknje poleti niso radi oblačili. Najraje so jo vrgli «čez ramo» ali vtaknili pod pazduho, ter stopali goloroki v snežnobeli lepo zlikanih rajci. Pozimi so seveda sukno oblekli in vrhu te, še do tal segajoč kožuh, ob straneh navadno rdeče ali vijolične obrobili.

Obuti so bili v nizke do gležnj segajoče čevlje in bele ali temno modre nogavice. Pozimi pa v visoke škornje.

Glavo so pokrivali poleti s širokokrajnim slamnikom, na katerega so natakili navadno rdečo nagelj. Pozimi so se pa pokrivali z gorko kučmo imenovano «frkindeza».

Iz ustnega izročila starih svetoivančanov, pa vemo, da

so bili pri Sv. Ivanu moške in fantje poleti oblečeni v belo srajco, svetloplave do podkolena segajoče hlače, — tam nekoliko preklane — in telovnik iste barve.

Ob slovesnostih, posebno ob vsakoletnih plesih in semanjih so imeli fantje na prsih, na beli srajci že neke vrste žabok ki so ga imenovali «stuka», bil je namreč poškraban. Fantje, ki so organizirali plesne in so jih imenovali «partnerji» so ob tej priliki nosili na glavi slamnik okrašen s cvetjem in travkovi pisanim barv, ki so jim viseli iz slamnika na hrbet, to so imenovali «maur».

Pozimi so se oblačili v obleke iz črne, sivga ali rjavega sukna. Praznične obleke pa so bile iz črnega brunela.

V enem uhlju so nosili za takojšen zlat uhan «murček» v znak, da so svobodni kmetje. Domačini še tisti rojeni okrog l. 1880 so imeli še vsi en uhlj z luknjico, vendar kot mlad fantje niso nosili več uha-

na. Samo še kak star je hodil okoli z zlatim «murčkom» v ušesu.

Zelo radi so imeli cvetje. Ne samo fantje, ampak tudi starejši moške so imeli navado zatakati kakšno cvetko za uho. Najraje so imeli rdeče nageljnje. Posebno ob nedeljah in praznikih, naj so šli v cerkev ali v gostilno so imeli skoro vsi cvetje za uhom.

Iz knjige «Spomini» dr. J. Vošnjaka III del str. 32, tam kjer pisec govori o taborniku, ki se je vršil dne 18. 10. 1868 v Sempas, posnemamo to zanimivost: «... na tem shodu je govoril tudi Ivan Nabrgoj, posestnik na Prosoku in deželni poslanec tržaške okolice. Nabrgoj mož lepe postave, je nosil kakor tržaški okoličani, kratke modre hlače in bil obut v nogavice in solne. Tako opravljen je tudi šel l. 1873 prišel v državni zbor in celo hodil k avdiencem in na cesarske pleske.

Iz še omenjenih in drugih virov posnemamo, da je moška narodna noša začela v drugi polovici prejšnjega stoletja postopoma izginiti v vsakodnevni pojav na ulici.

Mandrjarji

že stoletja obdelujejo to zemljo.

Kako pa je prišlo do tega, da se imenujejo «mandrjarji» in zakaj se tako imenujejo?

Iz zgodovine posnemamo, da so meščani imenovali «mandrjar» kmeta, ki je obdeloval «mandrjo» in to še v starem

ladinskem narečju, v katerem so Tržičani govorili že med 14. in 16. stoletjem. Toda «mandrja» izvira iz grške besede «mandra», ki med drugim pomeni tudi ograjen prostor. Slovenci so «mandrjo» po svoje izpremenili v «mandrjo» v kolikor jo niso pravilno imenovali ogrado. Sami sebe pa so imenovali «mandrjarji».

In kaj so bila posestva v tistih časih, to je pred 18. stoletjem če ne «mandrje» ali «ograde» sredi gozdov? Dovolj je pogledati slike iz tedanjih časov. V vsej ožji in širši okolici naših mest so danes tu pa tam na dva izraza, ki seveda izginjata, ker se na teh mandrjarjih in ogradah zidajo nova naselja.

Meščani so namreč bivali za obzidjem do začetka 18. stoletja. Saj je še Karel VI. ko je l. 1728 prišel v Trst, vstopil skozi mestna vrata v Riborgu. To je razvidno iz ustnega izročila, ki ga je ded Blass Bresauzich posredoval svojim potomcem v pogovori v tem starem ladinskem narečju, ki jih je objavil Mainatti l. 1828, v katerih je govorja tudi o mandrjarjih.

Za nas so ti razgovori zanimivi, med drugim tudi zato, ker smo iz tega narečja poznali precej besed, predvsem imen orodja, pa tudi drugih. V dokaz omenim tu samo nekoliko besed, ki jih še uporabljajo stari mandrjarji in se jim za to naša solana mladina smeje. El badil, bodil za lopato, la šapa, šapa za toliko, el fauz, fauz za krivec, lis verzis, vrzo-

te za ohrovt, el pajaris, pajaris za slamnjočo, la nouza, novica za nevesto, itd.

Po drugi strani so si pa tudi meščani izposodili besede pri slovenskih mandrjarjih. Navajam tu samo nekatere najbolj znane. Tako el patoch za potok, la caluza za kalužo, el možnech za možnik, el celourer za kolovrat. Ob zadnji hiši, ki je stala nasproti starega pokopališča, na griču sv. Justa, je rasla «una lipa» tudi to so imenovali z našim imenom.

V teh dialogih je tudi zanimiv popis nevestine obleke «abit nouizala», ker je iz tega razvidna razlika med obleko mestne «frazle», kakor so meščani takrat imenovali svoje hčere in ono mandrjarskih žen.

Mandrje so se raztezale takoj za obzidjem, na samem griču sv. Justa. Sedaj je iz umirala družina Majcen, je bila ena izmed tistih mandrjarjev, katere predniki so kmetovali na tem griču. Ko so se Majceni preselili v Boršče k Sv. Ivanu, so prinesli s seboj tudi stopo s katero so pihali kuro. Koniec prejšnjega stoletja so leseno že črveno ogradoje uničili. Ostal jim je samo kamen, ki je imel na spodnji strani neki, domačinom nerazumljiv, napis. Po posredovanju tudi že pokojnega Mirka Sušmeja, so Majcnovi — malo pred prvo svetovno vojno — zanj prejeli kar čedno vsoto. Izkazalo se je namreč, da je bil ta kamen del zgodovinskega spomenika iz griča Sv. Justa.

P. K.

ARGONAVTI

VESELESE SE! MENI SO BOGOVI ODMEERILI LE ŠE MALO ČASA!

IN MENI, DA BOM ODŠEL PRED TABO!

IN TUDI MENE SO ZAZNAMOVALI!

EROSOVE PUŠČICE SO NAŠLE SVOJ CILJ!

IN ČE BITE UMORILA MOJA PUŠČICA, JAZON?

ŠELE V ZGODNJEM JUTRU SE JE POLEGEL HRUP ZABAVE.

LE ENEMU NI BIL MAR KRALJICINI VRTOV-JUNAKU HERAKLEJU.

TUDI HIPSILO JE JUTRANJE SONCE NAŠLO V PREMIŠLJEVANJU, POKLICALA JE HEKATINO PRVO SVETENICO.

TISANDRA, BOJIM SE JEZE BOGOV, SVOJE PRVE MOŽE SMO POMORILE. ZA SEDANJO SREČO SE MORAMO OKUPITI HEKATI.

Avtomobilsko dirkališče za otroke

V okolici Pariza so nedavno otvorili avtomobilsko dirkališče za otroke. Avtomobili opremljeni s 50 kubičnim motorjem, so kopolja slavnega dirkalnega avtomobila René Bonnet tipa «Le Mans» in dosežejo brzino 40 km na uro. Avtomobilski za otroke imajo pedale: vplinjajo in zavore, prestave pa so avtomatizirane. Na dirkališču so tudi bencinske črpalke in mehaniki so vedno pripravljeni, da priškolijo na pomoč mladim «dirkačem». Med temi je tudi več deklic, ki so pokazale, da tudi same znajo dobro šofirati dirkalni avto.

Organizatorji novega športa za otroke so prepričani, da se bodo mladi vozači ne samo zabavali, ampak da se bodo že od mladih nog privadili tudi šofiranju.

Pobuda je vsestransko uspeša, saj je dirkališče od jutra do večera polno malih «pilotov», ki se hočejo med seboj pomeriti. Počudo so sedaj prevzeli tudi v Italiji, kjer bodo odprli tako dirkališča v Milano in Rimu. Dirkalni avtomobili bodo kopile športnih avtor Ferrari in Maserati.

HOROSKOP

Veljaven od 29. avgusta do 4. septembra

OVEN (od 21. 2. do 20. 3.) Radi bi si privoščili romantično doživljanje, katero si stalno želite. To pa naj vas ne preslepi. Pametno ukrepite in posvetite se svojemu poklicu. Imeli boste tudi zelo dobre stike s kolegi in prijatelji, kar vam bo prineslo zadovoljenje.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Nekdo že dal časa čaka na vašo dobro besedo in si želi svaspe. Potrudite se in pustite, da spregovori sros. V tem tednu lahko to opravite, potem boste doživeli notranji mir. Vse to pa obdržite zase in ne zaupajte skrivnosti prijateljem.

STRELEC (od 22. 11. do 21. 12.) Ne smete obupati, če ne bo šlo vse tako, kot ste pričakovali. Imate namreč še več ugodnih prilik, da storite vse potrebno, da pride vaša ocelnost do izraza. Če boste naredili napako, ne jezite se, bolje je, da jo popravite.

KOZOROG (od 23. 12. do 20. 1.) Bodite vztrajni in ne opuščajte že pričete dela. Brezbriznost in malomarnost vam bo samo škodila. Oskodnost druge osebe vas spravi v obup in tudi v sentimentalnih zadevah ne morete ničesar opraviti. Še pred koncem tedna se bo položaj razčistil.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Če ne boste odnehal z zahtevami in trdovratnim vztrajanjem pri svojem mnenju, boste imeli precejšnjo sitnost s predstojniki. Bolje je, da se umirite in da se zaupate znanem. Obetajo se vam izredni zaslužki, če boste do konca izpeljali svoje načrte.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Sedaj je najbolj ugoden čas za razne spremembe. Predvsem pa so vam evede naklojene, če se boste lotili novih stvari z verno. Ni izključeno, da se boste še v tem tednu dali na dolgo potovanje. Pazite na vendarle na svoje zdravje in da se živčno ne izčrpa.

SKORPION (od 24. 10. do 21. 11.) Vsaka stvar ob svojem času. Delo opravljajte vestno in skrbno, vendar ne pozabite, da se morate pri tem tudi odpočiti. Oseba, ki vam je zelo blizu, si tega želi in bolje je, da se tem željam prilagodite.

RAK (od 21. 6. do 22. 7.) Preveč sanjarije, upate in želite, namesto da bi se resno lotili dela. V teh dneh boste imeli veliko priložnosti, da se poslovno uskladiš v vsakdanje življenje in si poiščete družbe. Presenečenje sredi tedna, morda dobite veliko vsoto denarja.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) V roku morate izpolniti vse svoje dolžnosti, sicer si boste nakopali vrsto neveselosti. V družini imate veliko razumevanje in tu pa tam naredite tudi kakšno žrtve. Vaše finančno stanje se bo izboljšalo, vendar si pri tem ne delajte utvar.

NAŠA ZEMLJA

MESEČNA PRILOGA PRIMORSKEGA DNEVNIKA ZA NAŠE PODEŽELJE Štev. 8 (20)

GORIŠKA BRDA IN NJIHOVI PROBLEMI

Zaokrožena posestva od 5 do 6 ha osnova za družinsko kmetijstvo

Goriška Brda, oziroma tisti njihov del, ki je po razmejitvi leta 1945 ostal pod Italijo, se raztezajo vzdolž državne meje z Jugoslavijo od Mirnika ob Idriji do skrajnem zapadu pa do pobočja Sabotina nad St. Mavrom pri Gorici. To področje obsega 6.700 hektarov površine vključno z 1.200 ha izboljševalnega področja na Prevali, neposredno v vznožju jugoslovanskih Brd in kjer je precej zemlje last jugoslovanskih dvolastnikov.

To področje ima ugodno sestavo tal in lego za vinogradništvo in sadjarstvo. In v resnici so grozdje in drugo sadje ter briško vino sloveli že pod staro Avstrijo po svoji odlični kakovosti. Takrat so te svoje pridelke Brici tudi lažje in hitreje prodajali, saj so bili Dunaj in drugi severni kraji monarhije zanje odlični odjemalci.

Vendar pa se Brici tudi danes znajdejo ter uvajajo v svoje kmetijstvo vedno več modernih strojev in pocenjujejo obdelovanje. Po sestavi zemlje imamo v Brdih 965 ha njiv, 2.245 ha stalnih travnikov, 840 ha gozdov s posebnimi kulturami, 1.995 ha navadnih gozdov ter samo 35 ha neproduktivnega zemljišča. Pri proučevanju v zadnjih letih so kmetijski strokovnjaki ugotovili, da je za to področje primerna mala vinogradniška in sadjarska posest, ki pa mora imeti najmanj 5-6 ha površine, da lahko preživi srednjo kmečko družino. Na področju Brd je okrog 70 odstotkov kmetij, ki ne dosegajo tega minimuma in ker ne zadostujejo za preživljanje družine, je logična posledica, da del družine, zlasti mladina, odhaja za delom drugam.

Drugi negativni pojavi so pomanjkanje pitne vode, slabe ceste in pa kmečki domovi, ki so v skrajno slabem stanju, še posebno kolonske hiše, ki jih fevdalni posestniki le malo ali nič ne popravljajo. Kot rečeno, imajo v Brdih ugoden teren in lego za vinogradništvo. Njihova zlahtna vina tokaj, sauvignon, rizling, pinot, merlot, verduc itd. so prav dobro znana v Gorici, Trstu in drugod, ter tudi preko državne meje. Vendar pa bi bilo treba njihovo pridelovanje še razširiti in povečati s primernimi tehničnimi ukrepi. Med temi je tudi gradnja zadržne vinske kleti.

Ze nekaj let se govori o tej gradnji in pri trgovinski in kmetijski zbornici v Gorici je bil ustanovljen poseben odbor, ki vrši akcijo med prizadetimi vinogradniki, da bi se zbrali v posebnem konzorciju, preko katerega bi potem z državnim prispevkom lahko izvedli načrt za zgraditev zadržne kleti za to področje.

Predstavniki za kmetijstvo pri pokrajinski zbornici v Gorici je že dvakrat sklical v zadnjih mesecih zborovanje

prizadetih vinogradnikov ter jim obrazložil ves načrt za moderno vinsko klet, ki naj bi imela zmogljivost za 20 tisoč stotov grozdja ter bi bila namenjena za vinski pridelek goriškega dela Brd. Člani konzorcija bi dejansko samo dali svoj pristanek in jamstvo, potreben denar pa bi prejeli kot prispevek države v okviru zelenega načrta in drugih zakonov, ki nudijo pomoč za razvoj kmetijstva; kar bi še manjkalo pa bi skušali doseči z dolgoročnim posojilom,

Spričo takih pogojev se je prijavilo v konzorcij že precejšen del briških vinogradnikov, med katerimi je precej tudi naših kmetovalcev iz Pevme, z Oslavja in iz raznih zaselkov števerjanske občine. Bivši župan iz Števerjana

Podveršič je bil izvoljen tudi za podpredsednika pripravljalnega odbora.

Do pred nekaj tedni so zbrali že toliko članov, da bi njihov letni pridelek, ki bi bili pripravljeni vložiti ga v zadržno klet, dosegel in celo presegl 10 tisoč stotov grozdja. V začetku meseca septembra namerava pripravljalni odbor začeti s ponovno propagandno akcijo tudi v tistih krajih zapadnih Brd, ki jih do sedaj še niso obdelali in tako računajo, da bodo dosegli predpisano najnižjo količino, ki bi omogočila gradnjo take kleti. Količina 20 tisoč stotov je potrebna, ker bi bili v nasprotnem primeru režijski stroški za vodenje take ustanove preveliki in bi se ne izplačala.

I. M.

RAZSTAVE IN NAGRADE

Na občinski razstavi vin v Miljah, ki je bila od 1. do 3. avgusta, so bili nagrajeni sledeči vinogradniki:

Za bela vina:

1. Lenardon Mario iz Pisciolona; 2. Bergamasco Giovanni od St. Jerneja; 3. Bortolin Luigi iz Lazareta.

Mesta od 4. do 11. so klasificirana kot enakovredna.

Za črna vina:

1. Lenardon Mario iz Pisciolona; 2. Pecchiari Giovanni od Sv. Barbare; 3. Eller Vladimir iz Belpoggia.

Mesta od 4. do 6. so klasificirana kot enakovredna.

Nagrado za najboljši paviljon je prejel Josip Škerjanc iz Darseele.

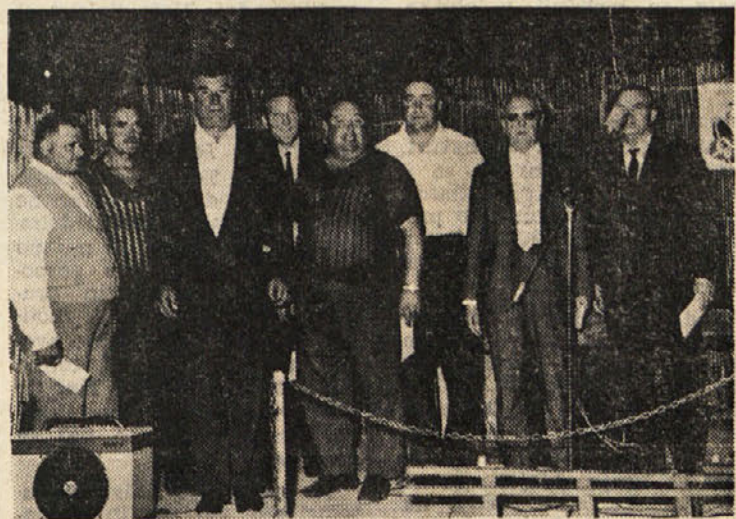
Pred zaključkom Kmečkega tabora, ki je bil 14., 15. in 16. avgusta, je Kmetijska zadruga nagradila vinogradnike, ki so razstavljali in prodajali vina, ter vrtnarje za razstavljenno povrtnino. Nagrade so dobili:

Za črno vino-teran: Ivan Skabar, Veliki Repen štev. 1 (prva nagrada).

Za belo vino: Alojz Debellis s Kolonkovca (prva nagrada).

Vsi ostali vinogradniki, ki so se udeležili razstave in prodajali vino na taboru, so prejeli diplomo.

Poleg tega so na taboru na Opčinah nagradili vrtnarje Elia Danielija in Alojzija Zagarja s Padrič ter Antona Lebana s Kolonkovca

Nagrajeni vinogradniki in vrtnarji na Kmečkem taboru skupno z nekaterimi voditelji kmetijske zadruge

NEDAVNI UKREPI MINISTRSTVA ZA RAZVOJ KMETIJSTVA

Za letošnje drugo šestmesečje je bilo nakazanih 60 milijard lir

S tem ukrepom namerava vlada izpolniti vrzel med zapadlim zelenim načrtom in petletnim načrtom za kmetijski razvoj

Ministrstvo za kmetijstvo je pripravilo načrt nekaterih ukrepov, ki naj bi služili kot most med zelenim načrtom, ki je zapadel 30. junija letos, in začetkom uveljavitve zakonskega dekreta za petletni razvoj kmetijstva od leta 1966 do vključno leta 1970. Ti ukrepi upoštevajo tudi potrebo, da se olajša vključitev italijanskega kmetijstva v Evropsko gospodarsko skupnost ter da se uresniči predviden program za gospodarski razvoj države.

Načrt, ki vsebuje pet členov, predvideva za letošnje drugo šestmesečje 60 milijard lir, od katerih 10 milijard prispevkov za izboljšanje kmetijskih naprav, ki bodo uživale ugodnosti evropskega sklada za kmetijstvo. Ostalih 50 milijard bo razdeljenih na osnovi nekaterih členov zelenega načrta kot dopolnilo nekaterih prejšnjih nakazil.

Zato bodo nova nakazila razdelila na sledeč način: 9 milijard lir za zemljiške izboljšave; 4 milijarde lir za izboljšave v hribovskih področjih; 3,5 milijarde lir za organizacijo tržnih naprav; 4 milijarde lir za bonifikacije in namakalne naprave; 3 milijarde lir za javna dela in bonifikacije v hribovskih področjih. Pri tem pa je treba upoštevati tudi, da je bilo nedavno določenih 35 milijard lir za izboljšavo zemljišč in

da je bilo v okviru «veledokreta» nakazanih nadaljnjih 39,5 milijarde za bonifikacijska javna dela, za namakalne naprave in za bonifikacijo hribovitih področij.

Poleg tega pa načrt nedavnih ukrepov predvideva tudi 200 milijonov lir za tržne raziskave; 5 milijard lir za prispevke za mehanizacijo, ki se pridružijo 8 milijardam lir nakaznih lanskega novembra; 3,5 milijarde lir za prispevke za posojila najeta za modernizacijo posestev; 5,2 milijarde lir za izboljšanje zemljišč kmetijskih posestev in 500 milijonov lir za pomoč pri nakupu zemlje.

Poleg tega se v členu 1 tudi določa nadaljnji predjem 6 milijard lir, kot dodatek vsoti, ki jo določa «veledokret» v korist rotacijskega sklada za razvoj živinoreje. Ta sklad se je do sedaj pokazal zelo koristen zlasti za nakup živine ter za druge namene v okviru izboljšanja živinoreje.

Za izkoriščanje omenjenih 50 milijard lir, je določeno, da veljajo ministrski predpisi o uveljavitvi zelenega načrta za leto 1964-65.

Glede nakazila 10 milijard lir za izboljšanje kmetijskih naprav, ki bodo uživale ugodnosti evropskega sklada za kmetijstvo, se pojasnjuje, da omenjeni sklad predvideva prispevke Evropske gospodarske skupnosti za moderniza-

cijo kmetijskih naprav pod pogojem, da tudi države članice nudijo v ta namen določene prispevke.

Letošnji pridelek žita v Italiji

Po prvih cenitvah o letošnji letini žita v Italiji je razvidno, da je bilo 1965 eno najboljših letin v povojnih letih. Prvotno so strokovnjaki predvidevali, da bodo letos v Italiji pridelali 86 milijonov stotov žitaric, med mlačvo pa so sporočili, da bo pridelek dosegel 91 milijonov stotov, ob končani mlačvi pa so ugotovili, da bo letošnji pridelek žitaric morda celo presegl 97 milijonov stotov.

Kot je znano, so v Italiji dosegli 98 milijonov stotov žita samo leta 1958. Pri tem pa je treba poudariti, da je bila tedaj površina zasejana z žitaricami za okrog 500.000 hektarov večja kot v letošnjem letu. To pomeni, da je bila letošnja letina odlična ne samo po skupnem pridelku, ampak tudi po pridelku na hektar. Leta 1960 je bilo v Italiji pridelanih povprečno 14,9 stota žitaric na hektar. 1962. leta 20,9 stota, v letošnjem letu pa računajo, da bo pridelek na hektar dosegel 22 stotov. Poleg tega pa se ugotavljajo, da so letos do-

segli visoke donose tako mehkih kot trdih žitaric. V Apuliji so dosegli od 30 do 35 stotov trdih žitaric na hektar. Tako so v pokrajini Foggia od lani do letos skoraj podvojili pridelek žitaric, in sicer od 3,5 milijona stotov lani na 6 milijonov stotov letos.

«Naravni hormoni» in francosko govedo

Francozi ne bodo več jedli «govejega mesa s hormoni», ker so zdravstvene oblasti prepovedale pisanje goveda z umetnimi hranili, ki vsebujejo «hormone», saj so ugotovile, da te snovi škodujejo človeškemu zdravju. Ukrep proti uporabi teh umetnih hranil je bil objavljen v Uradnem listu in: bodo kršitelji strogo kaznovani.

Ta sklep francoskih zdravstvenih oblasti je zaključek dolge polemike med zdravstvenimi organi in proizvajalci umetnih «hormonskih hranil». Ti so dokazali, da so nova umetna hranila sestavljena na osnovi «naravnega hormona», ki pospešuje rast telet, hkrati pa da «naravni hormon» izgine v misličnih tkivih. S tem mnenjem pa se ni strinjala francoska nadzorna zdravstvena služba, ki je predlagala oblastem, naj prepovedo prodajo «naravnih hormonov».

Pri nas nihče ne skrbi za borbo proti toči

Poplave, potresi in druge elementarne nesreče so resnično strahotne nadloge, ker pomenijo za prizadete kraje katastrofalen udarec. Toda pa smo vsako leto v skrbeh za drugo sicer neprimerno blažjo, a vendarle nevarno nesrečo — za točo. Ta prizade ne le one, ki sodelujejo s prirodo: poljedelce. Dokler nismo poznali sredstva za borbo proti toči, smo se morali podrediti usodi, kakor je v splošnem še danes. Konec prejšnjega stoletja pa so že skušali preganjati točo z izstrelki. Francozi so jo po prvi svetovni vojni (l. 1936) napadali z bombami. Za to so uporabljali tulce granat, napolnjenih z razstrelivom. Granate so spuščali v oblake, iz katerih preti nevarnost toče, s topovi in z letali. To se je izkazalo učinkovito. Leta 1936 so s 600 granatami pregnali 10 neviht, leta 1937 z 2500 granatami 36 neviht, od teh 14 s točo. Ko so v istem letu z letali bombardirali oblake od zgoraj, so preprečili škodo za 130 milijonov frankov, bombardiranje pa je stalo le 2 milijona frankov.

Sedaj uporabljajo Francozi rakete, napolnjene v gornjem delu z rumenim praškom, ki pri eksploziji razvije toploto do 1500 stopinj C. Ta para se hitro ohladi in spremeni v milijone kristalov, na katere se lepijo shlažene vodne kapljice. Ta zrna padajo na zemljo kot droban sneg, ki se spremeni v dež. Ta način borbe proti toči se zaradi svoje učinkovitosti naglo širi in je že leta 1947 zajel polovico Francije. Leta 1953 so ga preizkusili v Brdih, leto kasneje tudi ponekod na Štajerskem (v vinorodnih krajih).

Letos so mnogi naši in dru-

gi kraji po toči močno prizadeti. Ni vseeno, kako bo s prizadetimi pokrajinami; država ne more biti pri tem brezbržna in mora pomagati v eni ali drugi obliki. Znanost in tehnika sta prodrla na vsa področja in ustvarjata čudeže. Tudi učinkovita borba proti toči bi bilo takšno področje, in sicer zelo hvaležno. To borbo narekujejo predvsem ekonomski razlogi, kar dovolj zgovorno pove prej navedena praksa v Franciji, ki je državi prihranila več sto milijonov frankov. Raketne postaje za takšno borbo bi prihranile prizadetim krajem mnogo gorja, državi pa izdatke. Nihče ne more pobijati mnenja kmetovalcev, češ: Naša dejavnost je vedno bolj pereč problem narodnega gospodarstva. Hrana je prva in najpomembnejša potreba. Na to se potrošniki in državni organi spominjajo šele, ko ta primanjkuje. To pomanjkanje pa bo vse dotlej, dokler ne bo ta dejavnost (poljedelstvo) zavzela mesto, ki mu po svoji pomembnosti v gospodarskem, socialnem in drugem pogledu pritiče. V kolikor smo bili doslej pri svojih pravicah okrnjeni, toliko si moramo priboriti. Kar je v interesu našega (kmetijskega) gospodarstva, to naj se nam da.

To mnenje je nedvomno utemeljeno. Zal pa jih je zlasti pri nas razmeroma malo, ki bi se zavedali, da brez borbe ni nikjer napredka, prav nikjer. Tudi v tem — in zlasti v tem — primeru je ta neizogibna potrebna. A uspešno borbo more izvajati le močna enota, le organizirana skupnost vseh prizadetih.

Vesti z nabrežinskega področja

Nekoč je bil tod glavni pridelek žita in je mlatilnica v avgustu po naših vaseh (v petih krajih) brnela nekaj tednov. Zdravega, tečnega in okusnega domačega kruha ni več. Glavni pridelek je krompir, ki je še vedno naš drugi kruh, pripravljen tako ali drugače. Letošnja letina pa je močno odpovedala in se slišijo tožbe, da je vrnila le seme, da so le šiške, ki se jih ne splača kopati itd. Le v redkih primerih se je ta letina primerno obnesla; z njo so prilično zadovoljni gospodarji, ki so sadili uvoženo (holandsko?) seme. To pomeni, da se je naše seme aklimatiziralo — se presortalo in degeneriralo, kar je pri tej kulturi reden in splošen pojav. Zaradi tega imamo že toliko stotin sort. Treba je vedeti, da je tudi krompirjevo seme vedno bolj »razvajeno« (kot človek), kar pomeni, da ga je treba vedno bolj skrbno in umno negovati.

Zemlja je že občutila sušo in ta je ponekod (južne lege s tančino) napadla trto in je soperica napadla liste. V ponedeljek je dež precej ovlažil zemljo in omogočil oranje za strniščne posevke, za katere se mudi, seme mora čimprej v vlažno zemljo, da hitro vzklasi.

Od petka zvečer, 20. do nedelje popoldne 22. avgusta so bile nekatere vasi z višjih leg (Sempolaj, Praprot) brez vode. Verjetno je bila to posledica nizkega pritiska. Saj ni tega mogla pojasniti niti uprava vodovodnega konzorcija. Pravilno in umestno bi bilo, da bi se potrošniki o tem pravočasno primerno obvestili, da bi se mogli po tem ravnati in se izogniti manjši ali večji zadregi.

ZADRUŽNIŠTVO

To rubriko vam nudi Kmetijska zadruga v Trstu - Ul. Foscolo 1

Uspešen zaključek VII. kmečkega tabora

16. avgusta se je z uspehom zaključil Kmečki tabor na Opčinah, ki je trajal tri dni. Po rahlem dežju, ki je nekoliko motil otvoritveni del v soboto, se je vreme v nedeljo in ponedeljek izboljšalo in je tabor obiskalo veliko število ljudi.

Na taboru je bila poleg razstave vin in povrtin tudi običajna razstava kmečkih strojev in druge kmetijske

opreme, ki jo Kmečka zadruga v Trstu tudi prodaja. Na taboru je zadruga prodala zlasti mnogo kletarske opreme. Kmetom so na taboru pokazali, kako se ravna z različnimi stroji in podobno.

Razstavljeno vino, ki so ga kmetje tudi neposredno točili udeležencem tabora, je bilo vse razprodano. Na taboru so nagradili kmete za najboljša razstavljena vina in razstavljeno povrtino.

Radič v prehrani ljudstva, dren in črni trn

V primeri z ostalimi vrtninami, ki jih gojimo pri nas, je radič neprimerno bogatejši na raznih rudninskih, vitaminskih in drugih snoveh, ki osvežujoče vplivajo na naš organizem. Nekateri se ga izogibajo zaradi njegove grenkobe, toda ravno zaradi tega svojstva je ta rastlina važna kot hrana, ker vpliva zdravilno na naš organizem. Primorske gospodinjice cenijo radič. Vsaka družina, čeprav ima le nekaj metrov zemlje na razpolago, določi nekaj prostora za gojenje radiča. Vide-li pa smo v povojnem času, da radič ni bil upoštevan v Sloveniji. Danes so se razmere menjale in marsikatera gospodinja zamenjuje solato z radičem.

Za setev radiča pripravimo dobro pognojeno vrtno zemljo. Poletni radič sejemo v februarju in marcu. Pri nas je navada sejati gosto in zato uporabimo za 100 kv. m do 80 dkg semena. Ko listje radiča naraste od 5 do 10 cm, se obreže tik nad zemljo. Nato se njiva narahlo pobrana in po potrebi zalije. V treh do štirih tednih ga lahko že v drugič režemo. Režemo ga lahko še nešteto krat. Ne smemo pozabiti na zalivanje, ker brez vode ne bo pridelka.

Setev zimskega radiča vršimo po žetvi pšenice, lahko ga tudi še prej če imamo na razpolago prostor. Radič sejemo na široko ali v vrste v razdalji 25 do 35 cm. Odvisno je od rodovitnosti zemlje. V slabši zemlji sejemo gosteje, v boljši zemlji redkeje. Če ni dežja zalijemo posevke. Radič

sejemo na čisto brezplevelno njivo, ker je plevel smrtni sovražnik radiča. Posevek negujemo in gnojimo z umetnimi gnojili. Od vseh gnojil ne smemo pozabiti predvsem na kalij (2—3 kg na 1 ar) in na dušik (4—8 kg na ar). Od dušičnih gnojil pridejo v poštev čilski soliter, nitrakonkal (nitrato ammonico) ali apneni nitrat (nitrato di calcio).

Pred setvijo ne smemo pozabiti na fosfor. Za radič zadostuje 3—4 kg superfosfata na ar.

Pravilno oskrbovan posevek se bo do jeseni dobro razvil. Pred nastopom mraza (december), nadzemne dele pokosimo oz. pobremo (paziti moramo, da ne poškodujemo srca rastlin!), ter pokrijemo z zemljo 5—10 cm na debelo. Na ta način pripravljen posevek lahko v južnih legah obiramo že januarja in februarja. V bolj izpostavljenih predelih pa si pomagamo na drug način. Korenine radiča izkopljemo ter spravimo v zemljo. Pozneje jih posadimo v zaboj v vlažno zemljo ter postavimo na temen prostor v toplo šrambo. V ugodnih razmerah lahko obiramo radič že čez 8—10 dni.

Ker potrošnja radiča raste iz leta v leto, posebno v zimskem času, se je marsikateri tržaški vrtnar odločil za gojitev radiča v steklenjakih. Zdi se, da se vsaka investicija v tem pogledu dobro izplača. Bolj skromni in nepetični vrtnarji si lahko izberejo primeren prostor, ki se da ogrevati s pečjo ali pa naložimo 50-60 cm debelo plast svežera gnojja, na katero naložimo med vlaž-

no zemljo korenike radiča, ki bodo zaradi toplote, ki jo povzroča gnoj, začele hitro oganjati in dobimo že po 10 dnevih prvi pridelek. Ako imamo dovolj korenin na razpolago, porežemo pridelek, t.j. odgralo listje z delom korenike 2—3 cm, sicer pa lahko porežemo samo listje. Korenike nam na istem mestu poženejo drugič in še tretjič in četrto, tako da dobimo iz korenin na topli podlagi ali v ogrevanem prostoru, lahko večkratni pridelek. Kvaliteta pridelka pa se proti koncu vedno slabša.

Dr. J.

...

Zobje pri grabljah sploh ne vzdrižjo iz nobenega drugega lesa kakor iz dreva. Isto velja tudi za nekatera toporišča, posebno pri orodju, kjer toporišče najbolj trpi, kakor pri kovaških ali zidar-skih kladivih in batih. Tudi za sekire je najboljše toporišče iz drenovega lesa. V starih časih so iz drenovega lesa izdelovali žeblice, ki so nado-mestili današnje železne in še pred prvo svetovno vojno so se, po Primorski našle hiše, kjer je bilo podstrešje, strešni stoli, podi, stopnice... zbiti z drenovimi cvetki (klini). Nekateri kmečke stavbe niso imele niti enega samega železnega žeblica. Dren raste povsod, le na Koroškem ga ni. Najbolje uspeva na kraškem svetu in tu ga najdemo od Slovenije pa vse do Makedonije. Ugaja mu pa bolj toplo podnebje, zato ga pri nas zelo težko najdemo v višinah 700 m nad morjem.

Dren skoro ne pozna sovražnikov.

Iz drenovih jagod, poleg pravega malinovca, dobimo najboljši sirup, kar jih nam morejo nuditi naše rastline, bodisi divje kakor gojene. Razlika je le v tem, da si rupe in sokove iz drugih sadežev pripravljamo s kuhanjem, dočim drnuli ne smemo kuhati. Ko jagode očistimo in operemo, jih naložimo v kozarce skupaj s sladkorjem in pustimo, da sladkor izvleče sok iz njih, za kar je treba počakati kakih 14 dni. Najhitreje gre, če kozarce postavimo na sonce. Ko se sok nabere na dnu kozarca in se jagode na njem dvignejo, je delo opravljeno. Tedaj sok odcedimo ter ga shranimo v steklenice. Steklenice ni potrebno s kuhanjem razkuževati, potrebno je le, da so čiste in niti zamašiti jih ne smemo pretirno, če niso dovolj močne. Sok v steklenicah še vre in bi pritisk lahko steklenice raznesel. Na jagode, ki so ostale v kozarcu nalijemo čiste vode in pustimo, da opravi še voda to, česar ni mogel sladkor, namreč da izvleče še preostali sok, ki ga bomo pili brez mešanja z vodo. Je pa skoro najboljše, da kozarce pokrijemo, oz. na kozarce privežemo čiste krpe, ki dopuščajo dostop zraka v kozarce. Postavimo jih na toplo in počakamo, da se vsebina skisa. Tako dobimo zdrav in okusen kis.

Koliko sladkorja naj pri-mešamo drnjam, je odvisno od soka, ki ga želimo.

Več sladkorja bomo primešali, bolj bo sladek. Sicer pa moramo vedno dodati toliko sladkorja, da se nam sok ne pokvari. Nekako prava mera je takrat, ko sladkor zapolni vse praznine med jagodami v kozarcu. Pripomnimo naj še, da drenov sok ni samo zelo osvežujoča in krepiča pijača, ki je zelo koristna pri težkih delih, posebno ob košnji in sličnih poljskih in drugih opravilih, pač pa je zelo zdravilen za prebavne organe.

Nabiranje je preprosto. Pod grm razgrnemo primerno platno in nato otresemo veje. Sicer se tako primeša jagodam tudi precej listja in drugih odpadkov. Odstranimo jih tako, da vse skupaj stresemo v kad in nalijemo čiste vode, ki dvigne listje in umazanijo na vrh, jagode pa ostanejo na dnu in tako zlahka ločimo umazanijo od jagod.

Dren cvete že marca, še preden ozeleni in ima lepo rumeno cvetje. Pred njim je cvete edino leska, zato je dren po vrsti druga cvetoča drevesna vrsta, takoj za njim pa cvete črni trn, ki pa ima belo cvetje.

Plod črnega trna zori šele pozno jeseni in je užiten šele, ko ga slana opari. Prej je zelo trpkoga okusa.

Iz plodov lahko pripravimo precej dober sirup na isti način kot iz drenovih jagod. Dobro pa je, če suhe plodove dodajamo pri kuhanju raznih čajev, saj tako zelo izboljšamo njihov okus.

Gradbena dejavnost v Štandrežu Konec krize v podgorski tovarni?

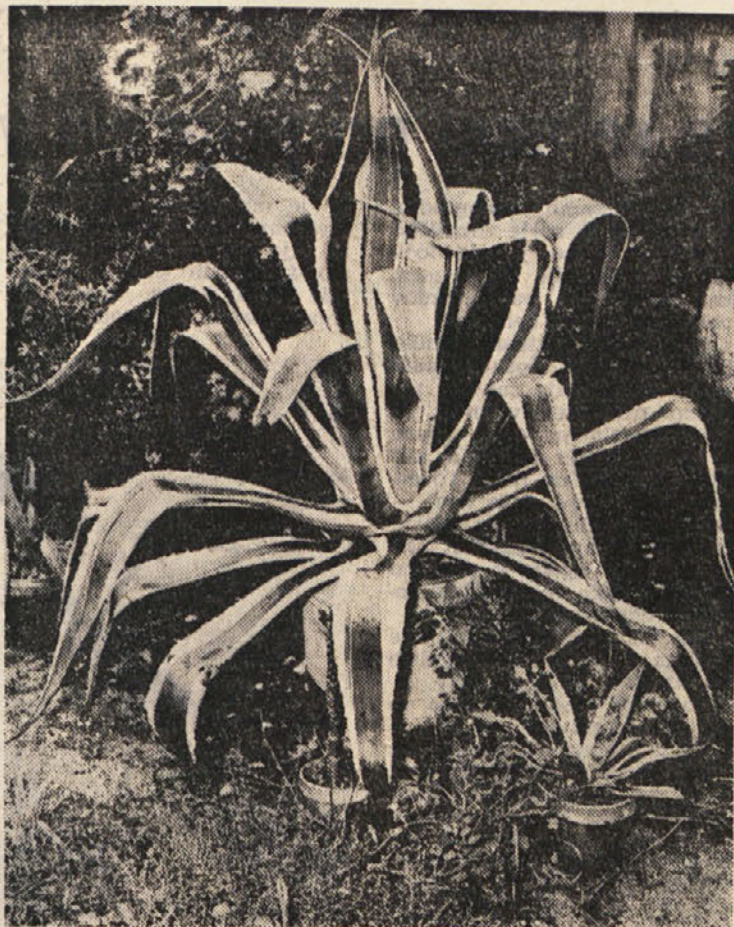
V Štandrežu se je razvila v zadnjih mesecih precejšnja gradbena aktivnost. Občinska uprava nadaljuje z urejevanjem Kraške ulice, za katero je predvideno, da bodo potrošili 50 milijonov lir. Asfaltirali so tudi nekatere druge ulice. Zavod za ljudske hiše nadaljuje s svojimi gradnjami v novem naselju za železnico in klavnico. Tudi nekatere zasebniki so si zgradili ali si še gradijo nove domove, kot n. pr. v Ul. Tabaj.

Pri teh delih pa čisto naložijo tudi na najdbo granat iz prve svetovne vojne. Tako so pred dnevi pri podiranju nekega zidu na Rojcah za tovarno Brunschweiler odkopali granato kalibra 116. O najdbi so delavci takoj obvestili karabinerje iz Štandreža, ti pa vojaške izvedence iz Trsta, ki so že naslednji dan odstranili nevarno orožje. Takih najdb je bilo v Štandrežu v zadnjih tednih in mesecih še več in sicer med drugim tudi v Kraški ulici in v Ul. Aquileja na Rojcah. Na srečo ni bilo nikjer kakšnih žrtev, ker so ljudje previdni in za vsako najdbo orožja takoj ob-

vestijo vojaške oblasti.

V sredini avgusta, ko je bila tekstilna tovarna v Podgori dva tedna zaprta zaradi poletnih počitnic delavk, je bilo v vasi precej mrtvo. To je razumljivo, saj prihod in odhod delavk ob vsaki izmeni prinese precej vrveža na ceste, zlasti pa v neposredni bližini tovarne.

V zadnjih mesecih so bile delavke v tovarni precej zaskrbljene zaradi naraščajoče tekstilne krize in so se bale še večjih odpustov. Šele v zadnjem času so prišle pomirljive vesti, ko se govori, da bo vodstvo prejelo državno posojilo dve milijardi lir pod ugodnimi pogoji za obnovo in modernizacijo vsega podjetja. Kaj takega je nujno potrebno, saj je proizvodnja v stari tovarni še precej starokopitna in ne proizvajajo novih izdelkov, po katerih je večje povpraševanje in jim ne bi konkurirale tovarne iz razvitih dežel, kot se dogaja sedaj. Dokaz da bi z modernizacijo izboljšali položaj, je tovarna umetnih vlaken tam poleg, ki ima vedno dovolj naročil in dela s polno paro.

Drobne zanimivosti

V Veliki Britaniji računajo letos s pridelkom 12 milijonov ton belih žit, to je 4 milijone ton več kot pred 10 leti. Medtem pa so se posejane površine povečale le za 10 odst. S tem so dosegli prihranek 100 milijonov funtov sterlingov, ki bi jih sicer izdali za uvoženo žito.

Tolik napredek je poleg izboljšanih agrotehničnih metod pripisati v prvi vrsti novim rodovitnejšim sortam žita. Na prvem mestu je nova sorta ječmena »zephir«, ki daje 13 odst. večji pridelek kot do sedaj znane angleške sorte.

Svetovna proizvodnja masla v letu 1964 je znašala 4 milijone 944.000 ton ali 1 odst. več kot v letu 1963. V proizvodnji posameznih dežel pa so proti prejšnjemu letu seveda velike razlike. Najbolj je narasla proizvodnja v Novi Zelandiji za 11 odst., od evropskih dežel pa na Irskem to je za 10 odst., na Danskem za 4 odst., medtem ko je v Veliki Britaniji nazadovala skoraj za polovico in precej močno tudi v Švici.

Proizvodnja sira je najbolj narasla v Franciji za 10 odstotkov, kar bi že utegnil biti učinek skupnega evropskega trga; na Danskem je narasla za 2 odst., medtem ko v drugih deželah ni večjih sprememb. Pri mlečnih konservah prednjači Nova Zelandija, ki je povečala proizvodnjo za 25 odst.

V letu 1964 je bilo na Poljskem okrog 400.000 ha zasejanih s sladkorno peso. Pridelali so 10.000.000 ton sladkorne pese, t.j. 250 stotov na 1 ha. To ni bilo veliko, toda treba je upoštevati, da ima Poljska veliko pustih in slaborodovitnih zemlji in da je poraba umetnih gnojil majhna.

Izdelali so 1,6 milijona ton sladkorja, s čimer se Poljska uvršča med največje proizvajalce sladkorja.

Kmečki koledarček za september

V septembru imajo predvsem vinogradniki polne roke dela s pripravi na trgateg. Letos bo trgateg zaradi hladnega vremena spomladi in v začetku poletja bolj pozna.

Na njivi: pobereemo koruzo, kar je že zrele in navozimo gnoj za jesensko globoko oranje. Na Krasu izkoplamo zadnji krompir.

Na vrtu: če hočemo imeti povrtnino tudi pozno jeseni

in zgodaj spomladi, moramo že sedaj sejati zimsko špinačo, motovilec, solato rezivko, presajati glavno solato, brokije, endivjo. Poleg tega pa pobereemo najlepše sadeže vrtnin za seme.

V vinogradu: v naših krajih, zlasti na Krasu, ne bo odveč, če bomo škropili proti peronospori najmanj še enkrat, če je deževalo proti koncu avgusta ali pa v prvih desetih dneh septembra. Tudi

oidij je še vedno nevaren. Zato ne bo odveč, če tudi v septembru malo »popihamo« med trtami. V tem mesecu zaznamujemo trte za cepiče, seveda tiste, ki so najbolj zdrave in ki imajo največ grozdja. Pripravimo vse za trgateg.

V hlevu: privajamo živino na tršo in debelo rezano krmo, koruznico, pesno in zeleno listje. Rezanci dodajamo močno krmo in žlico rudniških soli.

Alojz Kalc s Padrič, števil. 12 ima na dvorišču krasno tropsko rastlino, veliko alojo, ki jo vidimo na sliki. Pred šestimi leti so mu »Kraljevi« s Padrič podarili malo alojo, ki jo je Kalc skrbno gojil in mu je sedaj v ponos, saj je visoka skoraj en meter. Aloja je skoraj vse leto na odprtem. Samo od decembra do marca jo držijo v hlevu, ker ne prenese prevelikega mraza. Seveda je Kalc na svojo alojo ponosen in jo radi volje pokaže vsakomur, ki se zanjo zanima.

Kako uporabljamo nekatera domača zdravila za živino

Naši živini je treba večkrat pomagati tudi pri malenkostnih obolenjih ali poškodbah. Živinozdravnika namreč ne moremo klicati za vsako malenkost. Zato je prav, da ima za take posege vsak živinorejec pri roki nekaj primernega. V ta namen bomo dali našim kmetom nekaj navodil oziroma priporočil:

Laneno seme in olje je zaženo domače zdravilo, ki ga moramo imeti vedno pri roki. Uporabljamo ga za zdravljenje želodčno-črevesnih katarjev, griz in podobnih obolenj, ker blaži nadražene sluznice. Priporočila se zlasti pri molznih in brejih kravah, a daje se tudi kobilam in prasiciam kot pribojček ali zdravilo ob porodih. Uporabljamo ga v obliki zvarke. Zdrobljeno laneno seme pa služi za pripravo toplih oblog tako v živalski kakor tudi v človeški medicini.

Živalsko in lesno oglje pa uporabljamo v obliki zmletega praška za sušenje zunanjih ran. Uporabljamo pa ga tudi kot sredstvo za blaženje drisk pri hudih grizah seveda pomešanega med sulfamidni prašek.

Creslovir (tanin) je rumen v vodi topljiv prašek. Uporabljamo ga lahko zunanje pri različnih ekcemih in nekaterih krvavečih ranah, notranje pa pri driskah v dozah 10-25 g za velike živali in desetinko tega za teleta, ovce, koze, svinje in pse. Isti učinek ima hrastova skorja v ob-

liki dekokta ali praška, toda v petkrat večji dozi.

Galun (alumen) uporabljamo večinoma zunanje v 5-odstotni raztopini pri ranah, ki se slabo celijo, pri kopitnem raku, in — skupaj s svinčnim acetatom kot burova raztopina — za otekline. Cinkov oksid (ossido di zinco) uporabljamo lahko pri različnih poškodbah, ranah, opeklinah in ekcemih v obliki cinkove masti ali cinkove paste.

Srebrni nitrat (lapis) v obliki palčic v dobro zaprti posodi uporabljamo za žganje bradavic in starih nezaceljenih ran z divjim mesom.

Modro galico (bakreni sulfat) uporabljamo v iste namene kot srebrni nitrat. Modra galica je poceni ter ima blažji učinek. Raztopino modre galice uporabljamo tudi za zdravljenje vnetja med parklji.

Grenko sol (magnesium sulfuricum) in Glauberjevo sol (natrium sulfuricum) dajemo po potrebi odraslemu govedu v dozah 300-500 gramov, konjem 200-400 gramov, ovcam, kozam in svinjam 20-50 gramov za čiščenje prebavil in sicer v vodeni raztopini. Podoben učinek dosežemo s karlovarsko soljo, katero pa moramo uporabljati v 4-5-krat manjših dozah. Ricinovo olje povzroča čiščenje črev z drisko. Na splošno ga uporabljamo bolj za zdravljenje majhnih živali. Za večje raje uporabljamo grenko sol.

Vinski kamen (tartarus stibius) dajemo konjem proti trakuljam in okroglim glistam kot bolus v zelo majhnih dozah. Proti glistam goveda in drugih domačih živali uporabljamo tudi kamalo in protumelij. Kamala je rjavoreč prašek, netopljiv v vodi. Priporočila se proti okroglim glistam in sicer kar pomešana z mlekom ali pa v obliki bolusa. Kamala deluje istočasno kot črevesno čistilo, s čimer si prihranimo naknadno čiščenje. Protumelij je pa klorov preparat in se uporablja v obliki želatinskih kapsul proti goveji metljavosti. Nekatera protiglistna sredstva delujejo pretežno na okrogle gliste, dočim trakulje samo omamljajo. Jajčka glist so večkrat zelo odporna proti močno razredčenim raztopinam protiglistnih sredstev in je zato nujno, da nekaj ur potem, ko smo dali živali sredstvo proti glistam, damo še sredstvo za čiščenje črev. S tem odstranimo ubite in omamljene gliste z jajčki vred iz organizma. Preden pa damo živali protiglistno sredstvo, pustimo jo brez hrane vsaj 6 ur ali najboljše celih 12-15 ur preko noči, da se vsebina zaužite krme in vode v prebavilih močno zmanjša. Tako dosežemo močnejšo koncentracijo zdravil v črevesju, zaradi česar zdravilo deluje učinkoviteje na gliste.

Spirit (etilni alkohol) uporabljamo pri živini kot žganje v 40-odst. raztopini sicer v primeru slabosti, zlasti pa

pri kužnih obolenjih. Vendar je v splošnem predrag za živali in poleg tega še ne dovolj učinkovit.

V domači lekarni naj imajo naši živinorejci tudi sulfamide v prahu ter penicilin ali podobne. Večkrat jim bodo prišli prav pri zdravljenju ran. Poleg omenjenih raj bo na kmetiji ali pa vsaj na vasi tudi trokar, katerega bodo lahko koristno uporabljali v primeru napenjanja goveda. Vendar naj se trokar (trequart) uporablja samo v primeru hudega napenjanja, ko bi bil prihod živinozdravnika prepozno.

V domači lekarni je dobro imeti tudi terpentinov olje, ki ga pridobivamo iz borove smole. Služi nam za masaže in otiranje kože v razredčenah z vodo (1:10) pri pljučnicah, kolikah, vnetjih sklepov in kit, notranje pa v obliki inhalacije pri vnetjih dihalnih organov (bronhitis). Zadostuje ena žlica terpentinovnega olja na 3-5 litrov vroče vode v vedru, ki ga prekrijemo z vrečo toliko, da pare uhajajo samo skozi rosnice bolne živali. V domači lekarni naj bo tudi katran, ki je gosta črna tekočina. Uporablja se za mazanje kože proti parazitom, lišajem, vlažnim ekcemom kakor tudi proti ranam in vnetjem parkljev. Katran uporabljamo tudi za ojačanje roževine (stopala) na parkljih, ko živali zaradi tanke roževine šepajo pri hoji po trdih in kamnitih tleh. Po-

doben katranu je ihtiol, ki je topiliv v vodi. Zunanje ga uporabljamo pri vseh mogočih ranah, vnetjih, opeklinah, kožnih ekcemih in oteklinah, notranje pa za dezinfekcijo črev. Doza znaša 20-40 g za velike in 0,5-5 g za majhne živali.

Kot razkužila pa imejmo vedno pri roki formalin, kreolin ali lizol. Formalin je 40 odst. raztopina formaldehida v vodi, brez barve, z ostrim vonjem po razvijajočem se plinu. Za razkužilo jemljemo 1 ali 2-odst. raztopino ali 30 oziroma 60 ccm formalina na liter vode in razkužujemo najmanj 5 ur. Prostore pred začetkom dezinfekcije dobro zapremo in vse luknje v stenah dobro zamašimo. Na en kubni meter prostornine vzamemo 28 g kalijevega hiper-mangana in ga pomešamo s 26 g formalina, pri čemer se razvija toplota in formalinske pare. Pred razkužbo pa moramo vse predmete v prostoru mehanično očistiti.

Kreolin je temnorjava katanasta tekočina z jakim, neprijetnim vonjem, ki daje z vodo umazano-mlečno emulzijo. Proti parazitom, ušem in bolham ter pršicam rabimo 21/2-odst. raztopino za razkužbo prostorov pa 2-6-odst. emulzijo. Kreolin se včasih predpisuje za notranjo uporabo pri driskah in abnormalnih vrenjih v črevesju.

Lizol je sličen preparat kot kreolin, vendar precej dražji.

Dr. D. R.

NA TRGATEV SE MORAMO VESTNO PRIPRAVITI

Vsaka napaka se nam pri pripravi vina lahko hudo maščuje

Na trgatve se moramo vestno pripraviti. Napake pri trgatvi se maščujejo ves čas pri vzgajanju in šolanju vina; zaradi slabo opravljene trgatve nam pogosto pozneje delajo preglavice razne bolezni in napake v vinu. Pred trgatvijo moramo opraviti naslednja dela.

Klet moramo očistiti, prezračiti in razkužiti z žveplanjem. V kleti so razne plesni, jeseni pa se ob vkletenju mošta naselijo še razne drobnosti, ki vplivajo, da mošt ne prevre pravilno v vino.

Očistiti moramo vso vinsko posodo. Zdrave sode, ki so stali med letom prazni in bili večkrat žveplani, moramo temeljito izprati s čisto, hladno vodo, po potrebi z 2-odstotno sodo, potem pa s kromom ali z vročo paro. Plesnivo posodo je treba pred izpiranjem z vodo odrgniti s krtačo, da odstranimo plesen. Vzrok raznih bolezni in napak v vinu, zlasti vonja po plesnobi, je pogosto nečista posoda, ki jo rabimo za trgatve. Oviniti je treba seveda tudi novo posodo.

Posode za trgatve ne smemo rabiti med letom v druge namene, n. pr. za škropljenje, pri žganjekuhi itd., ker je sicer težko odpraviti iz nje okus ali vonj po teh snoveh. Posode za črno grozdje ne smemo rabiti za belo grozdje, ker bi vino dobilo «visoko barvo». Posoda za trgatve je treba vsak večer in po vsakem daljšem presledku, ko je ne rabimo, temeljito umiti.

Vse železne dele stiskalnice in kovinske posode, ki pridejo v dotik z moštom, je treba položiti. Vse vrste težkih kovin, ki jih mošt topi, dajejo neprijeten okus in povzročajo razne motnje, n. pr., pobelitev ali počrnitev vina. Preveč težkih kovin pride v mošt samo pri predelavi, če kovinski deli niso položeni, medtem ko se med rastjo ne nabira v grozdju toliko kovin, ki jih trta srka s hrano iz zemlje, da bi zaradi tega pozneje trpel okus vina ali da bi morali vina modro čistiti. Najbolje je, da se kar najbolj izogibamo železnih strojev in orodja, ki ni položeno. Tudi železne vijake pri vratah sode je treba dobro premazati z lojem. Pokosi — trena — povinjena — posoda ne škoduje moštu ali vinu.

Pocinkane posode v kletarstvu ne smemo rabiti, ker se v moštu in vinu cink topi; cink je strupen. Baker, ki na zraku hitro oksidira — prevleče ga patina — (svetel baker ni toplotiv v čistem moštu in medenina se po daljšem času v moštu topita in povzročata neprijeten kovinski okus ter razne motnje. Tudi aluminij se topi v moštu in vinu, če je dalj časa v dotiku z njima in če se segreje.

Trgatev je svečano opravilo, plod dela in skrbi vinogradnika v celem letu. V dobrih vinskih letinah ustvarja veselje, v slabih vinskih letinah pa slabo razpoloženje.

Pri trgatvi razločujemo zgodnjo trgatve, to je delo, ko trgamo zgodnje sorte in pobiramo gnilo grozdje, in glavno trgatve, to je pravo trgatve. Pri tej potrgamo vse dobro dozorelo grozdje, razen zelo poznih sort, ki jih trgamo pri pozni trgatvi.

1. IZBOR. Odvajanje grozda in jagod po kakovosti pri trgatvi imenujemo izbor.

Izbor po zrelosti se priporoča v slabih letinah, ko grozdje ni enakomerno dozorelo na vseh delih trsa, ali

pa v mešanih vinogradih, kjer različne sorte različno dozorejo. Važno je, da ločimo belo grozdje od črnega, ker more že par grozdov pokvariti barvo belih vin.

Odbira pokvarjenih, gnilih in kakor koli poškodovanih jagod ali grozdja zahteva posebno predelavo v mošt in vino. Popolnoma suhe, zelene in kisle jagode zavržemo, ker niso za nikakšno rabo. To delamo ali pred trgatvijo — podbir — ali pa pri glavni trgatvi, kadar odbiramo tako grozdje in jagode v posebno posodo, tako preprečimo okužbo zdravega grozdja.

Posebno važno je odbiranje gnilega grozdja pri modrih sortah, ker bi sicer prav gotovo dobili vino z okusom po gnilobi, plesni itd.

Gnile jagode povzročajo, da vino porjavi, vsebujejo tudi škodljive drobnosti, osetne bakterije itd. Umazano grozdje škoduje vinu, ker prinaša s seboj poleg zemlje, peska itd. še železo, apno, magnezij itd. To daje vinu slab okus in lahko zmanjša kislino. Če hočemo pripraviti dobro vino, moramo tako grozdje razlučiti.

2. SNAGA. Snaga pri trgatvi je za kakovost vina velikega pomena. Popolnoma napa-

no je mnenje, da mošt med vrenjem izloči vso nesnago in tuje snovi. Nesnaga je leglo škodljivih glivic, plesni itd. Pomanjkijiva snaga pri trgatvi lahko povzroči kasne-

je v vinu razne bolezni in napake.

Ponovno je treba poudariti, da mora biti posoda za trgatve čista in vsak večer ali po daljšem presledku očiščena

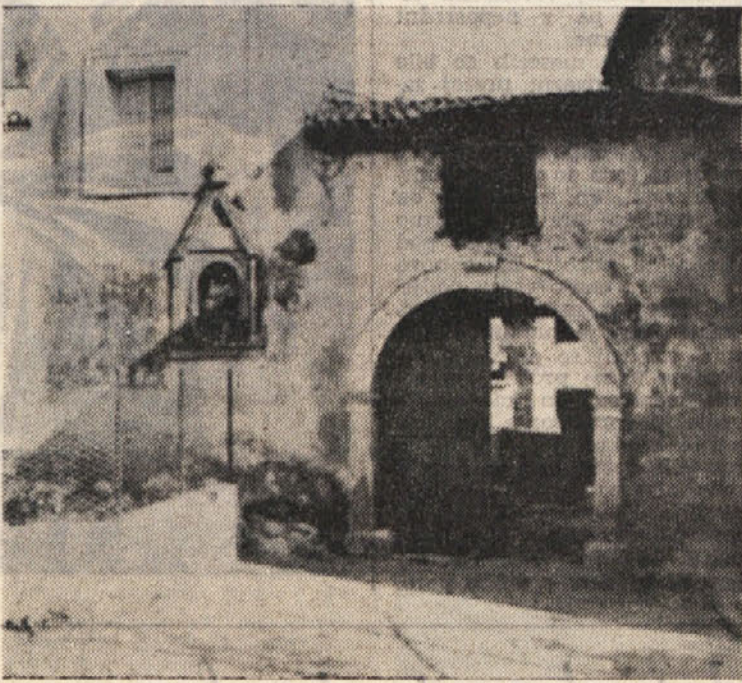
razne nesnage.

3. Grozdje trgamo po vrsti od trsa do trsa in ga spravljamo v škefe, brente, pletene košare, kakor je pač običajno za posamezne vinorodne predelne in države. Za načeto grozdje je pletene košare niso priporočljive, ker izgubljajo grozdni sok, v šibju košare pa se začno razvijati škodljive drobnosti.

4. Prevoz grozdja. V neposredni bližini kleti in prostora za predelavo prenašamo grozdje iz vinograda v brente ali temu podobnih manjših posodah. Važno je, da je čas od trgatve do predelave grozdja čim krajši, nikakor pa ne sme preteči medtem več dni. Grozdje se posebno v večjih posodah zmečka zaradi lastne teže in izluzujejo se razne neprijetne snovi iz pecljevine, jagodne kože itd.; to kvarno vpliva na kakovost vina.

Za kakovostno vinogradništvo in kakovostna vina velja pravilo, da dovažamo iz vinograda do mesta predelave grozdje in ne drozgo.

Iz bolj oddaljenih vinogradov prevažamo grozdje do mesta predelave z vozovi, kamioni itd. Tu je še posebno važno, da sta prevoz in predelava čim hitrejša.

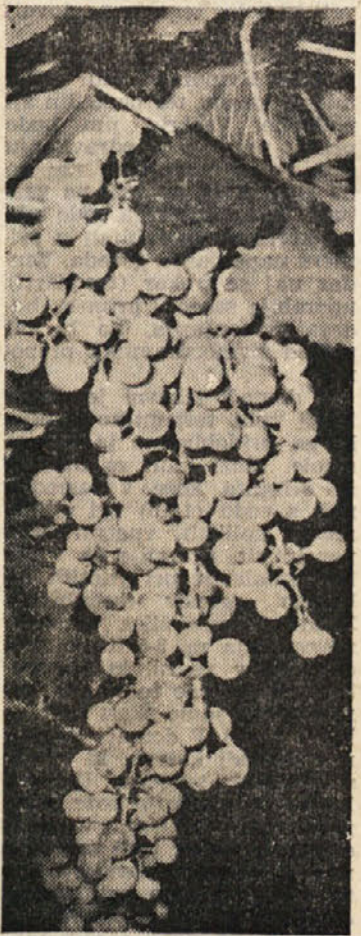
Motiv iz Prečnika

GROZDNA PLESEN IN GNILOBA

Neprijetna gosta v naših vinogradih

SIVA GROZDNA PLESEN

Povzročiteljica je glivica Botrytis cinerea, ki povzroča plesnivost grozdja. V naravi je zelo razširjena kot saprofit in napada povečini le oslabiljene ali ranjene rastline. Napada najprej grozdne jagode, ki jih je ranil bodisi grozdni sukač ali toča. Kjer se glivica naseli, opazimo kmalu sivo, vatasto plesen. Vsak vinogradnik pozna to plesen, saj se mu ob trgatvi v vlažnih letih pokadi pod nos oblak sivga dima, ko meče plesnivo grozdje v

Zdravo grozdje je ponos vinogradnika

brento. To so trosi s katerimi je glivica izredno razsipna. Ko se glivica zaje v ranjene jagode, prodira od tod ob zadostni vlagi v zdrave jagode, kjer s posebnimi encimi ali fermenti povzroči razdejanje celicne mreže. Tako dobimo ob trgatvi v vlažnih letih namesto grozdov plesnive kepe, v katerih le s težavo razločimo kakšno jagodo. Najbolj trpijo zaradi plesne sorte s tanko kožico in z zbitimi oblikami grozdov. Ker plesen uničuje barvilo v jagodni kožici, je v vlažnih letih težko dobiti lepo rdeče vino, ki je namesto rjavordeče. Bela vina iz plesnivega grozdja pa rada dobe rjavo barvo zaradi oksidaze, ki jo izloča glivica.

Siva plesen napada razen grozdov še druge dele trte. V vlažni pomladi se pojavi na kablinskih, ki zato od vrha gnijejo. Na listih, ki stoje preveč na gostu, se v vlažnem in hladnem vremenu pokažejo rjave pege, podobne oljnim madežem peronosper. Kmalu se na pegah razvije siva plesen, ki nam pove pravi vzrok obolenja. Celo celi noganjki zaradi plesni propadejo. V gosto nasajenih trsnicah postanejo slabotni poganjki pler: te glivice že spomladi. Kadar se pred zorenjem plesen naseli na grozdni peclji, ti peclji segnijo in grozdi popadajo na tla, kjer propadejo.

Siva plesen je na trti neprijeten gost, če se pojavi prezgodaj. Kadar se pa pojavi pozno, že na dozorelem grozdju, je pa vinogradniku dobrodošla, ker povzroča tako imenovano plemenito (zlahtno) grozdno gnilobo. Z dozoretem prične namreč kožica na jagodah odmirati in glivica prodre skozi kožico v jagodo. Na vdornem mestu izhlapeva voda iz jagod in zato se sok v jagodi zgosti in požlahti. Glivica v jagodi porabi kislino in le malenkost sladkorja, tako da s svojo prehrano prispeva k izboljšanju mošta.

Na grozdju se uspešno bori mo zoper plesen, če grozdje ob prvem pojavu plesni poskropimo z 1/4-odst. raztopino mazavega mila. Zatirati moramo grozdnega sukača, da ni ranjenih jagod v vinogradu. Trta naj ne bo pregosto sajena in čvrsto povezana ob kol. V žičnih nasadih je manj gnilobe. Če pa je grozdje močno plesnivo, ga pobremo, to je, pred glavno trgatvijo pobremo vse plesnivo in gnilo grozdje ter ga posebej stisnemo.

BELA GROZDNA GNILOBA

Ta bolezen napada predvsem grozdje. Povzročitelj je glivica Glothium diplodiel. Po navadi najprej napada grozdne peclje, ki rjavijo in se sušijo. Iz pecljev raste glivica v jagode, ki počasi izpreminjajo barvo v belkastosivo, se gubajo in sušijo. Na sušicah se okuženih pecljih in jagodah se pokažejo drobne sive bradavičke, ki so glivna trosova plodišča. Iz njih izhajajo troji okužujejo nove grozde, najlaže pa skozi rane. Zato se bolezen pojavlja zlasti po toči. Njeno širjenje pospešujeta velika toplota in močna vlaga. Za kalitev trosov je najprimernejša toplota od 25-30 stopinj C. Ko se grozdi posuše, navadno odpadejo, včasih pa obvisijo na trti. Tu se trosi razvijejo še prihodnje pomladi, da tudi tedaj skrbijo za širjenje bolezni. Iz grozdnih pecljev se lahko okužijo tudi mladi poganjki, ki jih glivni micelij prerasča v obliki obročka, nad katerim se napravi zateklina. Takšni poganjki se navadno posušijo.

Da bi zatrli to bolezen, vse napadene dele trte, to je posušene grozde in poganjke, do zdravega lesa porežemo in sežgemo, takoj ko se bolezen pojavi. Kjer se bolezen pozneje pojavi, škropimo trto, zlasti mlade grozde z 2,5-odst. raztopino kalijevega bisulfita ali pa z 2-3-odst. bakrenoapneno

brozgo (galico). Nujno je treba poskropiti takoj po toči.

ČRNA GROZDNA GNILOBA

Povzročiteljica je glivica Glothium Bidwelli. Je ameriškega izvora, v Evropi je pa najbolj razširjena v Franciji. V letih 1934 do 1936 so jo našli tudi na otoku Krku in blizu Sušaka. Leta 1947 se je pojavila na Vipavskem v nekem vinogradu v Brjah blizu Rihemberka.

Bolezen napada predvsem na pol dorasle vinske jagode, poleg teh se listje, mlade poganjke in grozde. Na mladih listih in poganjkih se od korca maja do druge polovice junija najprej pojavijo blede okroglaste in podolgovate pege s premerom 2-3 mm. Kmalu se pege povečajo na 1-2 cm in so rdečkaste barve z rjavim robom. Nekoliko pozneje se na zgornji kakor na spodnji strani posušenih peg pokažejo črne pike, glivna plodišča, piknidi. Še pozneje, julija ali ko jagode zrastejo nekoliko na dve tretjini svoje velikosti, so jagode kakor poparjene in se razvijejo na njih rdečrjave ali celo pepelastosive pege, ki se v vlažnem vremenu naglo večajo po celi jagodi. Po nekaj dneh se tudi na jagodah pokažejo črnikaste pike, piknidi, iz katerih uhajajo konidiji v obliki vitic. Ti trosi takoj kale in okužijo nove rastline v dobi rasti. Jagode se med tem zarbančijo, posušijo ter odpadejo.

Bolezen zatiramo tako, da vse obolele grozde pobremo in jih sežgemo. Trto obrežemo do zdravega lesa in odpadke sežgemo. Grozdja okuženih vinogradov ne smemo odnašati, ker okuženo grozdje in trsa snov širi bolezen. Z redkim škropljenjem trte proti peronospori preprečimo tudi razvoj te bolezni. Koncentracija bakrenih škroplil naj bo ne koliko močnejša, 2-3 odst., škropiti pričnemo bolj zgodaj kakor proti peronospori.

T E D E N

Nedavna preosnova tržaškega občinskega odbora in poverjenju odborništvu za zdravstvo in higieno slovenskemu socialističnemu odborniku Dušanu Hreščaku, je še vedno predmet napadov nacionalistične in skrajno liberalno-fašistične desnice na vodstvo Kršćanske demokracije. Na svojem zasедanju v sredo je sovinitveno vodstvo prav tako sovinitveno in skrajno desničarske Lege Nacionalne sklenilo predlagati volilnemu svetu organizacije izključitev župana dr. Fraržila. Kot glavnega odgovornega za nepriljubljen preosnovni občinski odbor, in sprejem se drugih ukrepov proti pobudni kom preosnovi odbora, vključitve slovenskega socialističnega vanj.

Na ta sklep Lege Nacionalne je takoj odgovorilo pokrajinsko vodstvo KD, ki je označilo Lege Nacionalne za »rodje skrajne politične racionalizacije in fašistične desnice« in izjavilo, da predstavlja vsak ukrep proti posameznemu članu KD napad na celotno demokratično stranko. Vodstvo KD je zato izreklo svojo popolno solidarnost z županom in pozvalo svoje pristaje, da se v tem smislu tudi ravno obnem pa je jasno povedalo, da ne imeti nikdne skupnega s sedanjim vodstvom Lege Nacionalne. Ze dan kasneje je iz članstva in tudi iz vodstva Lege Nacionalne izstopilo več vodilnih predstavnikov KD, med katerimi župan dr. Fraržil, občinska odbornika Spacchini in Gasparo, predsednik letovišarske ustanove odv. Di Giacomo, predsednik zavoda za ljudske hiše Galopin, načelnik svetovalske skupine KD Stopper in drugi, župan pa je prejel solidarnostne brožavke dekzelnega tajnika KD, voditelja ISDI in drugih. Svoje zadovoljstvo sprico stališča KD do ukrepov Lege je izreklo tudi vodstvo PSI. Liberalci in mislini, in njihovo glasilo v tej zadevi »Il Piccolo«, pa se naprej govorijo. Liberalci in mislini so sklenili vložit priliz na dr. žani svet proti priznanju se občinskega sveta, na kateri je bila sprejeta preosnova občinskega odbora. Kot znano je bil priziv tržaški prefekt že zavrnil kot povsem neutemeljen.

Po političnih političnih se je v petek sestel deželni odbor, ki je med drugim odobril zakon, ki določa ustavovite »Posvetovalnega odbora za brodarstvo« z nalogo, da pomaga deželni upravi pri reševanju vprašanj, ki se pojavljajo v zvezi z brodarstvom in ki sodijo v pristojnost deželnih oblasti. Odbor je razpravljal tudi o gradnji svetovnega centra za zdravstvene raziskave.

Na dolinskem županstvu so izločili drugi seznam razlaščenec v zvezi z gradnjo rafetovoda za družbo SIOT. Gre za 146 zemljiških lastnikov, katerim ponuja Ustanova za industrijsko pristančisko smešno nizke odkupne cene. Proti tem razlaščenim oze, proti nizko postavljenim odkupnim cenam je deželni svetovalec dr. Škerk vložil nujno interpelacijo na deželni odbor v zaščito prizadetih razlaščenec, ti pa so se v petek zvečer na pobudo Konorčija za zaščito razlaščenec sestali na zborovanju, katerega so se udeležili tudi nekateri slovenski odvetniki. Sklenili so poslati posebno delegacijo k vodstvu Ustanove industrijskega pristančiska, da bi dosegli višje odkupne cene, ker ne morejo pristati niti na te ponujene poviške 40 do 50 odst. na prvotno ponujeno ceno okrog 500 lir za kv. m.

V ponedeljek se je na tržaški univerzi začel 8. mednarodni tečaj o organizaciji prevoznov v Evropski gospodarski skupnosti. Tečaj se je nadaljeval ves teder: z zanimivimi predavanji strokovnjakov, vmes pa so si udeleženci ogledali tudi naprave v tržaškem pristančisku.

V Pordenonu so odprli deželni vzorčni velesejem. Deležo je zastopal odbornik Maripelle, vlado pa ministar Ferrarri. Ag. gradil. V petek pa so v Ljubljani odprli mednarodni vinski sejem in razstavo vin. Otvoritev sta se udeležila tudi predsednik tržaške pokrajine dr. Savona in predsednik ustanove za obnovo kmetijstva Bruno Natti.

Zaradi slinavke in parkljevke so od včeraj pa vse do 5. septembra zaprti dvolastniški omejni prehodi pri Botschi, Dragi, Gropladi, Gročani, Oriču, Vogljah in Mavhinjah.

Pogajanja za sestavo večine levega centra v petih goriskih občinah z nad 5.000 prebivalci ter v pokrajinski upravi so že rodila prve konkretne rezultate. Na seji občinskega sveta v Gradiski so izvolili socialističnega župana, včeraj pa bi predvideno morali izvoliti še odbornike. Tudi krminski občinski svet je sestel v četrtek, da bi izvolili župana in odbornike, pa demokristjanski svetovaleci niso prišli na sejo, ker so se v zadnjem dnevu pojavile nove ovire. Vse se zdi, da se bodo najprej sestavili odbori levega centra v mestih, kjer takšna operacija ne predstavlja hudih težav, na koncu pa se bodo sprijeli ti še z najhujšimi težavami, ki se pojavljajo dejansko samo v občini Gorica.

Sporno vprašanje naj bi bila pristojnost predstavnika SDZ v občinskem odboru. Niegovi izvolitvi nasprotuje PSDI, ki mu gre za to, da bi to odborništvo pripadalo njegovemu od-

borniku. Manj težav so imele stranke s sestavo skupne programske politične izjave in s sestavo programov. Če se bodo pogovori med tremi strankami, kakor tudi seje občinskih svetov nadaljevali s takšnim ritmom kot v zadnjem času, ko so pogajanja zašla v zadnjo interzivnejsko fazo, potem bomo morali počakati vsaj še kakšna dva ali tri tedne, če bo šlo vse v redu, da bodo skicirali prve seje občinskih svetov v Gorici in Trzinu ter seje pokrajinskega sveta.

S stališča slovenske skupnosti naj omenimo le to, da so se sporazumeli o izvolitvi socialističnega svetovaleca Waltritscha v pokrajinski odbor ter svetovaleca SDZ odv. Šfilgoja v občinskega v Gorici, medtem ko bodo v krminski občinski odbor izvolili svetovaleca KD Princiča.

V Steverjanu se je sestel občinski svet, ki je odobril najem posojila v znesku 12.300.000 lir za kritje lanskega primankljaja, nadalje posojilo 800.000 lir za opremo otroškega vrta v Steverjanu. Izvolili so nadalje volilno komisijo, komisijo za prizivne proti odmeri občinskih davkov, komisijo za sestavo seznama porotnikov itd.

Za kmetovalce, ki jim je neurje povzročilo občutno škodo, je ministrstvo za kmetijstvo določilo sredstva, ki jih bo na zelo nizki obsejni meri — 15 odstotka — posojala Hranilnica v Trzinu in Gorici ali pa Nacionalna banka za delo; posojilo se mora vrniti najkasneje v petih letih.

V Sovodnjah so imeli festival zbor domačega prosvetnega in športnega društva, na katerem so izvolili za novega predsednika Davorina Pelconca, za podpredsednika Alojza Tomšiča za tajnika na Vilema Fajta. Ker želijo zbrati sredstva za dejavnost neopometne ekipe, bodo priredili od 4. do 6. septembra plesno zabavo na jerišču v Sovodnjah.

V Jamli'ah so imeli festival komunističnega tiska, ki je v treh dneh privabil veliko ljudi s Krasa, Gorice in Brd. Ker je pastala okvara na avtobus, ni bilo kulturnega programa, v katerem bi morala nastopiti pevski zbor, odba ter zabavni orkester Svobode »Mencinger« iz Javornika pri Jesenicah. Ob zaključku so izvolili »zvezdico« »Dela« in »L'Unita« Adelino Quiriz iz Jameli, dijakinja slovenskega učiteljskega.

VISOK JUBILEJ V KRIŽU

Justina Jožinova 90-letnica

Justina Košta vd. Tence po domače Jožinova

Med vasmi tržaške okolice se Sv. Križ lahko pohvali s svojstvenim prvenstvom: med svojimi prebivalci šteje veliko starih, celo zelo starih ljudi. Samo takih, ki so prekoračili 90. leto, so štiri, med temi je ena, ki je leto marca stopila v svoje 101. Med temi našimi resničnimi grami, kot jih imenujemo, je tudi Justina Košta, vdova Tence, po domače Jožinova, ki je nimni pekeš stavila svoj devetdeseti rojstni dan.

Slavljenska se je rodila 27. avgusta 1875 v Križu, v hiši, kjer so pravili pri Bezinovih. Kako naj bi v nekaj priložnostnih prstih stni življenje 90 let? To je nemogoče, vendar bomo skušali na kratko nakazati vsaj nekaj bistvenih datumov in podatkov: Ko je bila naša slavljenska stara komaj dve leti, ji je umrla mati, ki je poleg nje zamislila še šest otrok. Dokler ni toliko dorasla, da je že do končala osnovno šolo, je živela pri svojem staremu očetu. Medtem pa se je njen oče ponovno oženil in tedaj se je vrnila spet na svoj dom, da bi se začela pomagati v družini, ki je bila zelo številna. Vnetega tepla je imela tu tudi velika kmetija, kjer je vedno veliko delala in vsaka delovna roka pravi pride.

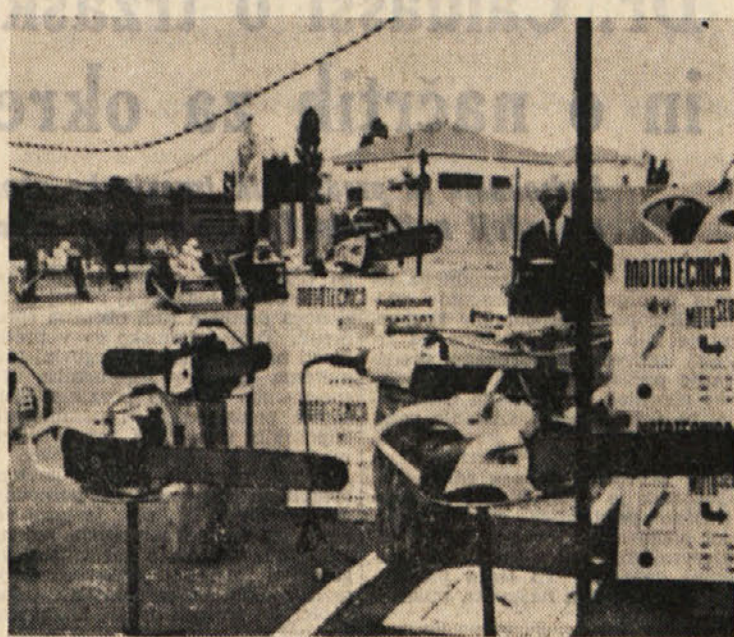
Ko je došla za možitev, se je poročila z domačim Antonom Tencejem, kateremu je po volji starišnji otrok, od katerih je živih še osem. Samo ob sebi se razume, da pri tolikem

Vzorčni sejem v Pordenonu odraža furlansko dinamiko

Osnova razstave so industrija, kmetijstvo in obrt

«XIX. vsedržavni vzorčni sejem Furlanije-Juljske krajine — Sejem industrije, kmetijstva in obrtništva». Tak napis te po dravlja nad glavnim vhom na pordenonsko razstavišče, kjer so letos prvič, odkar je sejem juridična oseba — zbrali nemavdno mnogo razstavnih proizvodov iz vse Italije, največ pa seveda iz samega Pordenona in okoliških središč. Doslej so nekatere velike tovarne iz Pordenona gledale na ta sejem kot na lokalno prirediteljo, do katere se ne kaže ponižati, kajti za velike tovarne je bolj umestno, če nastopajo samo v Trstu, Veroni, Radovi in Milanu. Letos so vse velike tovarne prisotne brez izjeme, razstavnih prostor je kmalu postal pretesen in organizatorji so sklenili spraviti v sosednji dijaški dom »Antonio Zanussi« običajno filatelistično razstavo del, razstavo izdelkov gojencev raznih tehniških zavodov ter priložnostni poštni urad. Dijaški dom je le nekaj deset metrov oddaljen od glavnega razstavišča, do njega pa prideš po tem, ko si prekoraci široko cesto; tudi to cesto so organizatorji kratkoma odzvali prometu, na njej pa namestili del razstave kmetijskih potrebščin. Tako so razstavišče razširili okoli 13.000 kv. m, od tega približno 6.000 pod streho.

Industrija, kmetijstvo in obrtništvo: res je industrija dala največje obeležje letošnjim prireditvam. Kakor se to sicer dogaja že vrsto let: Pordenone se namreč ponaka z nekaj velikimi tovarni, ki imajo določen pomen tudi v državnem merilu (Zanussi, proizvajalca gospodinskih strojev REX, dalje tovarna priklopnikov Bertolija, ki se je že dobro uveljavila tudi v Jugoslaviji, in sicer s sodelovanjem s tovarno Gošo iz Smederevske Palanke v Srbiji, tovarna keramičnih izdelkov Sciala, itd.). Predsednik pordenonskega sejma L. Savio ne skriva svojega zadovoljstva, da je letos pritegnil tudi vse magneatne krajevne industrije (ob tem pa se za tržaški sejem in za druge sejamske prireditve v deželi — ne smemo namreč pozabiti, da si tudi Videm čedalje bolj prizadeva, da bi svoj sejem domačinstva čim bolj povzdignil na višino, ki bi bila bolj primerna za drugo središče dežele Furlanije-Juljske krajine — pojavlja nevarnost, da bodo ti tovarnarji odpovedali so-

Pordenonski vzorčni sejem se je letos zrinil celo na ulico

delovanje). Med Vidmom in Pordenonom se že dolgo vrsto let bje potladna a neizprosa bitka: Pordenone bi rad postal pokrajina zase, Vidmu pa seveda to ne gre v račun, zlasti ne zaradi tega, ker se iz Pordenona steka v pokrajinsko blagajno mnogo denarja v obliki raznih davčnih dajatev, ki bi poslej ostale lepo v Pordenonu. Pordenone ima tudi vse pogoje, da se uveljavi kot največje industrijsko središče v Furlaniji ter s tem odvzame Vidmu to prvenstvo. Nekaj kampanilizma je tudi čutili v obeh prizadetih področjih, namreč v »letem in desnem bregu Tilenca« bitka pa se je zdaj še bolj razvnela, ko je šlo za rešitev pordenonskega sejma: kako privabiti izdelovalce nožev iz Maniagae? Pa razne proizvajalce zadrage in obrtniška združenja? Zaenkrat ka-je Pordenonu. Videmčani pa snujejo dalekosežne načrte za prihodnje leto.

Res je sicer, da si Pordenone nekoliko svojevoljno lasti pravico, da naziva svojo prirediteljo »sejem Furlanije-Juljske krajine« morda bi nekoliko bolj skromen naslov bolj označil to prirediteljo. To pa seveda ne pomeni, da je sejem pod določeno ravnanje ali kaj. Nasprotno, vsem Tr-

žačanom, ki jih v tem času (do 8. septembra) pot zanese tod mimo, svetujemo, naj si sejem ogledajo, če ne z drugim namenom, da vidijo, kako okusno se lahko razporedijo posamezne delne razstave na odmerjenem prostoru.

Novosti v tehničnem pomenu besede ni najti v Pordenonu. Oglej se mišjača pa opozarja na razliko med tržaško statičnostjo in furlansko dinamiko. Težko je v par besedah povedati, v čem se ta razlika najbolj izraža: morda v skrbnosti, s katero so prireditelji postavili drugo zvrst druge konkurenčne razstave, morda v trudu, ki so ga pokazali, ko je šlo za to, da čim boljše in racionalneje izkoristijo odmerjeni prostor morda tudi v živahnosti, s katero se obiskovalci menijo s razstavljalci. Pordenonska podjetnost pride na vsakem koraku do izraza tudi na sejmu, pa naj gre za industrijsko dejavnost, za kmetijstvo (zlasti vinogradništvo in živinorejstvo), za obrtništvo ali pa za turizem in umetnost. V večernih urah se vrstijo zanimivi in valjavi programi, na sejem prihajajo obiskovalci tudi iz razmeroma zelo oddaljene okolice. Kljub temu pa so prireditelji tudi v letih omejili gastronomski park na minimum, tako da niso odrgali razstavam preveč dragocene prostora.

NIZOZEMSKI ŽIVINOREJCI SO POSKUSILI...

Živini so pokladali le po enkrat na dan

Prihranek na delovni sili in mleko je imelo več tolshe

Ni še daleč čas, ko so naši skrbni očete krmlili živino po trikrat na dan; zjutraj, opoldne in zvečer.

Ko pa je čedalje več ljudi našlo zaposlitev izven doma, ni bilo več časa za tak način dela. Zato se je skoraj samo ob sebi uvedlo dvakratno krmljenje dneвно.

Ob naraščajoči industrijski pamijanju delovne moči pa so marsikje prišli na misel, da bi se pri strelži živine morda še dalo kaj prihraniti. Seveda je poleg po manjkajanja delovne sile igralo veliko vlogo tudi prizadevanje, da bi proizvajali čim ceneje. Najbolj sistematično so se lotili vprašanja na Nizozemskem.

Z osušitvijo Zuiderseke jezera so namreč pridobili ogromno zemlje, prikladne za živinorejo. Tam so uredili tudi poskusni živinorejski obrat, kjer poleg drugega proučujejo tudi, ali bi bilo mogoče krmiti molzne krave le enkrat dnevno, ne da bi se zmanjšala količina mleka in ne da bi živali trpele.

Poskusi so trajali skozi tri zimske periode: 1961-62, 1962-63 in 1963-64. Za poskuse so razdelili določeno število molznih krav v dve skupini; živali v obeh skupinah so bile glede dotedanje povprečne molznosti, teže, splošne kondicije, starosti in časa otelevitve kar se da izenačene. Pred samimi poskusi so obe skupini popolnoma enako krmlili. Med poskusi so prvi, tj. poskusni skupini položili vso krmo zjutraj, drugi — kontrolni — skupini pa polovico krme zjutraj, drugo polovico pa pozno popoldne. Poskusi so trajali 4 tedne.

Rezultati so dali naslednje ugotovitve: Celotna količina mleka kakor tudi odstotek tolshe in vsebnost beljakovin ni bila pri poskusni skupini nič manjša. Povprečno je bil odstotek tolshe celo nekoliko višji, pri enem poskusu pa celo bistveno višji.

Živali iz poskusne skupine tudi niso nič izgubile na teži. Enkratno krmljenje samo na sebi ni povzročalo nobenih težav, niti tedaj ne, ko so pokladali svede pesno let-ke za pokladanje velikih količin sena — 7 in več kg na dan — so morali namestiti se posebne jasi.

Poskusi so tudi pokazali, da ni igralo nobene vloge, če so najprej položili seno in nato svežo oziroma grobo krmo ali obratno.

Prihranek v delovni sili je znal — v povprečju za tri poskusne periode — 25 do 30 odst.

Ti poskusi so seveda vzbudili precej pozornosti, saj bi preje pričakovali ravno nasprotno. Razume pa se, da zaradi tega še ne gre, da bi enkratno krmljenje na splošno priporočali, kaj šele uveljaviti. Pri praktičnem uvajanju pa bi igrala največjo vlogo vrsta krme ter velikost in oblika jasi. Najlažje bi se dal uvesti tak način krmljenja tam, kjer krmlijo pretežno z zeleno krmo (poletni) in senom (pozimi). Kjer pa pokladajo večje količine silaže, bi bila zadeva težko izpeljiva, ker zahtevamo, da se sme silaža pokladati le po moži; pri tem načinu krmljenja pa bi bil ob času popoldanske molze hlevski zrak gotovo še močno zaščen z vonjem po silaži.

Fondo d'Esenero del suolo I-triano — kat. št. 844, kv. m 705, vinograd: 370.000 lir.

Vincenc Lavriha, Dolina 22 — kat. št. 849-2, kv. m 1094, vinograd in kat. št. 1317, kv. m 1755, vinograd: 1.512.000 lir.

Sergej Ota in Gabriel Ota — kat. št. 849-3, kv. m 417, vinograd in kat. št. 851-3, kv. m 570, vinograd: 571.500 lir.

Marija Strajn, vd. Renko, Dolina — kat. št. 850-1, kv. m 557, vinograd: kat. št. 1054, kv. m 525, travnik in kat. št. 1319-2, kv. m 442, vinograd: 368.000 lir.

Lino Cuk mlajši, Dolina 16 — kat. št. 850-2, kv. m 432, vinograd: 216.000 lir.

Karel Slavec (Salvi) Dolina — kat. št. 851-1, kv. m 567, vinograd: 340.000 lir.

Karel Lavriha, Dolina 28 — kat. št. 852, kv. m 554, travnik in kat. št. 853, kv. m 637, vinograd: 595 tisoč 500 lir.

Ivan Sancin, Dolina 102 — kat. št. 854, kv. m 2598, vinograd: 1.412.500 lir.

Anton Novak, Dolina 125 — 214

ZARADI GRADNJE NAFTOVODA TRST-INGOLSTADT

Drugi seznam lastnikov in razlaščenih zemljišč

Letos 9. maja smo objavili prvi seznam lastnikov zemljišč pri Dolini, ki bodo razlašena za gradnjo naftovoda. Danes objavljamo drugi seznam lastnikov zemljišč in sicer po sledečem zaporedju: ime in priimek ter naslov lastnika, katastrsko številko, površino zemljišča, kulturo in ponujeno ceno.

Josip Lavriha, Dolina 113 — kat. št. 801, kv. m 2212, vinograd: kat. št. 802, kv. m 543, vinograd: 1.377.500 lir.

Josipina Strajn vd. Cesnik, Dolina — kat. št. 803-1, kv. m 194, vinograd: kat. št. 803-2, kv. m 194, vinograd: kat. št. 804, kv. m 590, vinograd: 518.500 lir.

Anton Strajn, Dolina 39 — kat. št. 809-1, kv. m 417, vinograd in kat. št. 809-2, kv. m 471, vinograd: 488.500 lir.

Josip Jercog, Dolina 41 — kat. št. 810, kv. m 1316, vinograd: kat. št. 851-1, kv. m 575, travnik in kat. št. 971, kv. m 690, polje: 1 milijon 417.000 lir.

Franciška Vodopivec por. Canciani, Dolina 120 — kat. št. 811, kv. m 665, vinograd: 363.750 lir.

Ivan Ota, Kroglice 6 — kat. št. 812-1, kv. m 504, vinograd in 812-2, kv. m 435, vinograd: 469.500 lir.

Marija Strajn, por. Lavriha, Dolina 22 — kat. št. 813-1, kv. m 543, vinograd: 271.500 lir.

Antonia Hočevar, Dolina 152 — kat. št. 813-2, kv. m 590, vinograd: 324.500 lir.

Ljubigaj Pangerc, Dolina 80 — kat. št. 814, kv. m 309, vinograd, 170.000 lir.

Marija Vodopivec, roj. Pangerc, Dolina 63 — kat. št. 821-1, kv. m 644, vinograd: 354.000 lir.

Rudolf Lavriha, Dolina 97 — kat. št. 821-2, kv. m 593, vinograd in kat. št. 904, kv. m 579, polje: 615.500 lir.

Karel Slavec — Salvi, Dolina 128 — kat. št. 827, kv. m 1579, travnik: 868.500 lir.

Josipina Strajn, Dolina 1 — kat. št. 828-1, kv. m 701, travnik, 350 tisoč 500 lir.

Valentin Kocjančič, Dolina — kat. št. 828-2, kv. m 622, vinograd: kat. št. 830, kv. m 263, vinograd in kat. št. 831, kv. m 543, vinograd: 714.000 lir.

Uršula Parovel, Dolina 91 — kat. št. 832, kv. m 331, vinograd: kat. št. 1268, kv. m 327, travnik: 312.500 lir.

Ivan Furlan, Dolina 198 — kat. št. 835, kv. m 777, vinograd, 349 tisoč 500 lir.

Marija Jercog roj. Slavec, Dolina 211 — kat. št. 836, kv. m 1345, vinograd in kat. št. 948, kv. m 525, vinograd: 841.500 lir.

Karel Prašelj p.d. »Giličič«, Dolina 72 — kat. št. 839, kv. m 482, vinograd in kat. št. 841, kv. m 378, polje: 418.000 lir.

Celestin Strajn, Dolina — kat. št. 842, kv. m 241, travnik: kat. št. 934, kv. m 1173, vinograd: kat. št. 1283, kv. m 385, travnik: kat. št. 1304-2, kv. m 1362, travnik: kat. št. 1305-1, kv. m 1047, polje: kat. št. 1305-2, kv. m 396, travnik: kat. št. 1305-3, kv. m 489, vinograd: kat. št. 1305-4, kv. m 378, travnik in kat. št. 1304-1, kv. m 2809, travnik: 3.713.000 lir.

Fondo d'Esenero del suolo I-triano — kat. št. 844, kv. m 705, vinograd: 370.000 lir.

Vincenc Lavriha, Dolina 22 — kat. št. 849-2, kv. m 1094, vinograd in kat. št. 1317, kv. m 1755, vinograd: 1.512.000 lir.

Sergej Ota in Gabriel Ota — kat. št. 849-3, kv. m 417, vinograd in kat. št. 851-3, kv. m 570, vinograd: 571.500 lir.

Marija Strajn, vd. Renko, Dolina — kat. št. 850-1, kv. m 557, vinograd: kat. št. 1054, kv. m 525, travnik in kat. št. 1319-2, kv. m 442, vinograd: 368.000 lir.

Lino Cuk mlajši, Dolina 16 — kat. št. 850-2, kv. m 432, vinograd: 216.000 lir.

Karel Slavec (Salvi) Dolina — kat. št. 851-1, kv. m 567, vinograd: 340.000 lir.

Karel Lavriha, Dolina 28 — kat. št. 852, kv. m 554, travnik in kat. št. 853, kv. m 637, vinograd: 595 tisoč 500 lir.

Ivan Sancin, Dolina 102 — kat. št. 854, kv. m 2598, vinograd: 1.412.500 lir.

Anton Novak, Dolina 125 — 214

— kat. št. 855, kv. m 3039, vinograd in kat. št. 925, kv. m 3744, travnik: 3.794.500 lir.

Viktor Mahnič in Emilija Mahnič roj. Pangerc, Dolina 71 — kat. št. 856, kv. m 451, travnik: 293.000 lir.

Martin Samec in Marija Kocjančič, Dolina 17 — kat. št. 859, kv. m 1320, travnik: 594.000 lir.

Ivan Vodopivec, Dolina 128 — kat. št. 860, kv. m 723, vinograd: 397.500 lir.

Elvira Antonia Kelly roj. Kocjančič, Dolina 14 — kat. št. 866, kv. m 924, travnik: kat. št. 869, kv. m 1417, travnik: kat. št. 868, kv. m 331, travnik: kat. št. 871, kv. m 288, travnik: kat. št. 867, kv. m 665, travnik in kat. št. 874, kv. m 1885, travnik: 2.715.000 lir.

Mirko Slavec, Dolina 89 — kat. št. 872, kv. m 1288, polje in kv. m 644, travnik: 866.000 lir.

Ivan Strajn, Dolina 175 — kat. št. 873-1, kv. m 723, polje: kat. št. 876, kv. m 867, polje: kat. št. 877, kv. m 773, vinograd: kat. št. 880, kv. m 543, vinograd in kat. št. 879, kv. m 471, vinograd: 2 milijona 365.000 lir.

Franciška Vodopivec por. Canciani, Dolina 120 — kat. št. 811, kv. m 665, vinograd: 363.750 lir.

Ivan Ota, Kroglice 6 — kat. št. 812-1, kv. m 504, vinograd in 812-2, kv. m 435, vinograd: 469.500 lir.

Marija Strajn, por. Lavriha, Dolina 22 — kat. št. 813-1, kv. m 543, vinograd: 271.500 lir.

Antonia Hočevar, Dolina 152 — kat. št. 813-2, kv. m 590, vinograd: 324.500 lir.

Ljubigaj Pangerc, Dolina 80 — kat. št. 814, kv. m 309, vinograd, 170.000 lir.

Marija Vodopivec, roj. Pangerc, Dolina 63 — kat. št. 821-1, kv. m 644, vinograd: 354.000 lir.

Rudolf Lavriha, Dolina 97 — kat. št. 821-2, kv. m 593, vinograd in kat. št. 904, kv. m 579, polje: 615.500 lir.

Karel Slavec — Salvi, Dolina 128 — kat. št. 827, kv. m 1579, travnik: 868.500 lir.

Josipina

Vreme včeraj: najvišja temperatura 22, najnižja 15,7, ob 19, uri 20; zračni tlak 1014,6 hPa, vlaga 66 odst., brez vetra, nebo 1 desetino pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 24,2 stopinje.

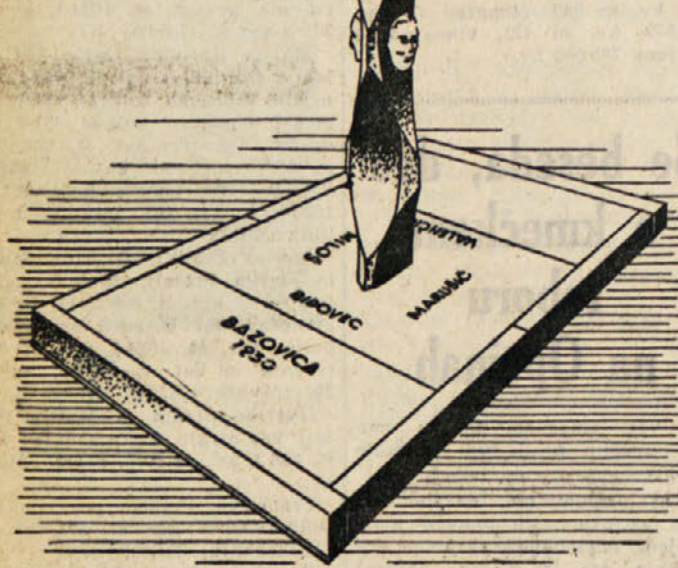
Tržaški dnevnik

Danes, NEDELJA, 29. avgusta
Jazet
Sonce vzide ob 5.21 in zatone ob 18.50. Dolžina dneva 13.29. Luna vzide ob 8.23 in zatone ob 20.31.
Jutri, PONEDELJEK, 30. avgusta
Saša

V nedeljo, 12. septembra

Odkritje
spomenika
bazoviškim
žrtvam

ob 10. uri
na
pokopališču
pri
Sv. Ani

Spomenik je tri metre visoka v obliki trnja izdelana soha. V njenih izdolinah so postavljeni štirje portreti padlih. Vse je v bronu. Podstavek je desetcentimetrska plošča iz zelene polirane kamna serpentina. Njene mere so 1,50 krat 2,20 metra. V njej so vdolbena imena usmrčenih ter kraj in letnica usmrtnice. Spomenik je izdelan po načrtu ak. kiparja Zdenka Kalina in arh. Borisa Kobeta.

VAŽNO SPOROČILO PODJETJA ACEGAT POTROŠNIKOM

Od 3. sept. nov način popisovanja porabe elektrike, vode in plina

Uslužbeni bodo popisovali porabo vsake štiri mesece, v dveh vmesnih mesecih pa bodo to opravili potrošniki sami s posebno dopisnico

Podjetje Acegat obvešča potrošnike, da bo s 3. septembrom začelo uvajati nov način popisovanja porabe elektrike, vode in plina. Kot so bili potrošniki že seznanjeni s posebnim pismom, ki so ga dobili na dom, bodo uslužbeni podjetja popisovali porabo vsake štiri mesece, v dveh vmesnih mesecih pa bodo potrošniki sami popisovali porabo.

Kljub temu pa podjetje opozarja potrošnike, da bodo lahko, v primeru, da sami ne morejo prebrati števil na številih, vpisali na dopisnico povprečno porabo v dveh mesecih. Na osnovi porabe v prejšnjih dveh mesecih, ki jo bo podjetje vpisalo na dopisnico.

Pri tem podjetje poudarja, da bodo imeli ti podatki samo začen s pomen, saj bo lahko potrošnik upošteval tudi morebitne spremembe v porabi, ki nastanejo zaradi odsotnosti družine od doma, zaradi manjše porabe poleti itd. Poravnava porabe bodo izvršili uslužbeni podjetja v prihodnjih dveh mesecih.

Pisalne naloge pa bodo potrošniki dobili kot doslej, vsaka dva meseca, in bodo sestavljeni na osnovi podatkov o porabi, ki jih bodo potrošniki posilili podjetju.

V primeru, da potrošnik ne bo hotel ali pa ne bo mogel poslati podjetju podatke o porabi, bo kljub temu podjetje izstavilo plačilni nalog, na katerem pa bodo zaračunane samo stalne kvote, najmanjše število in obroki za razne aparate. V tem primeru bo potrošnik, ko bo prišel poravnati račun v UL, Genova, lahko plačal določen predjem, da mu ne bo treba plačati hkrati računa za porabo v štirih mesecih.

Podjetje poziva potrošnike na sodelovanje in jih vabi naj upoštevajo to pobudo, ki jo je treba vključiti v širši okvir ukrepov za znižanje režijskih stroškov in občo korist skupnosti.

Zborovanja D. Hreščaka v prihodnjem tednu

Tajništvo tržaške federacije PSI sporoča, da bo tržaški občinski odbor Dusan Hreščak govoril prihodnji teden na sledečih javnih zborovanjih:

Jutri, ponedeljek 30. avgusta, ob 20, uri v Križu; v sredo 1. septembra, ob 19.30 v Gropaju; in ob 20.15 v Lonjerju; v četrtek 2. septembra, ob 19.30 v Salezu in ob 20, uri v Zgoniku.

ZARADI RAZLASTITVE

Zahteva po sklicanju dolinskega obč. sveta

Svetovalci Slovenske skupnosti iz občine Dolina so v zvezi z obljavo drugega seznama razlastitve za potrebe naftovoda Trst-Bavarska naslovili na župana pismo, v katerem zahtevajo izredno sejo

Jutri se sestane pokrajinski odbor

Jutri se bo sestel pokrajinski odbor, ki bo razpravljal o spremembah, ki jih mora vnesti v letošnji proračun, ki na glasovanju preteklega julija ni bil sprejet, ker je zanj glasovalo 12 svetlovalcev, proti pa tudi 12. Zato bo odbor po novno predložil proračun v razpravo in odobritev pokrajinskemu svetu.

Kot je znano, sedanjí pokrajinski odbor levega centra razpolaga samo s polovico glasov v pokrajinskem svetu. Zato je treba pričakovati, da bo letošnji proračun pri drugem glasovanju odobren samo v primeru, da bo vsaj eden od svetlovalcev opozicije odsoten. V nasprotnem primeru pa ne bo odobren, kar bo povzročilo odboru precejšnje preglavice. Za sedanjí se ni moglo reči, kaj bo v tem primeru ukrenil pokrajinski odbor. Na razpolago pa ima samo dva izhoda: podati ostavko in dovoliti imenovanje komisarija, ki naj v doglednem času razpiše nove volitve ali pa dovoliti, da svetlovalci v obliki imenovanja komisarija ad hoc, ki bo po svoji uvidenosti odobril letošnji proračun.

SEPTEMBER PONOVNA PREIZKUŠNJA ZA SREDNJEŠOLCE

208 slovenskih dijakov pred popravnimi izpiti

Razredni popravni izpiti se bodo začeli že v sredo, 1. sept., maturitetni pa 14. septembra

Do začetka novega šolskega leta nas loči še dober mesec, vendar je za markatnega dijaka že konec poletne. V sredo, 1. septembra, se namreč začnejo popravni izpiti na vseh srednjih šolah, 14. septembra pa se bodo začeli zredni izpiti v jesenskem roku. Medtem se je že začelo vpisovanje na srednje šole, ki se bo zaključilo 25. septembra.

Kakor smo že poročali ob zaključku šolskega leta, bo moralo polagati popravne izpite 30 dijakov nižje gimnazije v Trstu, 54 s trgovske akademije, 18 z učiteljske, 2 s klasičnega liceja, 3 z višje gimnazije in 36 z znanstvenega liceja. Zredne izpite v jesenskem roku pa bo moralo polagati 9 dijakov s klasičnega liceja, 7 z znanstvenega liceja, 15 s trgovske akademije in 5 z učiteljske.

Pri zrednih izpiti v jesenskem roku se bodo na 1. dijak klasičnega liceja, 3 na znanstvenem liceju, 10 na trgovski akademiji, 4 na učiteljski. Uspešno je opravilo zredne izpite v poletnem roku 30

kandidatov, 36 jih ima popravne izpite, 18 pa jih je bilo odloženih. Malo manj, na nižji gimnaziji je v poletnem roku uspešno opravilo 27 dijakov, popravne izpite pa ima 35 dijakov.

Zdaj bo torej moralo polagati popravne izpite 137 dijakov iz raznih razredov srednjih šol, da bodo lahko nadaljevali z učenjem v naslednjih razredih, 35 dijakov bo moralo polagati popravne izpite, da bodo lahko nadaljevali z učenjem na višjih šolah, ali dobili sprejeto o dovoli nižji gimnaziji, 36 dijakov pa na moralo polagati popravne izpite, da bodo lahko dobili diplomu o maturi, nadaljevali s študijem na univerzi, ali pa se zaposlili. Skupno bo torej zdaj imelo opravka z izpiti 208 dijakov. Vsem želimo, da bi jih uspešno opravili, da bi tako razveselili svoje starše in prijatelje, mil nove srbri in večje stroške.

S kolesom v drevo

Sinoči so z zasebnim avtom prepeljali v bolnišnico ter sprejeli na ortopedski oddelku 14-letnega dijaka Bruna Preteja z Reške ceste 133. Prete, ki se je pobil in ranil po glavi, po desni strani obraza in desnem senu, se bo moral zdraviti 20 dni v bolnišnici. Na je sprejel njegov 15-letni prijatelj Edoardo Svetina, ki je povedal, da je Prete malo prej v UL. Botro peljal na kolesu. Ko je prišel na križišče z UL. Castellera, je na ovinku zavozil s ceste in treščil v drevo.

Vespištril v avto med Prebengom in Dolino

Ob 21.20 so nujno sprejeli na ortopedski oddelku bolnišnice 34-letnega tekaša Pietra Emilia De Ponta iz Ricmanj 11 zaradi zmečkane leve noge, verjetnega zloma stegnenice, ranil na glavi in podplutbi. Zaradi se bo moral okrevati 50 dni.

De Ponta se je peljal z vespo po pokrajinski cesti med Prebengom in Dolino namenjen proti Boljunu, ko je iz se nepojasnjenih razlogov trčil v nasprotni vozeč fiat 500 TS 18288, ki ga je upravljal 28-letni Albert Bergant iz Loga 74.

Piero Lucano v občinski galeriji

V občinski umetniški galeriji bo od petka 3. septembra do 14. septembra razstavljal svoja dela znani tržaški slikar Piero Lucano. Otvoritev bo v petek 3. sept. ob 18, uri, razstava pa bo odprta ob delavnih urah od 10. do 13, ure ter od 17. do 20, ure in ob praznikih od 10. do 13, ure.

Umetnik bo razstavljal 39 svojih del.

PROSVETNO DRUŠTVO "IGO GRUDEN" IZ NABREZINE

priredi v nedeljo, 19. septembra t. l.

mladinski avtobusni izlet na Bled

Vse potrebne družstva vsak vpisovanje se

informacije dobiti na sedežu večer od 21. do 23. ure. Zaključki do zasedbe vseh mest.

Včeraj-danes

in uradnica Loredana D'Andrea, mizar Guastieri Jerman in slikarica Maria Trevisan, stavec Bruno Ramani in prodajalka Rita Danbrosi, namestnik Antonio Angela in prodajalka Oietta Bonetti, elektricnihan Franca Vidali in prodajalka Anna Maria Brandolini, uradnik Alberto Gattegno in gospodinja Graziella Hauser, trgovec Ruggero Tiberio in gospodinja Lucia Piatto, uradnik Giorgio Carlini in gospodinja Maria Elida Crisman, baristi: Dario Rodella in prodajalka Armida Montanari, prodajalec Giuseppe Mangano in prodajalka Franca Castellani, mehanik Camillo Mora in frizerka Maria Kradovich, uradnik Loredano Tamara in prodajalka Luciana Delio, mehanik Emilio Ciacchi in frizerka

MEDNARODNI TEČAJ O ORGANIZACIJI PREVOZOV EGS

Dr. Caidassi o tržaškem zaledju in o načrtih za okrepitev zvez

Podrobneje je predsednik trgovinske zbornice govoril tudi o gradnji naftovoda Trst-Bavarska z odcepom proti Dunaju

V okviru VII. mednarodnega tečaja o organizaciji prevoznih zvez Evropske gospodarske skupnosti je bilo včeraj dopoldne na tržaški univerzi napovedano predavanje predsednika tržaške trgovinske zbornice dr. Romana Caidassi. In sicer o temi: »Zaledje posameznih pristanišč ob severnem Jadranu in največji načrti za okrepitev prevoznih zvez z zaledjem«. Govornik je poudaril, da se skozi tržaško pristanišče odvija dober del blagovnega prometa med srednjeevropskim zaledjem in čezmorskimi deželami. To trajna praktična težava nastanka tržaškega pristanišča, vendar se je v teku desetletij marsikaj ustroj trajnega prometa tudi občutno spremenilo. Tudi količinsko so v preteklosti nastale v tržaški trgovini razmeroma globoke spremembe. Te spremembe se niso porajale zgolj zaradi pomanjkljivosti posameznih kopenskih zvez med pristaniščem in njegovim zaledjem, temveč v številnih primerih tudi iz povesle drugih, tako na primer iz gospodarskih razlogov. Pri tem je igral veliko vlogo tudi konkurenčni boj na svetovnih tržiščih s surovinami in gotovimi izdelki in proizvodni, dalje ekonomska politika pristaniških organizacij in plovilnih družb, konkurenca med tržajem in zaledjem v Evropi in pa tudi pomanjkanje državnih sredstev za plačevanje špezijskih in pristaniških storitev.

Dr. Caidassi se je opozoril na nedavno študijo tržaškega strokovnjaka prof. Pellisa, ki se delj časa ukvarja z vprašanji, ki se tičejo zaledja in zaledjskih povezav med Trstom in srednjeevropskim zaledjem, ter je zagovarjal njegovo zamisel, da bi bilo treba izboljšati te zvezne zlasti na relaciji proti Avstriji in Južni Nemčiji, in sicer tako, da bi spetljali novo prometno zvezo med Trstom in Bavarsko. Ta zveza bi imela to posebnost, da bi omogočala znatno agilnejšo in hitrejšo povezavo med Jadranskim morjem in Bavarsko in sicer z vlakom in tovornjaki. Pod Turin bi nato izšla nova pristaniška predor, skozi katerega bi na posebnih vozovih prepeljali tovornjake, kakor se danes na primer prevažajo turistična vozila na drugih progah.

Dr. Caidassi se je med svojim izvajanjem dotaknil tudi splošnega vprašanja cestnih in železniških povezav med Trstom in zaledjem. Zlasti kar se tiče železniške proge Trst-Benetke, brennerske avto ceste, avto ceste Trst-Benetke in drugih zvez. Govornik se je nato dotaknil tudi vprašanja napovedane gradnje naftovoda iz Milanskega zaliva v Ingolstadt na Bavarskem, ter je v tej zvezi omenil, da je za klasičen primer vpliva, ki ga zemljepisni položaj določene pristanišča lahko izloži na njegovo trgovinsko funkcijo, ko se izbiri najprikladnejše mesta za postavitev

naftovodnega terminala ne zoperstavijo umetne intervencije. Govornik je poudaril, da se bo delo pri gradnji naftovoda odvijalo z naslednjim programom: najprej Aquila-Torin, 9. septembra pa drugič Mont-Croce-Carnio, pod gorovji Felbertauern in Hahnenkam, nato pa bodo pričeli polagati cevi v zato izkopan jarek. Polaganje cevi bo terjalo približno leto dni dela, prve tone surovega petroleja pa bodo po novem vodju lahko stekle že pred koncem prihodnjega leta. Zmogljivost naftovoda je načrtovana na 50 milijonov ton na leto. Del te surovine se bo po posebnem odsepu iz kraja Wurmach na avstrijskem pristanišču v zemljo, kjer bo naftovod stopil ponovno na svetlo iz predora pod Monte Croce Carnio, odpremal v veliko čistilnico in dunajski predmestju Schwechat.

Tečaj se bo nadaljeval v ponedeljek in sicer s predavanjem prof. E. Jansenca iz Zeneve, sicer o temi: »Aspects internationaux des conditions des gens de mer«.

Danes bodo udeleženci tečaja prisostvovali umetnim ognjem v sredo, 31. t.m. pa bodo odšli na izlet v Jugoslavijo v Opatino in na Kvarnerske otoke. Dopoldne bodo ogledali optičsko zveznico, popoldne pa se bodo z jadralnicami na 3-urno križarjenje po zalivu.

Nadaljnji program predvideva: 3. septembra ogled podjetja »Stock« v Ul. Montorsino, 8. septembra ogled naprav čistilnice »Sest« v Trstu, 9. septembra pa družabno prireditev na tržaškem gradu v »Bastione fiorito«, ki jo bo gostom na čast priredila letovišarska ustanova.

Povratek otrok iz kolonije v Devinu

Slovensko dobrodelno društvo v Trstu obvešča starše, da se vrnejo dečki iz obmorske kolonije v Devinu v turek, 31. avgusta, in sicer ob 10.30 dopoldne na glavno avtobusno postajo na Trgu Libertà.

Solske vesti

Ravnateljstvo slovenske srednje šole v Dolini sporoča, da se je pričelo vpisovanje v 2. in 3. razred, ki se bo zaključilo 25. septembra.

Istodobno sporočamo, da se začnejo vsi izpiti v jesenskem roku v sredo 1. 9. t. l. ob 8.30. Razpored pismenih izpitov je objavljen na oglasni deski šole.

Državna srednja šola s slovenskim učnim jezikom, Rojan, Ul. Montorsino 8 opozarja, da se je pričelo in bo trajalo od 25. septembra t. l. vpisovanje za drugi in tretji razred.

Državna srednja šola pri Sv. Jakobu, Ul. Frausina 14, vpisuje v 2. in 3. razred od 25. septembra.

Na Državnem znanstvenem učnem s slovenskim učnim jezikom v Trstu, ki ima poleg razredov z znanstvenim učnim načetom tudi popolne razrede s klasičnim učnim načetom, se vsi vpisujejo za solsko leto 1965-1966 vsak dan od 10. do 12, ure v tajništvo zavoda, Strada di Guardiola št. 13-1 neprekinjeno od 25. septembra 1965.

Navodila glede vpisovanja so razvidna na zavodovni oglasni deski.

Ravnateljstvo Državnega znanstvenega liceja s slovenskim učnim jezikom v Trstu sporoča, da se pričelo vpisovanje v 2. in 3. razred, ki se bo pričelo v sredo 1. 9. t. l. ob 8.30. Razpored pismenih izpitov je objavljen na oglasni deski v veži šole.

Vpisovanje v 2. in 3. razred se bo pričelo v sredo 1. 9. t. l. ob 8.30. Razpored pismenih izpitov je objavljen na oglasni deski v veži šole.

Ravnateljstvo nižje srednje šole v Nabrezini s oddeljenimi razredi v Sv. Križu sporoča, da se pričelo vsi popravni izpiti v sredo 1. septembra 1965 po razporedu, ki je objavljen na oglasni deski.

Državni tehnični trgovski zavod »Carli« sporoča, da bo letos ustnovljen večerni tečaj za dijake delavce. Tečaj se bo začel z začetkom šolskega leta 1965-66. Trajanje tečaja in njegov program sta enaka običajnim dnevnim tečajem. Ob koncu študija dobijo tečajniki spričevalo knjigovodje (ragioniere) in trgovskega izvedenca.

Za vpis v razne razrede naj se pripride zgledajo v tajništvo šole v Ul. Diaz št. 20 od 11. do 12. ure.

jezikom v Trstu sporoča, da se pričelo vpisovanje v 2. in 3. razred, ki se bo pričelo v sredo 1. 9. t. l. ob 8.30. Razpored pismenih izpitov je objavljen na oglasni deski v veži šole.

Ravnateljstvo Državnega trgovskega tehničnega zavoda s slovenskim učnim jezikom v Trstu sporoča, da se pričelo vpisovanje v 2. in 3. razred, ki se bo pričelo v sredo 1. 9. t. l. ob 8.30. Razpored pismenih izpitov je objavljen na oglasni deski v veži šole.

Vpisovanje za solsko leto 1965-1966 se vsi vsak dan od 10. do 12, ure v tajništvo zavoda. Ul. Caravaggio 4, neprekinjeno do vključno 25. septembra 1965.

Državna slovenska srednja šola na Opcinala sporoča, da se začnejo vsi izpiti v jesenskem roku v sredo 1. 9. t. l. ob 8.30. Razpored pismenih in ustnih izpitov je objavljen na oglasni deski v veži šole.

Vpisovanje v 2. in 3. razred se bo pričelo v sredo 1. 9. t. l. ob 8.30. Razpored pismenih izpitov je objavljen na oglasni deski v veži šole.

Ravnateljstvo nižje srednje šole v Nabrezini s oddeljenimi razredi v Sv. Križu sporoča, da se pričelo vsi popravni izpiti v sredo 1. septembra 1965 po razporedu, ki je objavljen na oglasni deski.

Državni tehnični trgovski zavod »Carli« sporoča, da bo letos ustnovljen večerni tečaj za dijake delavce. Tečaj se bo začel z začetkom šolskega leta 1965-66. Trajanje tečaja in njegov program sta enaka običajnim dnevnim tečajem. Ob koncu študija dobijo tečajniki spričevalo knjigovodje (ragioniere) in trgovskega izvedenca.

Za vpis v razne razrede naj se pripride zgledajo v tajništvo šole v Ul. Diaz št. 20 od 11. do 12. ure.

Državni tehnični trgovski zavod »Carli« sporoča, da bo letos ustnovljen večerni tečaj za dijake delavce. Tečaj se bo začel z začetkom šolskega leta 1965-66. Trajanje tečaja in njegov program sta enaka običajnim dnevnim tečajem. Ob koncu študija dobijo tečajniki spričevalo knjigovodje (ragioniere) in trgovskega izvedenca.

Za vpis v razne razrede naj se pripride zgledajo v tajništvo šole v Ul. Diaz št. 20 od 11. do 12. ure.

Državni tehnični trgovski zavod »Carli« sporoča, da bo letos ustnovljen večerni tečaj za dijake delavce. Tečaj se bo začel z začetkom šolskega leta 1965-66. Trajanje tečaja in njegov program sta enaka običajnim dnevnim tečajem. Ob koncu študija dobijo tečajniki spričevalo knjigovodje (ragioniere) in trgovskega izvedenca.

Za vpis v razne razrede naj se pripride zgledajo v tajništvo šole v Ul. Diaz št. 20 od 11. do 12. ure.

Državni tehnični trgovski zavod »Carli« sporoča, da bo letos ustnovljen večerni tečaj za dijake delavce. Tečaj se bo začel z začetkom šolskega leta 1965-66. Trajanje tečaja in njegov program sta enaka običajnim dnevnim tečajem. Ob koncu študija dobijo tečajniki spričevalo knjigovodje (ragioniere) in trgovskega izvedenca.

Za vpis v razne razrede naj se pripride zgledajo v tajništvo šole v Ul. Diaz št. 20 od 11. do 12. ure.

Državni tehnični trgovski zavod »Carli« sporoča, da bo letos ustnovljen večerni tečaj za dijake delavce. Tečaj se bo začel z začetkom šolskega leta 1965-66. Trajanje tečaja in njegov program sta enaka običajnim dnevnim tečajem. Ob koncu študija dobijo tečajniki spričevalo knjigovodje (ragioniere) in trgovskega izvedenca.

Za vpis v razne razrede naj se pripride zgledajo v tajništvo šole v Ul. Diaz št. 20 od 11. do 12. ure.

Državni tehnični trgovski zavod »Carli« sporoča, da bo letos ustnovljen večerni tečaj za dijake delavce. Tečaj se bo začel z začetkom šolskega leta 1965-66. Trajanje tečaja in njegov program sta enaka običajnim dnevnim tečajem. Ob koncu študija dobijo tečajniki spričevalo knjigovodje (ragioniere) in trgovskega izvedenca.

Za vpis v razne razrede naj se pripride zgledajo v tajništvo šole v Ul. Diaz št. 20 od 11. do 12. ure.

Državni tehnični trgovski zavod »Carli« sporoča, da bo letos ustnovljen večerni tečaj za dijake delavce. Tečaj se bo začel z začetkom šolskega leta 1965-66. Trajanje tečaja in njegov program sta enaka običajnim dnevnim tečajem. Ob koncu študija dobijo tečajniki spričevalo knjigovodje (ragioniere) in trgovskega izvedenca.

Za vpis v razne razrede naj se pripride zgledajo v tajništvo šole v Ul. Diaz št. 20 od 11. do 12. ure.

Državni tehnični trgovski zavod »Carli« sporoča, da bo letos ustnovljen večerni tečaj za dijake delavce. Tečaj se bo začel z začetkom šolskega leta 1965-66. Trajanje tečaja in njegov program sta enaka običajnim dnevnim tečajem. Ob koncu študija dobijo tečajniki spričevalo knjigovodje (ragioniere) in trgovskega izvedenca.

MLADINA OD BANOV

PIREDI DANES, 29. T. M. TRADICIONALNO JERNEJEVO

ŠAGRO

IGRALA BO GODBA IZ TREBČ

ZA PLIČO IN JEDACO DOBRO PRESKREBJENO!

Poletne prireditve

Danes v Miramaru: »Luči in zvoki« prva predstava ob 21 uri v nemščini »Der Kalsertraum von Miramar«, druga predstava ob 22.15 v italijanščini »Massimiliano e Carlotta«.

Kino

Nacionalne 14.30 »Agenti 007 Missione Bloody Mary« Technicolor, — Ken Clark.

Arcovalano 14.00 »La maschera della morte rossa«.

Excelsior 15.00 »003 contro Intelligence Services« Bernard Lee.

Fenice 14.30 »Johnny West il mancevino Eastmancolor, Dick Palmer.

Grattacielo 15.00 »Il giorno dopo« Cliff Robertson, Red Buttons, Irina Demick.

Alabarda 14.30 »La matadora« Technicolor, Ester Williams, Riccardo Montalban.

Filodrammatico 14.30 »Missioni segrete« Massimo Ciampi, Eddie Constantine.

Aurora 15.00 »Amanti latini« Prevedano mladini pod 14, letom.

Cristallo 15.00 »Il pirata della Malesia« Technicolor, Steve Reeves, Jacqueline Sassard.

Garibaldi 15.30 »Lo spaccone« Paul Newman.

Capitol 15.30 »Il ponte sul fiume Kwai« Technicolor, Alec Guinness, William Holden.

Impero 15.00 »Zorba il Greco« Prevedano mladini.

Vittorio Veneto Revija kriminalnih filmov, 14.00 »E venne il giorno della vendetta«, Technicolor, Gregory Peck.

Moderno 15.00 »I diavoli del Pacifico« Technicolor, Zdravko Črešič.

Astoria 14.30 »Ieri, oggi, domani« Technicolor, Marcello Mastroianni, Sophia Loren.

Astra 15.30 »Mezzogiorno di fitta«.

Abbazia 14.00 »Attacco in Normandia« (Generale sotto il sole) Frank Sinatra, Tony Curtis, Nathalie Wood.

Ideale 14.30 »La dove scende il sole« Technicolor, Stewart Granger, Elke Sommer, Miha Baloh.

Paradiso 20.00 »A 007, dalla Russia con amore« Technicolor, Sean Connery, Daniela Bianchi.

Satellite 20.15 »Cartouches« Technicolor, Jean Paul Belmondo, Claudia Cardinale.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina pok. Tereze Suman darujejo družini Brajkovič in Udovci 3000 lir za Prosvetno društvo Skedenj.

Nameste cvetja na grob pok. Tereze Suman darujejo družina Prosvetno društvo v Skedenju; družina Simplicija Stokar 1000 lir, družina Bernarda Vistin 1000 lir in gospa Marija Trebec 500 lir

PO RAZCEPU MED KD IN LEGO NAZIONALE

Šele 10. septembra sestanek predstavnikov levega centra

Tudi misovci so se pritožili na državni svet - Republikanci ob boku desničarjev

Pa živahni politični polemiki v zvezi s prenosno tržnisko obliko sveta ter z imenovanjem slovenskega socialističnega svetovnega sveta, ki se bo od 10. septembra sestajal, kot se bodo ponovno sestali tri stranke levega centra. V tej zvezi pa je treba poudariti, da je edino socialdemokratska stranka - PSDI, ki postavlja določene zahteve v zvezi s tako imenovano globalno rešitvijo pravnih politik levega centra na celotnem tržniskem ozemlju. Pomisleki socialdemokratov, kot so njihovi predstavniki v preteklih dneh že večkrat poudarili, ne zadevajo vprašanja vključitve slovenskega predstavnika v občinski odbor kot takega. Da je temu tako, bi pričala tudi okoliščina, da so pokrajinski tajnik PSDI Oberdan Pura in podtajnik Giuseppe De Giot in tajnik sekcije pri Sv. Soboti Giraldi poslali tržniskemu znanu dr. Franzilu solidarne izjave v zvezi z napadi s strani Lega nazionale.

Novih političnih pobud na tem področju vglad nismo zaznali. Omeniti je treba le, da so tudi misovci sredi svojih liberalnih misli smiselno pritožili na državni svet v Rim priliz proti preteklemu sklepu z dne 18. avgusta, s katerim je tržniska prefektura zavrnila njihovo pritožbo (kar tudi pritožbo liberalcev) proti pravnim veljavnosti sklepov občinskega sveta z dne 22. julija letos, ko je večina sveta imenovala za odbornika Dušana Hreščaka in Attilia Mochila. V poročilu, ki ga je izdala tržniska federacija MSI, se namiguje, da bo utegnil državni svet drugače razsoditi, kar bodo imeli občinski predstavniki možnost, da osebno intervenirajo pri obravnavi, kar se ni moglo zgoditi pred postopkom na prefekturi. Pritrditve pa je treba, da se postopki pri državnem svetu v Rimu navadno zelo zavlečejo. Gre torej za pobudo, ki je praktično brez vrednosti.

Na tržniski politični pozornosti, po čemur se je vedno razkol med KD in Lega nazionale. Vsi nacionalistični in šovinistični krogi napenjujejo vse svoje sile, da bi prisilili demokratizacijo k umiku. Najbolj žalostno se seveda misovci, ki skušajo razrešiti v rokah neke stranke, ali konkretno desnice, temveč da gre

za zgodovinsko in slavno združbo vseh Italijanov. Zadnji dogodki so seveda pokazali, da je ta trditve popolnoma izvir iz trte.

Na skoraj ista stališča se postavljajo tudi republikanci, ki trdijo, da se je KD postavila v isto vrsto s komunisti glede ocene bistva Lega nazionale. V ostalem republikanci nadaljujejo svojo gonjo proti slovenskemu odborniku v občinskem svetu z zastarelimi argumenti, kot na primer s trditvijo, da ne nasprotujejo socialisti ali Slovencem, temveč samo tržniskemu žil pismo predstavnikov združenja invalidov in upravnemu odboru vladnega združenja vojnih invalidov Virginia Pivovana. Ta pravi v svojem pismu, da je pred kratkim zvedel, da je pokrajinski odbor sprejel v službo enega od Savona. Za tržnisko združbo, zabeleženo v pismu predstavnikov združenja invalidov in upravnemu odboru vladnega združenja vojnih invalidov Virginia Pivovana. Ta pravi v svojem pismu, da je pred kratkim zvedel, da je pokrajinski odbor sprejel v službo enega od Savona. Za tržnisko združbo, zabeleženo v pismu predstavnikov združenja invalidov in upravnemu odboru vladnega združenja vojnih invalidov Virginia Pivovana.

Virgilio Pivovani odgovarja v omenjenem pismu, da sam predsednik tržniskih pokrajinskih odborov, ki pravi, da morajo podjetja in ustanove sprejeti v službo, ki so ustrezne za invalide 30 odst. vojnih in 15 odst. civilnih invalidov. Za izključno ročna dela pa zakon predvideva 6 odst. vojnih invalidov in 3 odst. civilnih invalidov. Vsi vsem tem je prišlo do nekega nesporazuma, ki se je končno rešil s posredovanjem prefektura na ta način, da bo pokrajina sprejela 12 vojnih invalidov. Od teh so s prihajajočimi štiri, dva izmed njih, sprejeti že štiri, dva izmed njih, ki znata slovenski, sta že namočena na slovenskem znanstvenem listu. Kar pa se tiče Hreščaka, dr. Savona poudarja, da gre za običajno namestitev s honorarnim plačom. Še preden pa se Hreščaka sprejeli v službo, je moral on skupaj z nekaterimi drugimi osebami opraviti ustrezen izpit.

Predvčerajšnjim so agenti levega oddelka zaključili s preiskavo v tej zvezi in prijavili sodišču 18-letnega Edija Gregorija iz Ul. Cabolo 26, dva njegova mladoletna nasilja pa so pustili na začasnih svobodi.

Polem ko sta gasilca Alberto Capodeti in Graziano Bressan prišla tistega dne, ki je izročila agentom levega oddelka. Ti so Gregorija, ki je tedaj vozil ukraden avto, za silasi. Fant pa je imel kar precej denarja na voljo. Povedal je, da je v zadnjih dneh ukradel dve vespi, se z njima vozil po mestu in ju zapustil, ko nista bili več za rabo. Eno je pustil v Križu, tam je ukradel drugo, ki jo je potem zapustil v mestu. Kmalu pa se je Gregorij naveličal vespa in začel krasti avte. Najprej je na Trgu Sv. Jakoba ukradel fiat 500 TS 31966, potem pa, ko je tega zapustil, je ukradel Privilegijske avto. Toda s tem ni še konec. Gregorij se je zadnje čase z ukradenimi vozili podal tudi na Koprno. Agentom pa se je zdelo sumljivo, kako je mogel Gregorij tolikokrat čez mejo, ko pa je s propustnico dovoljeno samo po štirikrat na mesec. Tako je prišlo na dan, da je nekdo Gregorij bil pri nekem prijatelju, ki mu je zelo podoben in tistemu je ukradel propustnico. S prijateljevim dokumentom je nato šel še nekajkrat čez mejo.

No, Gregorij jih je nakuhal kar precej, zdaj pa se po moral zagovarjati pred sodniki zaradi številnih prekrškov zakona. Atretilar so ga in prijavili zaradi tatvine z obteževalnimi okoliščinami, zamenjave osebe, nedovoljenega prehoda meje in vožnje avta brez vozniškega dovoljenja. Za Gregorija, ki je šele začel, ni kaj reči.

Dva ranjena v filobus

Po trčenju z avtom

Nesreča preganja filobuse proge šte. 5. Pred nekaj dnevi smo poročali o nesreči, ki se je pripetila na Trgu Ospedale, kjer je neprevidno prekanje ženske povzročilo, da se je moralo zadržati v bolnišnici 6 oseb, ki so se peljale v filobus, katerega je sofer nenadoma zavril. Ravnateljstvo Asegata je celo nalepilo na okna filobusov in tram,

S KMETIJSKEGA NADZORNIŠTVA

Začeli bodo s pregledom živine na Krminskem

Prispevek svilgojem za nakup semenja

Kot poročajo pokrajinski živilno-zdravniški, so uspešno zaključili s pregledom živine po hlevih na področju gradščanskega okraja ter ugotovili zelo malo primerov obolenosti živine za jetiko ali brucelozo.

V prihodnjih dneh bodo nadaljevali s podobno akcijo, pri kateri sodelujejo pokrajinska uprava in kmetijsko nadzorništvo, tudi po hlevih krminškega okraja. S tem bodo zaključili ponoven pregled za asanacijo govejih hlevov po vsej goriški pokrajini, kjer so ugotovili na splošno prav dobro zdravstveno stanje.

Goriško-beneški dnevnik

Pobude pokrajinske zveze živilnorejcev za okrepitev živilnorejce na Goriškem

Nagrade in prispevki v višini 26 milijonov lir - Pogoji za sodelovanje v tekmovanju in na natečajih

Skoraj 26 milijonov znaša izredna vsota za okrepitev živilnorejcev v naši pokrajini. Sredstva dajeta na razpolago pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo in pa pokrajinska zveza živilnorejcev. Ob ustanovi sta pripravili celo vrsto pobud, ki se morajo uresničiti še v tem letu ter veljajo za vse vključene živilnorejce.

Znesek 450.000 lir bodo v obliki nagrad razdelili rejcem bivev, vpisanih v L.G., ki so namenjeni za plemo.

Za reje izbranih telčkov in mladih krav so določili 5,4 milijona lir, za povečanje reje brejih izbranih goved pa 10 milijonov lir. Za obe pobudi pa je potreben natečaj. Posebna komisija bo zbrala podatke ter jih sporočila na vsakoletnem živilskem sejmu. Pokrajinska zveza za reje rdeče furanske pasme goveda, ki razpisuje natečaj, bo poskrbela za obrazce. Če gre za kmetijo v splovinarskem odnosu, morata prošnjo podpisati lastnik in splovinar.

Nadalje je določenih 10 milijonov za koncentrirana krmila, ki bodo vsebovala proteine, mineralne soli in vitamine. Olajšave za razdeljevanje krmne bodo veljale v takšni obliki kot zadnjič. Pri splevku v višini 50 odst. bo izplačan proti predložitvi fakture.

ŠIRITE PRIMORSKI DNEVNIK

V uradih SKGZ in SPZ zopet normalen urnik

Uradi Slovenske kulturne gospodarske zveze in Slovenske prosvetne zveze v Gorici Ul. Ascoli 1/1 bodo v sredo 1. septembra zopet uradno normalni urnik. Za občinstvo bodo poslovali vsak delavnik od 8.30 do 12.30 in od 16. do 18.30. Ob sobotah od 8.30 do 12.30.

Isti urnik velja tudi za ljudsko knjižnico, ki je istotam. Opozorjamo ljubitelje lepih domačih knjig, da ima knjižnica lepo število izvirnih slovenskih romanov ter svetovnih prevodov, s katerimi lahko zadovoljijo tudi zahtevnejše bralce. V čitalnici so brezplačno na razpolago tudi številni časopisi in revije.

Vpisovanje in izpiti na slovenskih šolah

Ravnateljstvo nižje srednje šole s slovenskim učnim jezikom v Gorici sporoča, da traja vpisovanje v 2. in 3. razred te šole neprekinjeno od 25. septembra. Istočasno sporoča, da se pričnejo popravni izpiti 1. septembra ob 8.30 po vrstnem redu, kakor je naveden na razglasni deski te šole.

Dielaktični ravnateljstvi za osnovne šole s slovenskim učnim jezikom v Gorici in Dobrobutu obveščata vse prizadele, da se bodo zavezale vpisati v jesenskemu roku v sredo 1. septembra čez peti razred osnovne šole in v petek 3. septembra pa čez drugi razred. To velja za vse »oli« ki spadajo pod omerjeni ravnateljstvi.

Različne cene sladkorja brez olajšav proste cene

Pred nedavnim je ministrski odlok za cene dovolil podražitev sladkorja za 15 lir; od tega zneska naj bi pridelovalci sladkorja - kmetje - dobili en del, cukrarni drugi del, ostalo pa naj bi šlo za poslovnih davek in druge postavke.

S sklepom CIP se je torej rafinirani sladkor, ki ga običajno rabimo, podražil od 220 na 235 kg. V Gorici podražitev sicer ne zadene potrošnikov, ker v glavni nem vsem zadostuje obrok sladkorja, ki ga dobijo po 150 lir na osebno živilsko nakupnico. Po državi pa se pozna v drugih krajih pokrajine, pa pri tistih, ki nimajo izkaznic ali porabijo več sladkorja kot ga dajejo na izkaznico.

Ta cena pa se ni dokončna, ker

VESTI IZ ŠTANDREŽA

Rojakinja iz Amerike na poročnem potovanju

Nogometaši Juventine bodo gostovali v Domžalah

Prišlo je že nekako v navado, da naši rojaki, ki so se izselili v tuje dežele, prihajajo na poletni odhiti v svoj rojstni kraj in tudi letos smo čitali o takih obiskih. V preteklem tednu pa smo imeli tak obisk tudi v štandrežu in sicer Normo Legisa, po domače od Zelnikih, ki je imela svoj dom v Klancu.

Družina se je preselila že pred kakimi desetletji leti v ZDA, kjer živi sedaj v bližini New-Yorka; mati, brat in Norma, ki je kot rečeno prišla sedaj na obisk. Pravzaprav to ni samo obisk, ampak poročno potovanje, ker se je Norma pred kratkim poročila z inženirjem Joe Bocchinnom ter mu je hotela ob tej priložnosti pokazati tudi svoj rojstni dom. Gosta sta se zadržala v štandrežu dva dni in sosedniki, pa tudi prijatelji se so bili njene obiske zelo veselili. Seveda je Norma našla v štandrežu številne spremembe, tako pri ljudeh, kot v izgledu vasi. Povedala je tudi, da zlasti mači čuti veliko domotožje po domačem kraju in nikakor ne more pozabiti domačinov, v katerih sredi je preživela boljši del svojega življenja.

V krogih nogometnega društva Juventina se marljivo pripravljajo na novo nogometno sezono, ki se bo pričela prihodnji mesec. Obenem skušajo pridobiti še nove člane med našarčniki. Zato vabijo tiste mladince, ki imajo veselje do nogometa, naj se vpišejo v društvo, kjer bodo imeli vsa možnost, da se uveljavijo. Vpisovanje se vrši pri Mariju Bordonu in pri Juliju Vidovu v štandrežu. Pojasnila dobijo lahko tudi pri Milanu v baru.

Preci tedni je vodstvo Juventine navezalo stike tudi z nogometaši iz Domžal, prijaznega mesteca v bližini Ljubljane. Dogovorili so se za prijateljsko nogometno srečanje, ki bo v Domžalah, po vsej verjetnosti v nedeljo 12. septembra popoldne. Za to gostovanje se domaći športniki in nogometaši marljivo pripravljajo in pravijo, da bo

obstaja še ena okrožnica CIP od avgusta, po kateri se mora sladkor podražiti v posebnih prilikah za nadaljnjih 10 lir pri kilogramu, pa tudi več če gre za sladkor v zavojčkih, kockah itd. Potemtakem prodajajo običajni rafinirani sladkor po 240 lir, rafiniran sladkor v vrečkah po pol kg in en kilogram po 250 lir, sladkor v kockah po 260 lir itd. Cena sladkorja pa ni enaka v vsaki trgovini, ker ga v nekaterih dobite po 230, v drugih po 245 lir, pa čeprav sta trgovini druga poleg druge.

KPI zahteva sklicanje pokrajinskega sveta

Pokrajinski svetovalec KPI so poslali predsedniku pokrajinske uprave dr. Chientaroliu pismo, v katerem ugotavljajo, da dva meseca in pol po volitvah še vedno ni bila sklicana seja pokrajinskega sveta. Med tem so dozorili številni problemi in deželni svet bo v septembru obravnaval in izdal več zakonov, ki se neposredno tičejo naše pokrajine in krajevnih organizmov. Zato je potrebno, da predsednik nemudoma skliče seja pokrajinskega sveta, na kateri naj bi izvolili predsednika in odbornike in bi svetovalec takoj začel s svojim delom.

Z IZPOLNITVIJO NAPRAV NA VIŠARJAH

Izboljšano delovanje prenosnikov RAI-TV v Kanalski dolini

Okvare bodo popravljali z radijskimi impulzi ter vključevanjem avtonomnih generatorjev

Z večeršnjim dnem so okrepili naprave za prenos televizijskega programa v Kanalsko dolino ter še prav posebno v Trbižu. Na Višarjah so namreč namestili nov močnejši prenosnik, ki bo povsem zadostoval krajevnim potrebam. Da bi bila zveza med Vidmom, Tolmečem in Višarjami čim boljšja, bo prenosnik deloval na kratkih valovih, ki niso v toliki meri govrženi vplivom atmosferske elektrike. Prvi prenosnik na Višarjah so postavili pred sedmimi osmimi leti.

Posebnost novega prenosnika je v tem, da ga bodo popravljali na daljavo, po elektronskih impulzih iz videmske centrale. S tem bodo izločili uporabo delavcev. Na ekrah ni bo več mučnih prekinitev, ki so spravljele ljudje pred sprejemniki v slabo voljo.

Dobro sprejemanje televizijskega programa pa bo omogočala še neka novost, ki so jo prav tako

PROBLEMI IZ ŠT. MAVRA

Le z asfaltiranjem bodo lahko uredili cesto do Pevme

Vinogradniki so prijavili škodo po neurju za pomoč

Če boš vprašal Sentačevca, kateri so najvažnejši problemi njihove vasi, ki bi jih bilo treba nujno rešiti, bo prav gotovo postavil na prvo mesto cesto. Njihova povezava z Gorico skozi Pevmo je že vsa povojna leta problem, ki ga občinska uprava v Gorici odlaža z vedno novimi obljubami. Vsačani pa morajo prisostvovati stalnemu poslabšanju te edine povezave z Gorico in ostalim svetom. Vsa nov dež pogolbi jarke na cestiščih in kmalu odnese tisto malo gramozu, s katerim so skušali zakrpati največje luknje. Ob lepem vremenu pa dušijo oblaki prahu ljudi in živino.

Vsi domačini dobro vedo, da bo treba to cesto asfaltirati, ker so vsa druga popravila zaman. Tudi občinska uprava v Gorici ve to in v petletni gospodarski načrt je predlagala tudi popravilo 3,1 km dolgo pot od Pevme do St. Mavra s predvidenim stroškom 80 milijonov lir za njeno ureditev in asfaltiranje. Ker je bil proračun napravljen že pred leti, bo treba stroškovnik zaradi splošne podražitve še povisati. Toda do kdaj bo ostalo le pri načrtu? Ali se bo nova uprava levega centra, ki jo sedaj pripravlja, zavzela tudi za ta naš problem?

Med tem so se tudi kmetje iz St. Mavra, ki jih je najbolj prizadela neurje preteklega julija ter prav temeljito oklestilo nekatere vinograde, prijavili pri občinski u-

pravi za pomoč. Sedaj pričakujejo, da jim bodo dali iz solidarnostnega sklada vsaj najnujnejše in da bodo upoštevali škodo tudi pri davkih.

Vpisovanje v Slovenski dijaški dom v Gorici

Starši, ki nameravajo vpisati svoje otroke v šolskem letu 1965-1966 v Slovenski dijaški dom kot redne ali zunanje gojence, morajo vložiti prošnjo za sprejem na posebnih tiskovinah, ki jih dobijo pri upravi zavoda.

Prošnje za sprejem v Slovenski dijaški dom se sprejemajo neprekinjeno do izpolnitve vseh razpoložljivih mest.

Vsa ostala pojasnila in navodila prejmejo prosilci pri upravi Slovenskega dijaškega doma v Ul. Montesanto 84, vsak delavnik od 10. do 12. ure.

Kino

v Gorici

CORSO. 15.00: «Il giorno della vendetta», Kirk Douglas in Anthony Quinn. Ameriški barvni film.

VERDI. 14.30: «A 007 - Dalla Russia con amore», S. Connery in Daniela Bianchi. Ameriški barvni film.

MODERNISSIMO. 14.30: «Destino sull'asfalto», Kirk Douglas in Bella Darbi. Ameriški kinemascope v barvah.

VITTORIA. 15.00: «Il segreto di Budas», B. Harris in R. Koch. Nemški kinemascope film; mladini pod 14. letom vstop prepovedan.

CENTRALE. 15.00: «Tarzan contro gli uomini leopardi», Ralph Hudson in Nando Angelini. Ameriški kinemascope v barvah.

v Trzinu

NAZIONALE. «Storia di una monaca», Audrey Hepburn. Barvni film.

AZZURRO. «El Cid», S. Loren, C. Heston, Genevieve Page. Kinemascope v barvah.

EXCELSIOR. «Lo sperone nudo», R. Calhoun in Linda Darnell. Barvni film.

PRINCIPE. «Scotland Yard - sezone omicidi», S. Connery.

v Ronkah

RIO. «Sedem dni bionat», F. Francini in C. Ingrassia.

EXCELSIOR. «Le spie uccidono a Beyrute», R. Burton.

DEZURNA CVETICARNA

Danes, 29. avgusta je v Gorici odprta cvetličarna VOIGTLAENDER v Ul. IX Agosto št. 3 - tel. 24-33

DEZURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je v Gorici odprta lekarna DUDINE, v Ul. Rabatta št. 18, tel. 21-24.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo dnevno temperaturo 21,8 stopinje ob 15.50 in najnižjo 14,2 stopinje ob 4.40. Delež je padlo 7 mm. Povprečna dnevna vlaga znašala 74 odstotkov.

SPORTNO DRUŠTVO V SOVODNJAH

prireja trodnevno

PLESNO ZABAVO

na športnem igrišču v Sovodnjah

V soboto, 4. septembra: PLES od 20. do 24. ure

V nedeljo, 5. septembra: ob 14.30 tekma v BRISKOLI z bogatimi nagradami; od 20. do 24. ure PLES

V ponedeljek, 6. septembra: od 20. do 24. ure PLES s tekmo v valčku.

Igral bo prvovrsten orkester

Deloval bo bogato založen bitfe

Parkirni prostor za vozila

MOTO PARILLA

Nadomestni deli za avtomobile

Motorna kolesa in ciklomotorji

GORICA - GORIZIA

VESPE

LAMBRETE

N S U

PRALNI STROJI, avtomatni in superavtomatni

HLADILNIKI - STEDILNIKI

NA VSA GORIVA

Ekskluzivno zastopstvo in zaloga

O. KRAINER & C.

GORICA - Ul. Castello 41

tel. 2039

Po želji pošiljamo na dom

v vse kraje Jugoslavije

Izredno ugodni plačilni pogoji

NAJNIZJE CENE

Vespa - Ape

EKSKLUZIVNO ZASTOPSTVO IN PRODAJA

TRIESTE - TRST UL. S. FRANCESCO 44 TEL. 28-940

Takojšnja izročitev ali dostava vseh novih modelov skuterjev VESPA in trokotnih tovornih vozil APE v kateri koli kraj v Jugoslaviji.

Ekskluzivna prodaja vseh originalnih rezervnih delov in pribora «PIAGGIO»

ENALOTTO

Natečaj št. 35

ZMAGOVITI STOLPEC

Barj	79	2
Cagliari	28	1
Firenze	63	2
Genova	4	1
Milan	45	X
Neapelj	34	X
Palermo	24	1
Rim	14	1
Turin	44	X
Benetke	9	1
Neapelj II	25	1
Rim II	87	2

PROVIZORIČNI dobitki za zmagovalce z 12 točkami

lir 5.173.000

11 točkami

lir 186.200

10 točkami

lir 17.600

Dokončne kvote določi osrednja komisija

Ohranite odrezek, da boste imeli pravico do nagrade

EMPORIO AUTO - MOTO

Vam nudi DELE in NADOMESTNE DELE za vsa motorna vozila: svečke, trikotnike, svetilke, preproge, prevleke, krogelne ležaje, AMORTIZERJE ZNAMKE RIV itd.

IZREDNA RAZPRODAJA MOTORNH BATOV - PISTONI VESPE IN LAMBRETE VSEH VRST.

REZERVIRAN PARKIRNI PROSTOR ZA STRANKE

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes, dne 29. t. m. z začetkom ob 16. uri film:

La sfida viene da Bangkok

(IZZIV PRIHAJA IZ BANGKOKA)

Cinemascope v barvah

Igrajo: BRAD HARRIS - PAUL HUBSCHMID - MARIANNE HOLD - DOROTHEE PARKER

Kino na Oččinah

predvaja danes, dne 29. t. m. z začetkom ob 16. uri barvni

Titanus film:

IL GATTOPARDO

V ponedeljek, dne 30. t. m. z začetkom ob 18. uri ponovitev

nepozabnega filma:

IL GATTOPARDO

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, dne 29. t. m. z začetkom ob 16. uri barvni

Warner Bros film v Cinemascope:

GLI EROI DI FORT WORTH

(JUNAKI IZ FORT WORTH)

Dramatični pustolovski film!

Igrajo: EDMUND PURDON - PRISCILLA STEELE - PAUL PIAGET

POLETNI KINO «SATELLITE»

"DARWIL"

najnovjši izum moderne tehnike

SUPERAUTOMATIC s 57 rubini iz
z 88 rubini

«Luis D'Or»

najtanjša ura na svetu

Generalno zastopstvo «LA CLESSIDRA»

1st - Piazza S. Antonio Nuovo N. 4-I nadstropje

Import - Export

Prodaja na veliko in drobno

Velika izbira zlatnine po tovarniških cenah!

Izredni popusti - Garancije

ŠVICARSKA SUPERMARKA

NOVA TRGOVSKA HIŠA VELEBLAGOVNICE

nama

v LJUBLJANI, na Titovi cesti (nasproti pošte)

šest prodajnih etaž
10.000 artiklov za dom - družino - gospodinjstvo - šport - letovanje itd.

V II. nadstropju velika izbira
USNJE KONFEKCIJE: plašči - kostumi - suknjiči - jopice itd.

V pritličju
USNJE GALANTERIJA: torbice - kovčki - potovalke - denarnice - rokavice - pasovi itd.

Obiščite tudi naš poslovalnici
TROMOSTOVJE - Wolfova ulica št. 6
ELITA - Čopova ulica št. 7

20% popusta pri nakupu s tujo valuto

MEBLO
trgovina s pohištvom
na drobno

NOVA GORICA - KIDRIČEVA ULICA 18

PROIZVAJAMO VSE VRSTE POHISTVA ZA IZVOZ V
NEMČIJO, FRANCIJO, ITALIJO IN DRUGE DRŽAVE.

NUDIMO: spalne sobe, dnevne sobe, omare za garderobo
divane, naslanjače in znane šimnice na vzmeti
«JUGI» več tipov.

IZKORISTITE 20% POPUST PRI VSAKEM NAKUPU V
TUJO VALUTO - PREVOZNI IN CARINSKI STROŠKI
SO V BREME KUPCA PO PREDPISU NJEGOVE DR-
ŽAVE - SPEDIJSKE OPERACIJE IZVRŠIMO SAMI
- KUPCEM IZ OBMEJNEGA PASU JAMČIMO DO
STAVO NA DOM IN MONTAŽO

Ob nakupu pri nas boste prihranili, ker so naše cene ZNATNO
NIŽJE KOT INOZEMSKA.

«UNIVERSALTECNICA»

RADIO - TELEVIZORJI - AVTOMATSKI IN SUPERAV-
TOMATSKI PRALNI STROJI - HLADILNIKI - ELEK-
TROGOSPODINJSKI PREDMETI CANDY - REX - CGE

Izredne cene za izvoz Dostavljamo na dom
brez posebnih stroškov v vse predele v Jugoslaviji

UNIVERSALTECNICA Trieste - Trst
Corso Garibaldi št. 4. tel. 41243 in Trg Goldeni št. 1

Hotel «TRIGLAV»

KOPER - TELEFON št. 16

Prvorazredna restavracija,
udobne sobe, terasa, zimski
vrt, nočni bar s programom.

Priporočamo svoje obrate «GUS-
TERNO» s olimpijskim baze-
nom ter restavracijo «RIZANA»
s specialitetami, postavljeni in
rečni raki.

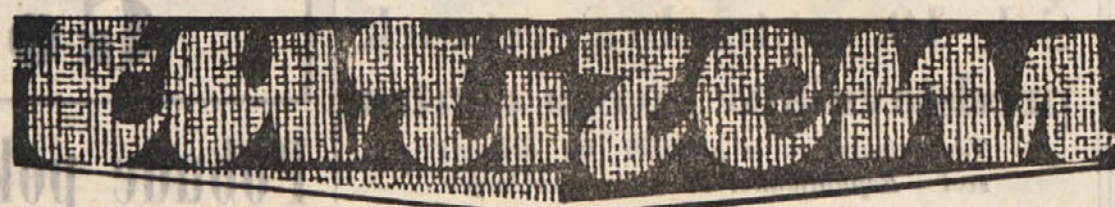
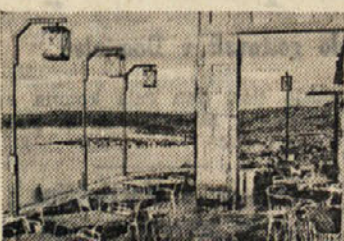
Obiščite slovit

RESTAVRACIJO

BELVEDERE

nad IZOLO

MEDNARODNA IN DOMAČA
KUHNJA IN IZBRANE PIA-
CE - DNEVNO ZABAVNA IN
PLESNA GLASBA

ALP HOTEL
HOTEL KANIN
HOTEL GOLOBAR

nudijo vse
hotelske usluge.
Priznana domača
in inozemska kuhinja.
Telef. 21 in 51

Priporočamo tudi obisk hotela
«Planinski orel» v Trenti in gostišče v Soči in Logu pod Mangrtom

TURISTI IZKORISTITE NOVO MOŽNOST POTOVANJA

SKOZI PREDOR PODBRDO - BOHINJSKA

BISTRICA - BOHINJ

Dnevno prevoz avtomobilov in avtobusov IZ PODBRDA ob:

4,20 - 8,50 - 12,20 - 16,11 - 20,38

IZ BOHINJSKE BISTRICE ob:

7,05 - 9,10 - 11,51 - 15,07 - 19,05 - 23,11

PRIJAVA VOZIL NAJMANJ 2 URI PRED OD-
HODOM VLAKOV OSEBNO ALI TELEFONSKO

Postaja Bohinjska Bistrica tel. 76122

Postaja Podbrdo tel. 9

NOVA GORICA - Tel. 21044

opravlja kvalitetne, hitre in
varne prevoze potnikov in to-
vora doma in v inozemstvu.

TURISTIČNI URADI V: Novi
Gorici, Tolminu, Bovecu, Al-
dovščini, Postojni in Sedani
vam nudijo vse potrebne in-
formacije in vam hitro in so-
ludno organizirajo izlete po Ju-
goslaviji in inozemstvu ter nu-
dijo vse ostale turistične usluge.

Hotel JELOVICA - Bled

«A» KAT.

NOVOGRAJENI HOTEL Z VSEM SODOBNIM KONFORTOM
MEDNARODNA KUHNJA IN DOMAČE SPECIALITETE

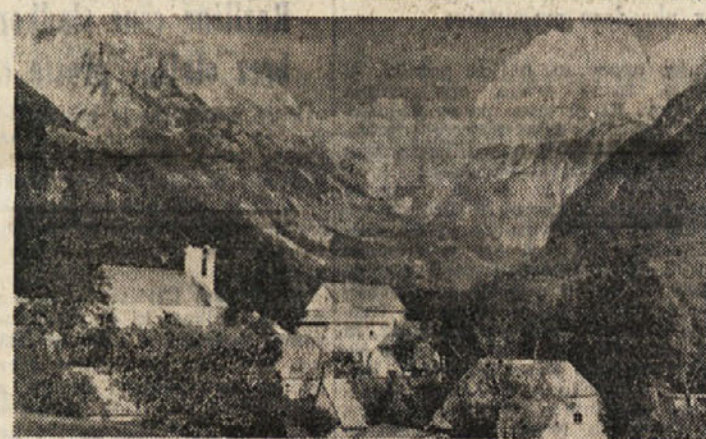
«Hotel Mantova» Vrhnikia
in restavracija Mocilnik

Vas lepo in poceni postrežeta

Restavracija «ŠEMPETER»

Sempeter pri Novi Gorici tel. 21458

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

TURISTI, IZLETNIKI, OBIŠČITE GORNJE POSOČJE!

Pivo «UNION»

Pijte pivo
«UNION»

Prodaja se
na TRŽAŠKEM
in GORIŠKEM

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA

ZDRAVI BOLEZNI PREBIVIL 2E PREKO 300 LET.
Vse informacije v zvezi z zdraviljo dobite v
zdraviliščnem gostinskem podjetju, Zdravilišču ali pri
Turističnem društvu Rogaska Slatina.

PARK HOTEL GORICA

NOVA GORICA - TELEFON 21442, 21462

s svojimi obrati restavracijo,
kavarno. Prvorazredna kuhinja
Ples vsak večer razen ponedeljka

SPLOŠNA PLOVBA PIRAN

vzdržuje s svojimi tovorno-potniški
mu ladjami:

redno linijo okoli sveta - redno
linijo z Južno Ameriko - redno li-
nijo z zahodno Afriko ter tudi
prevoze po vsem svetu z moder-
nimi transportnimi ladjami od
8.000 do 18.000 ton nosilnosti.

Za vse informacije se obrnite na
upravo podjetja:

«SPLOŠNA PLOVBA», Piran. Zu-
pančičeva ul. 24 in na naše agente
po vsem svetu.

Telex: 035-22, 035-23

Telegrami: Plovba Piran

Telefoni: 73-470 do 73-477

BLED vabi

Hoteli ob jezeru, obnovljeni
blejski grad z restavracijo,
festivali, dnevna glasba in
ples, pravičnice izletni-
ške točke in druga razvedrila

GOSTINSKO PODJETJE «SIDRO»

Piran, tel. 73-313

priporoča ODLICNE SPECIALI-
TETE IN IZBRANE PIAČE V
VSEH SVOJIH OBRATIH.

Hoteli ob jezeru, obnovljeni

blejski grad z restavracijo,

festivali, dnevna glasba in

ples, pravičnice izletni-

ške točke in druga razvedrila

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

HOTEL «ZVEZDA» KOBARID

s sobami z eno in dvema poste-
ljama, tekoča mizila in topila
voda, centralna kuhinja - sku-
paj 54 ležišč. Streže s prv-
vrstnimi vini; specialitete; so-
ška posteljna divjačina. V pet
km oddaljenem Livku so prv-
vrstna smučišča, v Nadiži pa
lepe kopeli. Cenjenim gostom
se priporoča za obisk.

Hoteli ob jezeru, obnovljeni

blejski grad z restavracijo,

festivali, dnevna glasba in

ples, pravičnice izletni-

ške točke in druga razvedrila

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ter celinarjenje po jezeru

ILJA ERENBURG

Odjuga

(roman)

33.

Sokolovski je ležal z zaprtimi očmi in se motno spraševal: ali se mi je samo zdelo? Ali pa je Vera zares tu? Mo-
ram vedeti, to je zelo važno... Pozabil sem, saj je vendar
doktor in jaz sem zares bolan. Kaj je z mojo glavo? Vse se
mi meša.

Barikina je pristopila k bolniku.
«Spet je padel v nezavest... Vera Grigoričevna, kaj pa je
z vami?»

Ponudila je Sererjevo kozarec vode. Toda Vera Grigori-
čevna se je takoj obvladala in spokojno dejala:

«Treba mi je vzbrizgniti kafe. Jaz pa bom poklicala
profesorja Bajkova...»

13.

Sibircev je že novembra govoril: «Na vasi so potrebni
ljudje, kategorično so potrebni. To je govoril z dvojnimi pre-
pričanjem: razumel je, da so na vasi potrebni delovni ljudje,
ne pa lenuhi; kajti stvar je resna. Toda, ali bo Zuravljev pu-
stil iz tovarne najboljšega človeka? Nikoli! Kaj šele odpu-
stil.

stil. Mi zdaj gradimo «Selmaše» *) in delamo za dvig kmečke-
ga gospodarstva. Najbolj pa je prav, tako je mislil Sibircev,
če nikogar ne nagovarjamo, da bi odšel od doma, toda Zurav-
ljev nasprotno vztraja na tem, da bi izvedli kampanjo.

Lošakom je rekel, da je pripravljen iti v MTS.**) Zurav-
ljev je zamahnil z roko: «Njega ne moremo v nobenem pri-
meru odpustiti...» Sibircev je malce prenehal in mekaje de-
jal: «Kaj nam je torej storiti, Ivan Vasiljevič?» Zuravljev je
odgovoril, da je treba poslati ljudi med novinci (rekel je:
«med tistimi, ki še niso zrasi s proizvodnjo in še iščejo tla
pod nogami»). Ko je malo premislil, pa je dodal: «Pogovori se
s Čizorom, kot nalašč, bil je traktorist». Genadij Čizor je bil še
pred letom dni stahanovec, toda vdal se je pijači (tudi njegov
oče je propadel zaradi pijače). Zuravljev ga je hotel že več-
krat odpustiti, toda obotavljal se je: «Obljubila, da ne bo
popil niti kapljice več...»

Ob koncu januarja je fotograf oblastnega časopisa posnel
sliko, kako trije mladi fantiči in Čizor podpisujejo pogodbo
o svojih sklepih, da odidejo na vas.

Sibircev je odkrito dejal Čizovu: «Svetujem ti, pojdi. Pre-
več se vdaš v vinu in iz tega ne bo nič dobrega. Zuravljev je
že zdavnaj grozil, da te bo izgnal in popolnoma prav ima.
Mar veš, kaj bo s teboj čez nekaj časa?» Čizor ga je ozmer-
jal, malo pomolčal, ga znova ozmerjal in medlo odgovoril:
«Kaj pa ti misliš? Foberem se in pojdem k staršem. V našem
Kolhozu je kot nalašč vse v redu...»

Z jesenjo se je v kolhoz «Rdeča pote» vrnil Belkin. Po vojni
je običaj v Litvi in tam delal v gozdarstvu. To je bil resen,
mračen človek, silak, ki je na vse odgovarjal «In kaj ste si
še izmislili», toda vse je izpolnjeval zelo v redu. Ko je Anto-
nina Pavlovna zvedela za Belkinov prihod, je kar zasijala.

Pogosto je vzdihovala: rok manjka. Samo pomisliti je
morala na deset tisoč hektarov, skoraj na tri tisoč glav
živino, na kurjo farmo, vrt, mnogo čebelnjakov in vrhu vsega

le stotriinšestdeset sposobnih za delo. Po prihodu Belkina se
je vdała mislim: morda pa bo še kdo prišel?

Kmalu zatem se je pri njej javil Rodionov in rekel: «Ne-
čak Sašunja mi je pisal iz Moskve pismo, v katerem me prosi,
da bi prišel k nam. Jaz pa celo ne vem, kaj naj mu odgo-
vorim.» Antonina Pavlovna pa je odgovorila: «Piši, naj pride.
Premalo ljudi imamo in v tem je vsa nesreča.»

Ko je Sašunja prišel, je povedal, da je delal v zadrugi
kot vratar in da mu je zdravje oslabilo, doktor pa mu je
svetoval, naj si poišče svežega zraka, zadrugi prostori pa so
v podpriljučju, smrdi po kozah, sobe sploh ni imel - našel
je kotiček pri zasebnem trgovcu. Z eno besedo, sklenil je
prevesti.

Sašunja se je rad bahal. Ze prve tri dni po prihodu je
vsem pripovedoval, da je poleg Dresdena, kjer je bil njegov
bataljon, ovca skotila šest jagenčkov in da so tekalci za njo
kakor piščeta za kolkjo. V Moskvi ga je predsednik zadruge
pogostil z račjim jajcem iz Kitajske, jaj